

**NATIONAL ASSEMBLY OF
SEYCHELLES**

Wednesday 6th April, 2022

The Assembly met at 9am

National Anthem

Moment of Reflection

Mr Deputy Speaker in the Chair

MR DEPUTY SPEAKER

Bonzour tou Manm Onorab. E bonzour tou dimoun ki pe swiv sesyon Lasanble Nasyonal pou sa Merkredi le 6 Avril. E ozordi nou sesyon travay pou prensipalman dominen par prezantasyon *Second Reading* en *Bill*, e i ava depan ke ler nou fini, pou osi annan Mosyon pli tar. Me avan nou komanse, i annan en *First Reading* ki mon ti ava envit Madanm Clerk pou fer silvouple.

MADAM CLERK

Mersi Mr Speaker. Bonzour Mr Speaker. Bonzour tou bann Manm e tou dimoun ki a lekout. Sa *Bill* ki pe ganny prezante i *the Fair Trading Bill, 2022*.

This Act may be cited as the Fair Trading Bill, 2022 and shall come into operation on

such date as the President may by notice in the Gazette, appoint. Mersi Mr Deputy Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Madanm Clerk. E parey mon ti'n enformen i annan aprezan en *Bill*. Mon vwar *Chief Whip LDS* in sinyal mwan. Ou annan en keksoz ki ou le-? Ok? Donk nou ava demann *parliamentary reporter* pou apel bann zofisye ki dwatet zwenn nou bomaten.

Nou ava swet la byenveni avek nou Vis-Prezidan, Ahmed Afif osi *Registrar General*, Mrs Wendy Pierre, Mr. Lawrence Kamugisha ki *Principal Legal Draftperson* kot lofis AG. E Mr. Suleiman Athanasius ki *Senior Compliance Officer* kot *Registration Office*. E zot la avek nou pou prezantasyon *Associations Registration and Regulation Bill, 2022* ki dezyenm *Bill* pou sa lannen e mon ava envit *LGB* pou prezant Mosyon pou *Second Reading* silvouple. *Chief Whip*.

HON SANDY ARISSOL

Bonzour Mr Deputy Speaker. Bonzour *VP* avek ou delegasyon. Bonzour tou bann Manm Lasanble Nasyonal. En bonzour spesyal pou tou bann

dimoun Bel Ombre ki pe ekoute.

Mr Speaker, mon ti a kontan dir poudir Bel Ombre i beni parske bomaten avan mon'n vin Lasanble mon'n ganny letan al fer en letour lo Por Bel Ombre, e ti annan en kantite karang ki'n antre lo Por Bel Ombre, e tou bann dimoun Bel Ombre enkli bann zabitan Glacis ti pe lapes endividyelman karang ki'n tonbe dan distrik Bel Ombre.

Alors sa i montre poudir Bel Ombre nou en distrik beni, e nou pe demann tou bann dimoun ki annan en pti letan pou zot osi al fer parey, zot a ganny en bouyon pou tanto.

So, avek sa Mr Deputy Speaker, parey *Order 69(2)* nou *Standing Order* i dir, mon ti a kontan move ki *Bill Associations Registration and Regulation Bill, 2022, Bill No.2 of 22* i ganny lir en Dezyenm Fwa. Mersi bokou Mr Deputy Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Arissol. Mon swete ki karang pa pe vann R150 taler lo bazar. Lekel ki pou segonn Mosyon? Onorab Hoareau.

HON JOHN HOAREAU

Mersi Mr Deputy Speaker. Mr Deputy Speaker, mon annan plezir pou segonn sa Mosyon.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Hoareau. Aprezan mon ti ava envit Vis-Prezidan, Ahmed Afif pou entrodwi *Bill* silvouple.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi bokou Mr Deputy Speaker. Bonzour Mr Deputy Speaker. Bonzour *Leader Lopozisyon, Leader of Government Business*. Tou bann Manm Lasanble e tou dimoun a lekout.

Mr Deputy Speaker, ozordi mon pe prezant avek Lasanble Nasyonal sa Prozedlwa ki pe propoz en nouvo Lalwa, anba ki bann Lasosyasyon pou ganny anrezistre. E sa se *Associations Registration and Regulation Bill, 2022*. Mon konpran poudir pli tar dan komite zot annan lentansyon revwar sa non.

Sa Prozedlwa i annan pou bi prensipal modernizasyon dan striktir Biro Rezistrar Lasosyasyon. Dan kadreman legal pou bann lasosyasyon atraver ladopsyon bann pratik modern ki egziste dan lemond enternasyonal.

I enportan pou fer resorti ki sa nouvo Lalwa i annan bi entrodwir bann mekanizm legal, pou ranforsi Lotorite ki egziste ozordi pou Rezistrar, bann lasosyasyon e ki pou egalman ede siport bann lezot Lotorite, ki osi depan lo Rezistrar Lasosyasyon an rezilta ek bann antite ki kalifye anba zot rol sipervizyon.

Mr Deputy Speaker, atraver serten legzersis ki lofis Rezistrar in fer, in montre ki i egziste bann lasosyasyon ki pou bokou lannen pa pe swiv Lalwa, malgre bann notis ki lofis Rezistrar in servi lo zot. Lalis kantite antite ki pa ti pe swiv Lalwa i bokou. Me dan serten detrwa dernyen lannen, bokou zefor pe ganny fer pou remedye sa sityasyon, ki enkli bann aksyon legal ki'n ganny pran e pe kontinyen ganny pran.

Sepandan labsans serten Lotorite Legal dan Lalwa aktyel i fer ki i difisil pou lofis Rezistrar ganny sa rezilta nesaser. I enportan pou mazine ki Lasanble Novanm lannen pase, ti aprouv en Prozedlwa pou donn bann lasosyasyon en *moratorium* pou soumet zot bann dokiman legal san ki zot ganny penalize.

Sa *moratorium* i terminen le 31 Zilyet 2022. Sa ti ganny fer avek en bi pou remedye sa

sityasyon kot Lalwa pa ti pe ganny swiv par bann Lasosyasyon, akoz defi ki *COVID-19* ti'n prezante. Avek lekspektasyon ki sa lannen, Rezistrar i ava annan li en rezis ki pli prop avek bann lasosyasyon ki aktiv e ki serye.

Alors Mr Speaker, lekspektasyon avek sa Prozedlwa, i sipoze premyerman entrodwi bann pratik modern par egzanp litalizasyon teknolozi. Latransparans ek kalite dan striktir Biro Rezistrar Lasosyasyon e dan lafason ki bann lasosyasyon i ganny zere.

Ede siport bann zefor pou etabli bann pratik pli transparan. E responsabiliz plis sa bann lasosyasyon.

Sa Lalwa aktyel ki nou pe anvizaze ranplase ozordi i enn ki date e alors pa nesaserman relevan pou adres bann realite egzistan.

Premyerman sa Prozedlwa i annan bi pou fer pli fasil pou anrezistre lasosyasyon. Aplikan pou annan en swa pou zot fer bann lanrezistremant lo platform elektronik san ki zot bezwen soumet bann dokiman an person, ki an pratik i kontribye pou fer sa prosedir lanrezistremant vin pli long.

Biro Rezistrar avek sipor *DICT* in deza devlop en sistenm

elektronik pou fer sa bann lanrezistremman, me son lenplimantasyon i depan lo bann regilasyon legal nesese pou zot ganny met an plas.

Dezyenmman avek sa sanzman dan prosedir lanrezistremman in osi ganny entrodwir en prosedir pou rezervasyon bann non anba Lalwa. Sa i sipoze anmenn klarite dan sa prosedir lanrezistremman, i tous kantite letan en dimoun i kapab rezerv en non. Kan sa peryod i kapab ganny ogmante e osi lentrodiksyon en kou dan sa prosesis pou rezerv okenn non.

I osi annan en kou aprezan pou lanrezistremman en lasosyasyon ki dan Lalwa aktyel napa. Sa lentrodiksyon, sa kou pou ede anmennen en pe plis reveni e pou kontribye dan kou administrasyon sa Lalwa par sa Biro Rezistrar e osi anmenn en pe plis disiplin dan kalite laplikasyon ki sa biro i resevwar.

Trwazyenmman, sa Prozedlwa pe osi fer provizyon ki Rezistrar i bezwen gard en rezis, pou tou bann lasosyasyon ki ganny anrezistre anba sa Lalwa avek tou bann detay ki sipoze egziste dan en tel rezis. I fer osi provizyon pou piblik ganny akse avek sa rezis an peyman en sonm.

An se moman Mr Speaker, Rezistrar i ganny bokou konplent a avek manm piblik osi menm bann manm sa bann Lasosyasyon zot menm, ki i annan bokou defi ki zot fer fas avek letan zot pe fer bann tranzaksyon avek sa bann lasosyasyon, ouswa lezot antite atraver zot lasosyasyon. Par egzant pou ganny akse avek lenformasyon e osi pou zot egzers zot drwa dan bann antite.

Alors sa Prozedlwa i pou fer ki i anmenn plis latransparans e protez okenn parti ki annan lentansyon asosye avek okenn lasosyasyon.

I enportan ki Manm piblik e osi bann partner domestik enternasyonal i annan plis konfyans dan sa sekter.

Mr Speaker, enn bann pli gran defi dan pratik bann lasosyasyon se sa *failure* pou zot donn Rezistrar zot bann kont odite parey Lalwa i demande.

Sa mankman dan konformite avek Lalwa pa ede ler nou pe ganny evalye par bann regilater enternasyonal. Me osi lokalman sa mankman dan rikord bann antite, i fer ki *compliance* i vin difisil. Sa bann lamannman pou amenn klarite pou pouvwar Rezistrar, pou

adres bann ka mank konformite e anmenn plis disiplin dan sa sekter. Me egalman aziste bann provizyon pou ed sa bann antite pou zot konform pli vit.

Par egzanp atraver sanzman dat ki zot sipoze soumet zot kont avek dokimantasyon kot Rezistrar ti le 31 Zanbye. Nou pe propoze le 31 Zilyet.

Egalman i annan lentrodiksyon, provizyon ki pou klarifye dan ki lenstans Rezistrar pou kapab retir non en lasosyasyon lo rezis, e ki arive avek zot bann *asset* letan i ganny retire lo rezis.

Sa pou ede anmenn osi plis disiplin dan lafason ki bann lasosyasyon i ganny zere e ede retir labi resours bann tel antite par bann aksyon malonnet.

Pou siport plis sa bann pozisyon ki pe ganny propoze atraver sa Prozedlwa, i annan lentrodiksyon en peyman anyel pou mentenir en lasosyasyon lo rezis Rezistrar.

Adisyonnelman provizyon in ganny fer dan sa enn Lalwa, pou anpes bann lasosyasyon ganny servi e abize par bann aktivite ilegal. Par egzanp frod, blansisaz larzan. E bann akt relye avek finansman terorizm.

Alors i pe ganny propoze ki dan prosedir laplikasyon e dan en fason kontinyel kan i neserer. Rezistrar i resevwar bann detay idantifikasyon pou zot bann *chairman*, sekreter avek trezorye.

I enportan mansyonnen ki in ganny rekonnèt par bann lorganizasyon enternasyonal ki bann asosyasyon i vilnerab pou ganny abize par bann kriminel. Alors i fer ki nou bezwen serye avek nou bann demars, pou anpese ki nou minimiz sa posibilite labi dan sa sekter dan ki sa bann antite zot egziste.

Finalman, la pratik in osi montre lenportans pou bann lenstitisyon parey labank, bann regilater pou zot ganny lenformasyon lo stati bann lasosyasyon ki anrezistre. Alors nou pe propoz lentrodiksyon en sertifika, ki pou kapab ganny demande, akonpanyen par en peyman ki pou ganny preskrir. I enportan note ki sa bann sertifika i edan dan demars pou bann Lasosyasyon ganny don finansyel.

Sa enn Lalwa i osi fer provizyon pou ki tou bann lasosyasyon i bezwen annan en kont labank. Alors avek en tel sertifika sa pou ed sa prose.

Mr Speaker, nou fikse e nou reste fikse lo nou target pou amelyor e moderniz biro

Rezistrar e bann rezis ki i administre. E i annan bokou plis ankor ki annan pou fer e ki pe ganny travay lo la. E sipor bann Manm Lasanble pou sa Prozedlwa pou ede aport plis soutyen dan sa bann demars.

Mon esper ki Lasanble i ava aprouv sa *Bill*. Mersi bokou Mr Speaker.

MR SPEAKER

Mersi Vis-Prezidan, Afif. E aprezan lasal i ouver pou deba lo merit zeneral sa *Bill*. Okenn dimoun ki annan lentansyon endik son dezir pou- ? Onorab Hoareau.

HON JOHN HOAREAU

Mersi Mr Speaker. Bonzour Mr Speaker. Bonzour Minis avek ou delegasyon. Mr Speaker, sa *Bill* ki devan nou pe ranforsi enn nou drwa dan Konstitisyon ki '*right of assembly and association*', Lartik 23.

Sa *Bill* pe anmenn plis latransparans. Mon krwar lafors mazer sa *Bill* li menm se sa kantite provizyon ki in anmennen pou kapab anmenn latransparans lo bann prosedir kler, lo lafason ki bann anrezisteman bann lasosyasyon i ganny fer. E lo *monitoring* osi bann lasosyasyon. Sa i tre enportan.

Annefe en rekomandasyon (*FATF*), *Financial Action Tasks Force* ki form parti sa *task force* anba *ESSAMLG*, en groupman *Eastern and Southern African Antimony Laundering Group* ki Sesel i form parti ladan, i annan 16 manm. Sa rekomandasyon i viz ver protez nou lentegrite, protez nou ziridiksyon, komanse en ziridiksyon ki fer sir ki napa blansisaz larzan ki pase dan nou landrwa.

Alors Mr Speaker, bann lasosyasyon souvandfwa parey in ganny dir par *VP*, i ganny servi koman bann veikil pou transform serten *proceedings of crimes*, oubyen pou servi larzan ki'n ganny obtenir par diferan lezot metod ki pa legal, pou kapab blansisaz zot.

Fer zot pas atraver bann lasosyasyon, apre i al dan bann labank, apre pli tar sa dimoun i vin manm sa lorganizasyon li menm, sa lasosyasyon e i benefisye swa direkteman, swa endirekteman, swa par en lot fason ankor avek sa larzan.

Mr Speaker, alors sa Lalwa se pou adres sa bann mankman ki ti deza egziste dan Lalwa aktyel. Ozordi zour anba *Clause 1* dan sa Lalwa, nenport dimoun ki manm en lasosyasyon pou kapab vwar son drwa ganny etabli ladan, kot i kapab enspekte a nenport

ki moman rezis kot Rezistrar Lasosyasyon pou vwar ki *standing* son lorganizasyon oubyen son lasosyasyon i annan.

FIU, FCIU, Lapolis, nenport bann *enforcing agents* osi kapab fer zot devwar proaktiv si zot tande i annan serten lasosyasyon ki petet zot ganny lenformasyon pe anmas larzan malapropo oubyen pe itiliz larzan son bann manm malapropo, zot kapab lans en *inquiry* e fer zot travay, e fer sir ki napa bann dezord koumsa ki pe arive.

An se moman i annan bokou parey nou kapab konstate, bann *faith-based organisation* ki vin Sesel, ki nou kapab apel zot koman bann *foreign associations* ki vin anrezistre Sesel, zot anmas larzan. Zot osi transfer larzan aletranze. I annan pa zis zot bann *faith-based* me i osi annan bann lezot lorganizasyon lezot lasosyasyon ki annan pou fer ek lanatir, proteksyon lanatir. I annan pou fer ek saritab osi.

Tousala i tranzakte avek larzan, i anmas larzan e osi i kapab transfer larzan. Alors i enportan en kantite ki sa bann kont i ganny odite parey in ganny dir, e sa bann kont i vin a laporte piblik, a nenport ki

moman ki zot ganny demande pou prodwi.

Bann drwa ki ganny site ladan i enkli bann drwa pou sa bann Manm kapab get *annual reports*, get bann *balance sheets*. Get bann tranzaksyon banker, get bann kopi e resi bann depans a leksepsyon en rezolisyon ki permet zot pou get petet *loans* oubyen *debit accounts* en lot manm. Sa i kapab ganny fer anba en rezolisyon, me i pa neserman a laporte tou piblik.

Mr Speaker, mon kontan ki sa Lalwa ozordi in vin kot nou Lasanble, akoz parey mon'n dir i met serten lord, serten latransparans dan bann tranzaksyon ki ganny fer anba bann lasosyasyon.

Me mon osi konstate, selman i pou fer enn ti pe, anmenn en pti pe plis si ou le la birokrasi dan serten sans. Me salanm i neser sa pti birokrasi pou kapab etabli sa kalite *monitoring*. Sa kalite *policing of* bann larzan ki ganny pase atraver bann Lasosyasyon.

Avek sa, mon pa ou entervenir plis ki sa, mon konnen ki i annan bokou Manm ki pou annan bokou pou dir lo sa size. Alors mon pa pou entervenir plis ki sa, mon krwar i en *Bill* ki pe al dan en bon

direksyon e mon sipòrt sa *Bill* totalman. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Hoareau, mon ava aprezan envit Onorab Uranie pou fer son prezantasyon.

HON ROCKY URANIE

Mersi Mr Deputy Speaker. Bonzour VP avek ou delegasyon. Bonzour tou koleg Onorab e en bonzour spesyal tou zabitan Zil Pros. Lobzektif sa nouvo Lalwa se pou retir sa Lalwa *Registration of Associations Act, 2001* ki ti deza an egzistans e ranplas li avek en nouvo Lalwa ki sipoze pli relevan avek bann Regilasyon modern ki gouvèrn lasosyasyon dan Sesel e pou adopte bann nouvo fason fer.

Sa Lalwa pe anmenn bann nouvo definisyon ki pou pli azour e an konformite avek bann nouvo Lalwa parey *Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism*. Ki fer ki bann lasosyasyon pa ganny servi petet koman en mwayen pou fer pas e larzan pou bann tranzaksyon ilegal.

Sa Lalwa i osi donn Rezistrar sa manda pou mentenir en rezis pou tou lasosyasyon dan Sesel e permet

okenn dimoun ki annan lenterè dan en lasosyasyon ki anvi ganny akse avek en rezis e ki kapab fer li par zis pey en pti larzan.

Bann lasosyasyon zot osi oblize gard en rikòrd zot bann manm e osi tranzaksyon finansyel pou latransparans e rann kont pou en peryòd 7an.

Sa *Bill* i fer provizyon pou bann Lasosyasyon ganny e swiv bann nouvo Lalwa, ki pou gard zot an konformite avek sa ki Rezistrar pe demande. Kre sa bon disiplin ki en lasosyasyon i bezwen. La Digue, mon pou refer avek mon zil la Mr Speaker, La Digue i lwen avek bann departman, fasilite e lofis Gouvèrnman. E zabitan i rankontre bokou difikilte pou met zot konsèrn devan e vwar ki keksoz i tarde marse.

En peser tousel, en biznesmenn tousel, en sportman tousel, en artis tousel lavwa pa for. Me atraver en lasosyasyon i ganny en pli gro lafors e pli gro lavwa ki Gouvèrnman i kapab ekoute. Nou deza annan lasosyasyon biznes La Digue, lasosyasyon peser La Digue. La nou osi annan Lasosyasyon Artis, ki bann dokiman i deza pe ganny *process*.

Mon lans en lapel avek bann diferan lekíp sportif lo La

Digue, mon zil, pou form zot lasosyasyon *sport* ki ava fer zot pli konekte avek kanmarad, anmenn plis sipor, e met zot konsern devan ki Gouvernman i kapab ekoute. Vi ki zot ganny bokou difikilte, sirtou fasilite e kou transportasyon pou fer konpetisyon ki deroul lo Mahe e Praslin.

Dan en lasosyasyon dimoun i donn bokou zot letan e lanmour ki zot annan pou fer marse zot biznes, zot pasyon, zot spor. Malgre nou met Regilasyon, mon krwar nou bezwen annan osi fleksibilite ki bann dimoun pa ganny dekouraze pou form oubyen zwenn en lasosyasyon. Mersi Mr Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Unranie. Mon ava aprezan envit Onorab Andy Labonte pou ou lentervansyon.

HON ANDY LABONTE

Mersi Mr Speaker. Bonzour Minis avek *panel*. Bonzour tou Manm koleg Onorab, en bonzour spesyal tou zabitan La Rivyer Anglez. E sirtou mon anvii dir en bonzour pli spesyal pou Madanm Wendy Pierre ki enn mon *constituent*.

Mr Speaker, rezon aköz mon pou siport sa *Bill*, parey in ganny dir serten bann rezon ek

lobzektif sa lasosyasyon i pli relevan avek bann Regilasyon. I pli modern e standar. In adopte bann bon pratik.

Sa Prozedlwa, son bann definisyon i pli detaye. I an konfirmasyon e anliny avek bann lezot Lalwa parey *AML, Anti-Money Laundering and Countering the Finance of Terrorism Act, 2020*. E i osi azoute e entrodwir bann definisyon ki manke dan Lalwa aktyel.

An adisyon, sa *Bill* i osi demann Rezistrar pou mentenir en rezis tou bann lasosyasyon ki'n anrezistre anba sa Lalwa, e osi permet okenn endividi ki anvii espekte sa lalis, bann lasosyasyon ki'n anrezistre isi Sesel, avek kondisyon ki sa endividi i pey en peyman ki ganny preskrir par Biro Rezistrar ki pa ti egziste avan. E sa i ava ede pou anmenn en reveni.

E i osi fer provizyon ki tou Lasosyasyon i obeir e i oblize *update* e kit lalis tou son bann manm e zot tranzaksyon finansyel pou en peryod 7an.

Sa prozedlwa pe fer sir ki i annan plis latransparans, e protez okenn endividi ki deza afilye avek okenn lasosyasyon ou ki annan lentansyon pou afilye li avek okenn lasosyasyon e pe osi promot *accountability*,

certainty e konfidansyalite dan sa sekter.

Mr Speaker, e en lot rezon akoz ki mon pou osi siport sa *Bill*, se akoz sa *Bill* pe osi fer provizyon pou *empowering* Rezistrar pou delivre en sertifika lo estandar, pou nenport ki lasosyasyon ki'n deza anrezistre avek Rezistrar Sesel. E sa sertifika i a kapab ganny servi *as an important due diligent document* pou okenn parti ki enterese.

E parey *VP* in dir, sa pou ede ki labi dan sa sekter pou ganny adrese par sa Prozedlwa. Mr Speaker, avek sa de mo, mon pou donn mon sipor sa *Bill*. Mersi

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Labonte. Mon ava envit Onorab Vidot pou son lentervansyon.

HON AUDREY VIDOT

Mersi Mr Deputy Speaker. Bonzour Mr Deputy Speaker. Bonzour *VP* avek ou delegasyon, tou Manm Onorab e tou manm piblik ki a lekout. E bonzour spesyal pou zabitan Roche Caiman.

Mr Speaker, nou'n ganny dir ki dan sa nouvo Lalwa ki devan nou Lasanble, ki pe ganny entrodwir pou ranplas en vye Lalwa ki al an plas ozordi, i

avek lentansyon pou fer li vin pli relevan, modern e standar ki gouvren bann lasosyasyon Sesel pou adopte bann bon pratik.

Mon profit dan merit sa Lalwa pou rod serten leklersisman dan sa bann pwen standar e konsern ki Vis-Prezidan in fer resorti dan lentrodiksyon sa Lalwa. Kantite lasosyasyon ki Rezistrar in ganny sans zwenn pou met devan zot bann norm, e standar ki pa pe ganny respekte, e ki pa'n ganny respekte? E eski sa bann mankman ki dan Lalwa aktyel, ki i osi zwenn bann konsern ki serten petet, si zot in ganny sans zwenn sa bann lasosyasyon in met devan zot?

Akoz pou en Lalwa parey byen ganny aplike, byensir i bezwen annan kontribisyon tou bann parti konsernen. Pa zis sa ki pe anvi ranforsi sa Lalwa, me osi sa bann ki pou bezwen enplimant li e respekte li. E bann osi ki ganny proteze dan en fason atraver en Lalwa pou ki i ganny fer ansanm.

Sa Lalwa in ganny agrandi pou adres bann mankman aktyel, eski bann lasosyasyon i vreman konn lentansyon Gouvernman par deryer zeneral e detay lo sa Lalwa ozordi?

Eski bann endividi ki oule zwenn e form bann lasosyasyon parey bann Manm presedan avan mwan in koze in dir. Me ki zot pa pe swiv deba ozordi lo en size enportan pou zot, ki konsern zot.

Ki sans ki Gouvernman, petet atraver Rezistrar, zot pou ganny sans pou zot kapab anplifye plis lenformasyon e ledikasyon, pou ki zot osi zot egzize respekte serten norm ki byensir Lasanble letan avek son mazorite, byensir si Lalwa definitivman i pou ganny pase, ki zot plan pou asire ki sa bann dimoun i ganny sans pou zot adrese?

E mon osi anvi konnen dan sa travay pou zot amann sa Lalwa e fer li vin enn nouvo, eski zot deza annan en Bidze aktyel la oubyen Gouvernman pou bezwen al trouv *next budget* pou zot kapab vwar ki mannyer zot pou kapab sansibiliz bann lasosyasyon, pou ki zot osi parey mon'n dir pli boner, zot azour avek bann sanzman ki pou annan dan Lalwa?

E kantite. Vi ki i annan serten sanzman ki dan sa Lalwa, eski pou annan bann serten sanzman ki zot osi bann lasosyasyon, zot pou bezwen revwar an term zot lankadremman ozordi si sa bann pwen i ti kapab ganny adrese

letan Vis-Prezidan i ganny son dwa repons. Mersi Mr Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Vidot. Mon ava kriy Onorab Woodcock.

HON WAVEL WOODCOCK

Mersi Mr Deputy Speaker. Bonzour *VP*, tou Manm e tou dimoun a lekout. Mr Speaker, sa Lalwa ki devan nou ozordi i enn ki vremen, vremen enportan.

Ozordi sa *Bill* i lo *Associations Registration and Regulation*. Nou pe *deal* avek size bann lasosyasyon ki anrezistre avek lofis Rezistrar.

Mr Deputy Speaker, nou bezwen *être* fran ozordi e nou bezwen aksepte poudir dan lepase, in annan bokou labi kot i konsern bann lasosyasyon Sesel. Ler mon pe koz lasosyasyon mon pe osi fer referans avek bann Fondasyon. Mon pe fer referans avek bann *NGOs*, bann diferan groupman ki'n ganny kree e ki'n anrezistre avek lofis Rezistrar.

Mr Speaker, dan son lentervansyon e dan sa *Bill VP* in fer referans, in koz lo plizyer bann labi, ouswa bann lenstans kot bann lasosyasyon pa'n swiv Lalwa ouswa zot pa'n *compliant*, sirtou kot i konsern zot bann

audited account ki pa'n ganny soumet avek lofis Rezistrar.

Kot i annan plezir bann lasosyasyon, menm zot in ganny kree e zanmen en *AGM* in ganny fer. I annan en bann ki zanmen zot in deza soumet zot *Minutes of Meeting* avek Rezistrar.

I annan en bann ki menm zot napa ni en *Board* ouswa okenn manm. Me selman sa bann lasosyasyon in kontinyen egziste, zot in kontinyen benefisye avek finansman atraver, mon rapel avan anba *CSR Tax* i annan bokou bann lasosyasyon ki'n ganny larzan avek menm - avek bann antite paraetatik ouswa avek bann biznes.

E nou konnen i annan bokou bann labi ki'n arive dan lepase, kot serten bann endividi in benefisye, i annan ki'n vin ris, i annan ki'n byen pase aköz nou ti napa Lalwa ki ankadre en Lalwa ki pou met lord en pe dan zesyon bann diferan lasosyasyon Sesel.

Mr Speaker, mwan mon'n vwar bokou. Mon'n en dimoun ki'n travay avek bann diferan *NGOs* dan lepase. Annefe mon'n osi en manm *Board CEPS* dan lepase e mon'n azour avek bokou bann keksoz, bann deroulman ki arive dan bann

NGOs, dan bann lasosyasyon e tou sa.

Mr Speaker, i sagrinan. Sesel nou en pei ki sanse nou. Tanzantan nou benefisye avek bann *Grants* ki nou gannyen avek bann lorganizasyon enternasyonal. Bann *donor NGOS*. La mon pe mazin bann lorganizasyon enternasyonal parey *EU*, parey *IOC* e bann Lanbasad menm ki kontan donn bann donasyon. Parfwa atraver *CEPS*, parfwa direktman avek bann Lasosyasyon.

E nou vwar poudir bokou fwa ki'n arive i annan bann dimoun ki zot in senpleman zis ale, kree bann lasosyasyon san okenn *check* kot zot ti pe benefisye avek bann *Grants*, sirtou sa bann *international Grants* ki sa larzan - sa *project memorandum* ki zot in soumet pou ganny sa *Grants*, sa bann *Grants* pa'n zanmen ganny servi pou sa larzan.

Zis sa bann dimoun in *pocket* sa bann larzan e zanmen en *audited account* in ganny prezante avek Biro Rezistrar. Ouswa i annan en bann kantmenm zot annan bann Manm, zot Manm pa ni okouran ki zot pe fer avek sa bann larzan ki pe ganny anmase, aköz zot ti napa en landrwa ki zot kapab al verifye zot lorganizasyon pou

zot al get sa *audited account*, avek bann lezot lenformasyon nesese pou zot vwar si vreman zot NGOs, zot lasosyasyon, zot Fondasyon pe vreman fer sa ki zot pe devret fer avek larzan.

Mr Speaker, i annan en bon pe dimoun ki'n abize. Zot in abiz en kantite larzan atraver sa bann lasosyasyon. Parey mon'n dir, bann larzan ki sipoze ganny servi pou deservi kominote, pou deservi manda zot bann NGOs, bi kreasyon zot NGOs i pa'n neserman ganny servi dan en fason ki byen.

Zisteman Mr Speaker, mon mazin sa zafer *CSR tax* ki ozordi nou'n tire. Laba osi nou konnen poudir lannen pase ti annan bokou labi. Me nou konnen poudir i annan menm bann lakonpanyen dan lepase, ki zot in vwar en fason, en *loophole* ki mannyer zot kapab benefisye re ganny zot larzan *back*.

Pa zot in ale, zot in senpleman kree en lasosyasyon. Apre zot biznes i pey sa lasosyasyon, ki zot menm zot, zot Direkter ouswa zot enn bann *officer bearer*, ouswa petet en dimoun ki afilye avek sa biznes, i benefisye avek sa larzan.

Ki annefe i zot larzan menm ki zot pe pey zot lekor

atraver bann lasosyasyon ki ganny kree.

Mr Speaker, i annan en kantite labi ki'n arive dan lepase. I annan en kantite. I malere pou dir poudir menm i annan bann Fondasyon ki'n angiz pou dir zot vreman bann Fondasyon ki pou ed lasosyete, deservi lasosyete, pou ed zenn, isi laba. Me selman ti bann lasosyasyon ouswa bann Fondasyon politik.

Mon rapel dan sizyenm Lasanble, an 2017 mon rapel ti annan en gro deba dan Lasanble regardan en Fondasyon. En Fondasyon, en fondasyon ki nou tou nou konnen i relye avek en serten parti politik. Mon pa pou mansyonnen lekel sa parti politik, mon pa anvi ofans person, ki ti pe benefisye anba *CSR tax*. E *Deputy Registrar* ti bezwen ekrir sa Fondasyon pou demann zot pou soumet zot kont odite ek lezot dokiman nesese.

In fact zot pa'n soumet zot *audited account* pou 4an. Depi 2013, sa ti 2017 ki mon rapel sa let ti ganny ekrir avek sa Fondasyon akoz zot pa ti'n soumet zot *audited account* pou 4an e zot ti ganny forse pou zot.

E zot ti bezwen fer li akoz sa letan sizyenm Lasanble, mon rapel nou lizye ti ouver. Nou

tors ti pe kler partou e nou ti pe kestyonnen. Apre in taye in soumet zot bann *audited account*.

Be pandan sa bann 3an, 4an ou a dir mwan ki fason sa larzan. Konmsi ou demann ou lekor kestyon, eski larzan ti pe ganny zer dan en fason ki byen? Dan en fason ki transparan? An plis Mr Speaker, sa Fondasyon, menm bann *office bearers* sa Fondasyon pa ti'n ganny listre. Kot in en obligasyon ozordi, ou bezwen donn non lekel ou Sekreter Zeneral, ou trezorye avek ou *chairperson*. Zot ti napa.

Konmsi Mr Speaker, dan lepase i annan en bon pe bann labi ki ozordi sa Lalwa ki devan nou pou rektifye, koriz en pe sa bann labi ki'n arive dan lepase. Mwan mon *welcome* sa Lalwa.

En lot keksoz ankor ki mon bezwen koz lo la Mr Deputy Speaker, ki larealite dan nou sosyete ozordi, se i annan en nespes parey, i annan en pes *pyramid Scheme* sa. Ozordi sa i bokou. I annan bann groupman, bokou fwa zot apel zot lekor bann groupman relizyez.

Enn ler i annan en bann i apel bann Legliz. En dimoun i sorti sepa ki bor, dan ki pei i vin Sesel, i vini i ouver en groupman. I vini i ouver en

groupman, i ouver en kont. Manm i pey larzan dan sa kont, apre sa dimoun i kit Sesel, i al deor e sa larzan ki kontinyen ganny anmase isi i kontinyen ganny anvoye kot sa dimoun.

I pa Sesel, en bann lannen i kit Sesel li, selman larzan i ankor anvoy kot li. I ale fer sa en lot landrwa, i kontinyen bouze. Larzan i kontinyen ganny anvoy plizyer landrwa.

E parfwa zot fer sa dan plizyer pei, zot kit en dimoun. I annan en dimoun ki li *the benefactor, the benefactor* dan sa pei, selman larzan pe ganny tire, pe anvoy kot sa dimoun ki orizinalman in kree sa group dan sa pei.

Sa i en keksoz ki pe arive, i pa neserman zis bann group relizye. I annan bann diferan kalite group ankor. Parfwa i bann NGOs menm ki vin fer sa bann lakantite keksoz koumsa. Pou zot tir larzan dan pei, pou *shift* dan en lot pei.

Ler zot fini ek en pei zot bouz dan en lot, zot bouz dan en lot zis pou tir larzan. *From one*, en pei pou al dan en lot pei. So, sa i enn bann keksoz ki nou bezwen ozordi fer vreman, vreman atansyon.

So, Mr Deputy Speaker, parey ki mon'n dir, ozordi sa Lalwa ki devan nou i en Lalwa ki vreman, vreman enportan. E

mon pou 100poursan siport li, akoz mon santi ki nou bezwen koup tou sa bann labi ki'n arive dan lepase, e fer sir ki nou azour avek bann norm enternasyonal, bann Lalwa ki pou non selman.

Ki pou osi protez nou bann dimoun, nou popilasyon ki fer sir ki ler bann NGOs ou lasosyasyon, Lazans ki ganny formen. Larzan ki pe anmase pe ganny servi dan en fason ki byen, me pa pou ganny servi pou anrisir sa bann dimoun, ouswa dan en fason pou servi pou fer bann aktivite kriminel ouswa ilegal.

Avek sa de mo mon dir ou mersi, Mr Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Woodcock. Mon ava aprezan kriy Onorab Aglae.

HON EGBERT AGLAE

Mersi Mr Speaker. Bonzour VP ek ou panel. Mr Speaker, sa *Bill* ki devan nou se pou anmenn serten modernite e met nou azour avek serten rekomandasyon.

Ki mon krwar Sesel i ankor pe fer avek bann norm enternasyonal e bann *Bill* ki'n pase devan nou oparavan osi ki annan bann lyen en pe direk kot i konsern bann finansman li menm li.

E bann lopeyasyon pou anpes okenn bann form ilegal, blansisaz larzan li menm, *anti-terrorism*. Tousala i vin ansanm.

Mr Speaker, bi en lasosyasyon se pou anmenn en group dimoun avek lentere komen pou adres ouswa adres serten size an komen, pou fer en pti pe devwalman lavi, lentere.

Toulezour sa group, lentere ouswa zot lavwa vin en pti pe pli for, e osi anmenn zot dan en kad legal kot si i annan benefis osi ki atase avek zot kapab resevwar li dan en fason legitimate. E osi anmenn avek li son bann manm, dimoun ki annan sa bann lentere.

E Sesel, parey lemonn antye, i annan bann diferan lasosyasyon pou bann diferan size komen ki swa dan lendistri, sa dan sosyoekonomik, swa dan lasante. Swa dan nenport ki kalite sitasyon en dimoun i kapab decide dir be la nou pou form en lasosyasyon parey peser, fermye, tousala i annan.

E enterven an ki'n koz avan mwan Mr Speaker, in sit enn size kot in mansyonn labi atraver bann diferan lasosyasyon ki nou rekonnet ki i arive i ankor pe arive ozordi. I pa aköz ladministrasyon in

sanze, me i ankor pe arive bann labi.

E pou mwan Mr Speaker, avek en laplikasyon Lalwa ki pe sey rod fason pou, mon kapab dir, anpes ki annan sa bann labi.

Fermen en pe sa bann *loophole* ki kapab anmenn serten *move* pratik. Ouswa anmenn bann *move* zere sa lasosyasyon dan en direksyon ki pa neserman anform ek konformite nou bann Konvansyon, nou bann lezot lobligasyon enternasyonal ki nou, nou sinyen ouwa ki nou, nou pe bezwen swiv ozordi.

So, avek sa Mr Speaker, *Bill* pe fer en mansyon pou anmenn serten modernizasyon tel ki pou anmenn en fason pli fasil, pou ou vin anrezistre, e osi i pou bezwen annan fason osi, li fasil pou ou kapab annan en *oversight* lo sa bann lasosyasyon.

E malgre dan *Bill* li i pe site, ki ler ou pe get serten pouwar ki Rezistrar pou ganny donnen avek - petet mon annan serten kestyon lo sa rol. Eski Rezistrar li menm li tousel i pou annan sa kapasite, pou li kapab fer sa bann *checks and balances*? Akoz Rezistrar i annan lezot *duties, diligence* ki i bezwen fer baze lo son

manda ki li i annan pou fer. Sa i enn bann konsern.

E osi sipoze fasilite, fer pli vit. E ler mon pe regard serten tranzaksyon ki ozordi pe ganny fer atraver Rezistrar ki pran en pti pe plis letan ki i sipoze ganny preskri, mwan mon pe demann mon lekor, eski pou annan petet en fason anba Rezistrar, kot i ava ganny serten latansyon ki ler en lasosyasyon pe sey formen ouwa ki deza an plas ; akoz la pou annan serten lamannman ki serten bann *existing* ki pou bezwen pe pas atraver.

Zot in ganny dele letan pou zot met zot annord. So, avek sa, eski zot pou ganny sa, petet en tretman pou en dele letan pou zot kapab met zot annord e bann ki de nouvo osi, pou kapab ganny sa semen pase ase keler mon kapab dir?

En lot pwen ki mon santi i enportan ki nou koz lo la se latransparans ki pou anmenn. Mon krwar nou tou nou kontan, nou pou bezwen ki ler i annan en loperasyon par en lasosyasyon, i bezwen kler avek sirtou tou son manm.

Akoz enn bann eleman kontansye ki souvan leve avek bann lasosyasyon, se bann diskord atraver son bann manm li menm, kot i annan parfwa mank latransparans lo

zot bann aksyon, lo zot bann *dealings* ki zot fer lo en baz toulezour. Ki sipoze pe swiv zot Konstitisyon, fer zot *meeting*. Me nou pe vwar poudir, ou vwar i annan serten konsern ki touzour *arise*.

E ladan, mwan mon ti a swete petet vwar en pti pe dan *Bill* osi bann fason fer, ki bann lasosyasyon i bezwen pe swiv, bann *norms* parey nou dir. Ki sa bann keksoz koumsa i pa vin bann keksoz ki vre, *recurrent*. Akoz si ou annan bann mekanizm an plas, ou en lasosyasyon, ou annan en Konstitisyon ki ou bezwen *abided to*.

E ki ler enn son bann manm ouswa detrwa i vwar poudir, vwala, zot pe sot lot kote semen la, mon ava annan en rekour pou mwan al devan, pou fer zot tourn kot zot sipoze, san ki i vin gran lenteripsyon dan manda sa lasosyasyon limen.

E en lasosyasyon i bezwen osi *operate* dan en fason diskre, an menm tan en fason ase ouver, e osi i bezwen annan li en loperasyon parey en lofis ki i bezwen kapab, pou son manm kapab vini.

E souvandfwa i annan lasosyasyon ki zot lo liv, anrezistre, me zot napa en *port of call* mon kapab dir. Sa i koz

en konsern sa osi. Ou pa pe kapab ozordi sa letan kot nou'n arive, en lasosyasyon pe vwar li pe zwenn dan bann landrwa en pti pe *ad-hoc* mon kapab dir e ki pa tou manm ki ganny enformen e i kree serten problemn.

E avek modernite ki nou annan avek teknoloji ozordi, i en fasilite pou zot kapab *keep track*, e *keep in contact* avek zot bann dimoun lo fason ki zot anvi fer zot travay, ouswa delivre baze lo sa bann manda ki zot in ganny met devan.

En lot eleman Mr Speaker, ki mon santi mon pou bezwen touse se, ozordi i annan bann lenstans kot i annan bann politisyen ki'n par deryer bann lasosyasyon.

E resaman la, enterven anvant mwan in sit enn e ki'n dir ki in annan labi. Mwan mon pa kapab zistifye sa, me selman i pa normal ki nou menm nou, nou al kot sa bann menm politisyen, kot nou al tap laport, e apre par deryer nou vini, nou dir ki poudir sa bann menm lasosyasyon ki sa bann politisyen i par deryer, in kree serten labi.

So, si nou pou onnet, nou pou dakor, petet Lalwa dan li menm i a bezwen annan son parti ki ava adres sa *issue* politik ouswa politisyen ki par

deryer e ouswa ki kasyet par deryer.

E dan lasosyasyon i fer kler ki ou bezwen deklar ou bann manm ki lo ou egzektiv manm. Ou bezwen pe met non, ou bezwen konnen lekel e pli devan osi, mwan mon ti swete ki *whoever*, parey nou, bann *public service*, nou anba Konstitisyon nou bezwen deklar nou bann *assets* nou.

E mon santi poudir i annan serten direksyon ki nou pou bezwen ale avek sa bann lasosyasyon, sirtou i annan bann ki bann lasosyasyon ki prominan, ki annan bann rol enportan e ki pe resevwar serten finansman. Sirtou avek serten lorganizasyon enternasyonal ouswa i kapab lokalman osi.

Nou bezwen konn byen lekel sa bann dimoun en pti pe. Si fodre zot fer zot *declaration of assets*, fer zot deklare zot osi pou nou konnen si sa Fondasyon, sa lasosyasyon, ouswa sa antite, i pe resevwar serten finansman ki byen, onnet.

Ouswa ki pa pe servi sa bann menm lasosyasyon pou zot fer zot travay en pti pe an deor, pou zot prop benefis menm. Tousala i egziste e i arive partou dan lemonn.

E lot konteks anba la Mr Speaker, i annan en sitasyon ozordi ki en pti pe trakasan, sirtou bann nouvo lasansyon pou anvi vin formen. Akoz ozordi Lalwa pe sanze e i annan sa *issue* prosedir ki ou pou fer, sirtou si par egzanp ou pou al ouver en kont.

Ou'n fer tou ou bann *due diligence*, ou'n fer *meeting*. Ou'n ranpli ou form, tou ou keksoz. Me i annan en *issue* kot ler ou al kot en lenstitisyon finansyel, zot komans demann ou en kantite, en kantite, en kantite dokiman, ki parfwa i annan ki vire, ki tournen. I pran zot, normalman en endividi personnel, i ava al kot en labank, i pou ouver en kont *within 24hours* i kapab ouver.

Me pour bann lasosyasyon i en pe parey pou bann klib, en kantite difikilte zot mars avek. Zot pas atraver avek. I annan ki pran 2 mwan, i annan ki pran 3mwan.

So, mon krwar VP dan ou kapasite nou bezwen revwar en pti git sa bann prosedir ki zot bezwen pas atraver, pou zot, zis zot kapab annan en kont ki ganny ouver pou zot lasosyasyon ouswa zot lorganizasyon.

So, avek sa Mr Speaker, mwan mon pa pe vwar naryen alarman da sa *Bill*, me selman

nou bezwen *être* konsyan, akoz dan *objects and reason* i kler, me parfwa i annan serten azanda ki vini per deryer sa bann keksoz.

So, Mr Speaker mon pou termin lanmenm. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Aglae. Prosen enterven an i Onorab Loze e apre li mon'n rezerv le de *Leaders* dernyen. Eski i annan okenn Manm ki ti'n lev lanmen ki mon pa'n vwar?

Akoz mon oule anmezir ki nou ale, nou pe kontinyen zis tranpe *at the last minute*. So, i annan zis Onorab Cosgrow ki'n endike. Savedir apre sa nou konnen i reste zis sa 2 *Leaders*, deba lo sa *Bill* i terminen. Onorab Loze.

HON JOHAN LOZE

Mersi Mr Deputy Speaker. Mr Deputy Speaker, atraver ou mon ti a kontan enform Onorab Bernard Georges ki mon pa pe al vot pou sa *Bill*, *I will much rather sit on my 2 hands than lev mon lanmen e siport sa Bill*. E la mon pa'n fer okenn letour, mon'n dir kler e net.

Mr Speaker, i annan serten danze avek de fwa letan nou vin avek bann *one-size-fit-all*. E se a Lalwa. *We will argue* ki Lalwa sa. Ki i fer lazistis pou

nou tou e i *bind* egalman tou. Be a la menm enstan nou pe koz drwa a lasosyasyon ki sak sitwayen Seselwa i kapab annan e i devret annan.

E la i annan en danze ki'n leve isi menm anndan dan nou Lasanble, ki nou pe sey kree en lot *subset* pou nou popilasyon ki apel politizyen.

E pe sorti en pre santiman lo tou lede kote latab konmsi politisyen napa dwa asosye, i napa drwa form lasosyasyon li. Me i pa en sitwayen Sesel li i politisyen - i annan en *subset* dan - I annan sitwayen Sesel apre i annan sitwayen politik.

Politisyen si i form en lasosyasyon sa lasosyasyon i *suspect* i annan en problemm avek akoz politisyen ki'n fer?

Me selman zot Gouvernman i aksepte en *cheque, to the tune of* R10 milyon avek sa menm Fondasyon ki'n fer labi, in vole, in isi, in laba, in mont *State House*. La, R10milyon, Prezidan i anpar lanmen, i pran, i *embaucher* dan kont COVID. E la ozordi zot dir nou i annan en gro problemm avek sa fondasyon ki ti kanpanny pou zot dan eleksyon 2020.

Ou trouve en pe? Non, seryezman. Zot trouve en pe? Apre letan mon dir zot, *there's*

mistrust. VP i asiz laba devan i dir napa *mistrust*, i pa trouve kote *mistrust* i ete li!

Onorab lot kote laba in *sit* drwa konstitisyonnèl pou nou fer lasosyasyon. Prezidan i mont dan konferans lapres i dir sitwayen napa drwa anba Konstitisyon. Ou napa ganny drwa anba Konstitisyon. E *I am tempted to believe him*, parske ler ou sey fer en Lasosyasyon ou ganny ou en *fixed penalty* R5 mil. La ou ou dan mas, deswit, la, pey R5mil pou egzers drwa ki an annan anba ou Konstitisyon Sesel. *This is the state of* nou Leta ozordi!

Now, me selman. *That aside, this is just politics*. Mon, sa bann dimoun ki'n asize lo *Bills Committee, including Registrar* li menm i konnen ki mon annan konsern, serten konsern serye. E yer mon'n dir zot aktyelman.

Ou annan ou 5 madanm ki'n pas atraver bann vre soufrans. I decide dizon form zot en Lasosyasyon *Femme Battue*, ouswa 5 msye i decide form zot Lasosyasyon *Homme Battue*. Akoz zot, zot bann madanm i bat zot. Annou aksepte, zonn i ganny bate ek fanm ozordi. *Ok*.

Wi, Onorab Loizeau, mon'n ganny bate mwan osi ek mon madanm. Annou aksepte

MR DEPUTY SPEAKER

Onorab.

HON JOHAN LOZE

Wi, Mr Deputy Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Adres *the Chair* e evite koz avek okenn lezot Manm atraver latab silvouple.

HON JOHAN LOZE

Onorab Loizeau mon bezwen koz avek Mr Deputy Speaker, mon pa kapab koz avek ou.

Bon, Mr Deputy Speaker, satisfè?

MR DEPUTY SPEAKER

Wi.

HON JOHAN LOZE

5 imsyè i decide for Lasosyasyon *Homme Battue*. 5 msye ordiner, zot napa gran degre dan Lalwa. Zot pa bann koneser, zot napa naryen, zot pa konn naryen dan kontabilite zot. *Now, the number of hoops* ki sa Lalwa pe donn sa 5 msye *to jump through* pou zot form en lasosyasyon, zis pou aport sipor ek soutyen avek bann lezot msye ki'n ganny bate avek zot madanm parey mwan, i enkrwayab!

E sa i pa lafot Registrar, i pa ni lafot VP. Sa bout, mon pa

pe antrenn politik ladan, me i sa bann keksoz ki nou'n gannyen ki pe dekoul dan sa bann lobligasyon enternasyonal ki nou annan.

Me selman letan mon koze ozordi, natirelman zot pou dir be sa Loze, i pa fer en sans bann keksoz ki i dir, alors annou ou pa fatig nou avek li. *Until* nou rapel ki nou pas en Lalwa tou resaman apre leokri ti pet dan labank partou, parske *the law was being applied to the letter, to which* nou, nou ti pas Lalwa.

Prezan ler dimoun i ale, i al tir R300 lo son kont, i donn li en gran form i dir li ranpli. Ler i met R3000 lo son kont, labank i donn li en gran form i dir li ranpli. Leokrir petet deor. E yer mon ti dir zot mwan. *This is your Government that is sitting in State House. It will blow back upon your Government. Not on mine, not on me!*

Mon konnen zot kontan dir 43an. *Believe me*, taler zot pou dir mwan be sa Lalwa i la lo *shelf*, nou zis soz, tir en pti pe lapousyer lo la. En. Nou'n zis tire, nou'n fer zoli. Nou'n met en fler ek en pti bordaz. Selman zot Gouvernman 43an ki'n met i la.

Wi, mon aksepte, *but the blow back will be yours. It will not be on me!* Mon asize dan Lopozisyon mwan ozordi

mwan. Mon asiz la trankilman mwan. So, sa bann *one-size-fits all*, i pou afekte sitwayen ki decide asosye. *Whether* i politisyen, ouswa 5 dimoun ki sorti gran kouto, Cap Lavervenn, ki decide form en lasosyasyon bwarer ki'n pas zot *BAR* dan bar.

Bon, eski bann lasosyasyon ki pa pe komet kriminalite, sa Lalwa pou fasilite zot? Eski sitwayen onnet, ordiner ki decide egzers zot dwa ki Prezidan i dir zot napa anba Konstitisyon pou asosye ansanm, sa Lalwa pou ed zot asosye e aport dibyen anver nou sosyete?

Mon krwar i bann kestyon valid, i bann kestyon lezitim ki devret ganny demande. Ki nou pe bezwen demande ozordi. E en keksoz ki mon'n realize, se ki nou tou nou pe asiz la anndan, nou tou le de kote latab nou vini, nou pe asize koman Lezislater e nou pe zis defann sa morso Lezislasyon ki la devan nou.

Nou koz lo perspektiv Lalwa. Me nou Lezislater, mon dakor, mon aksepte nou la pou *legislate*. Be nou osi reprezantan lepep. Nou annan en rol reprezantatif pou sa sosyete, sa pep ki apel Seselwa.

But who speaks for them? Lekel ki koz pou sa 5 madanm

anler gran kouto, Cap Lavervenn ki pe form zot Lasosyasyon pti kontrakter ki fer netwayaz dan bor semen, ki Gouvernman i deside pey zot tou el 49 dimwan. Zot, zot in anvi asosye zot. Akoz zot fatige ganny zot peye le 49 dimwan.

So, who speaks for them? Akoz nou tou la anndan nou pe koz zis pou sa Lalwa nou. Sa Lalwa ozordi in siprenm devan nou e personn pa koz pou Seselwa. Nou tou nou koz pou Lalwa.

Mon aksepte nou Lezislater, nou bezwen koz pou Lalwa. So, i annan sa bann konsern ki mwan mon santi i *genuine* e nou ozordi nou pa pe adres zot.

E sa bann *black list* ki Sesel i lo la, sa bann keksoz ki nou bezwen netwaye, nou bezwen tire. Ou vwar sa bann keksoz en ler la annou nou tou komans aksepte nou responsabilite dan sa bann keksoz. Annou aret *point*, montre ledwa lo 43an, montre ledwa lo enn a lot. Nou tou annou aksepte nou responsabilite.

Zot konnen, i annan dimoun in deza size, in dir koumsa, sanzman dan Lalwa i bezwen ganny fer akoz ou konnen sa bann *case*, tou sa bann *case* napa enn ki pe al

Ankour. Tou pa pe al Ankour, zis sa bann Irlande in vini, i *blackmail* sa bann lakonpanyen, i pran larzan ek zot.

Selman li sa 3 lakonpanyen ki i ti asosye avek li, tou le 3 ti'n al Ankour, tou le 3 ti'n perdi *case*. Tou le 3 ti'n fer rapel e ti'n perdi rapel.

I vini, i sanz Lalwa e larzan i antre dan kont son dalon. So, *subsequently to that* Sesel in ganny mete ankor lo sa bann lalis ki zot dir. So, annou nou tou pran nou responsabilite. Annou pa zis asize sekwe latet konmsi Pti Theo, zwe inosan ki nou napa naryen pou fer ladan. Nou'n kontribye nou osi. Nou'n kontribye pou fou nou pei koudpye *dans la merde et dans la petrin*. Aksepte responsabilite. Aksepte zot bout ki zot in zwe.

Nivo koripsyon serten dimoun i efreyan. Apre i asize i get ou dan ou blan lizye, 43an pase. 43an pase alors. Be sa ki ou ti fer 2017 ou? Sa ki ou, ou ti fer 2017 ou - zis pou \$600 mil. Nou pa rappel? Nou pa ti la, nou pa konnen? (Get mwan ou!) Mersi Mr Deputy Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Mon ti a zis kontan rapel Lasanble *Order 59(1)*. "A Member shall confine

his or her observation to the subject under discussion and may not introduce matters not relevant thereto.”

I evidan tanzantan i annan Manm ki profit bann deba pou antak dimoun *right, left and center*. *And we have to substantiate sa bann claims* ki nou fer parey *Standing Order* i dir nou.

So, mon anvi konsyan Manm lo sa *Order 59(1)*. Onorab Cosgrow in dir mwan i pa pou entervenir. So, i reste zis le 2 *Leaders*. Onorab Pillay.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi bokou pou donn mwan laparol. E mon oule swet bonzour bann zofisyè sorti kot Departman Lanrezistremman. Rezistrar li menm e osi zenn travayer laba sorti dan distrik Anse Royale mon'n ganny *reminded*.

Felisitasyon, ou en zenn e ou pe montre bokou promes e mon swete ki ou kontinyen dan ou karyer e ou kontinyen devlope.

E byensir bonzour Vis-Prezidan dan Lasanble Nasyonal e bonzour tou koleg Onorab. E bonzour tou lepep Seselwa ki mon konnen i pe ekout nou ozordi.

Mr Deputy Speaker, nou annan devan nou en Lalwa tre

enteresan e mou *mindful of* ou, lefe ki Speaker ozordi in servi, *in raise Order 59(1)*. Mon pou *remind* ou, *Order 59(1)* i byen pou *remind* nou *Order 59(1)* akoz i nesese wi ki nou koz lo Lalwa.

Me nou deba i lo merit sa Lalwa e pou nou kapab etabli merit sa Lalwa, se nou bezwen fer li dan fason ki nou konekte bann keksoz ki pe pase pou kapab zisteman eksplik lepep Seselwa, oubyen eksplik bann dimoun ki spesifikman pou annan en relasyon avek sa Lalwa.

Savedir bann dimoun ki pou *involve* dan form en lasosyasyon, dan kre en lasezon, dan fom parti en lasosyasyon. Lo kwa ki nou koman Lezislater nou panse, lo sa Lalwa e kwa ki nou koman Lezislater nou vwar dan sa Lalwa.

Bomaten ler mon'n ekout plizyer entervenans koze, e sak dimoun byensir in pran son *angle* parey nou kontan dir. In pran son kote pou li komans eksplik sa Lalwa. Depi Gouvernman ki'n vin eksplik akoz ki li i santi poudir sa Lalwa i enportan e i nesese a sa moman ki nou ladan.

Lo bann Manm lo kote Gouvernman - Manm *Bills Committee* ki li in bezwen sey

eksplik sa Lalwa lo perspektiv *Bills Committee* e sey etabli byen konstitisyonnèl ki egziste ant sa Lalwa.

Lo kote bann Manm dan parti mazorite ki'n sey defann pozisyon Gouvernman. par servi sa mo labi ki'n arive. Ki sa la mo 'labi ki'n arive.' Ki sa Lalwa be koriz labi, labi, labi, labi e i paret mwan sel mo ki annan dan vokabiler sa Manm se labi.

Labi menm ler nou'n pran en *cheque*, i *still* labi. Mon pa konnen ki mannyer nou pou apel sa. Ler nou pran *cheque* apre nou vin dir labi. Mon pa konnen si nou pou apel sa lipokrizi. Me sa i ava en lot mo petet ki ava antre dan son vokabiler.

Me sa ki osi enportan, se ki i annan en lot perspektiv ki mon' n tann Onorab Loze tous lo la e okenn ant nou Lezislater ozordi nou pa'n fer zistis, sa Lalwa pou koz lo la. E sa se ki tir sa Lalwa ki devan nou e met nou koman en dimoun ki pe al asize devan Rezistrar, ki pe al anrezistre en lasosyasyon.

Met nou devan sa Rezistrar koman sa klib sportif dan distrik, dayer i annan bokou klib sportif dan distrik. Mon a komans La Digue, mon a pas Grand Anse Praslin. Mon a pas Baie St Anne, Praslin. Mon

a in lo Mahe. E lo Mahe nou pou debark La Point Larue. Sorti La Point Larue nou pou al Anse Au Pins, nou pou al Au Cap. I annan plizyer lasosyasyon, klib, groupman ki pou ganny formen.

E ler ou vwar en Lalwa dan son tit menm i komans dir ek ou poudir tou lasosyasyon i devret apel "lasosyasyon" antre girme, ou komans vwar poudir i annan en lespri ki pa konekte avek lentansyon ki la deor.

Nou konpran legzizans lo Sesel pou annan en sityasyon Delwa ki mentenir, si ou le ki nou annan en sistenm legal ki anmas tou sa bann keksoz. Nou konpran sa.

Me en sistenm legal i bezwen zis, i bezwen *fair*. E si napa *fairness* dan en sistenm lagal. *Then* ou pe defavoriz zisteman sa drwa konstitisyonnèl ki ou'n koz lo la.

Wi, sa drwa i dir, "*in respect of registration of associations or political parties.*" In dir ou sa. In donnen en derogasyon anba en drwa. I en drwa fondamantal, me in donn ou en derogasyon. Me *how far* ki nou, nou devret anmenn sa derogasyon? Ki zistans nou devret anmenn sa derogasyon.

Annou regard klima ki nou pe viv ladan ozordi. Dan sa

klima ki nou pe viv ladan ozordi, en group santer pa kapab fer en aktivite dan en lotel, akoz zot Lapolis pa oule permet zot. Me zot ale, zot fer li o plenn er. Zot bezwen obligatwarman kas Lalwa pou kapab fer li. Mon pa konnen si zot pou ganny pini, me zot bezwen fer li. Mon pa krwar zot devret ganny pini.

Ou annan ou en lasosyasyon travayer ki ekrir Lapolis pou li ganny larepons lo en aksyon ki i oule pran. Koman en Lasosyasyon ou annan drwa, tou dimoun i annan dwa azite, i annan dwa fer son azitasyon an konformite avek Lawa.

Me 2 zour pli tar apre ki in fer son aktivite, i ganny ekrir, i ganny en *fixed penalty* R5000. Se sa Sesel ki nou pe viv ladan ozordi.

Me par kont, e la mon pa konnen mon pou ganny modere sa ki mon dir. Ti annan en Konvansyon politik son *weekend* avan. En gran Konvansyon politik. Fer sa parti ki mazoriter dan Lasanble avek laprouvasyon tou bann Lotorite konsernen.

E i paret poudir dan Sesel zis sa parti an mazorite ki annan drwa fer bann, zis sa lasosyasyon ki annan dwa fer bann aktivite. E larestan i

bezwen toultan swiv e tonman konformite ek bann Lalwa ki la.

E menm ler ou ekrir, i pran plizyer zour, oubyen ou ale vini pou kapab ganny en larepons avan ou kapab fer sa keksoz. E ler ou pou finalman fer li, ou pou ganny pini.

Me akoz i enportan pou nou konsider sa an relasyon ek sa Lalwa? Se akoz ler mwan mon pe regarde, avek tou bon lentansyon - tou bon lentansyon ki pou annan avek sa Lalwa, nou tou nou konnen e fodre nou pa ipokrit dan sa Lasanble, sirtou bann Mam ki elekte, ki annan en distrik, ki zot *deal* avek.

Zot tou zot konn difikilte ki zot bann lekip sportif, zot bann groupman sportif ti gannyen, zis pou ganny sa pti larzan ki distrik ti pe sey met a zot dispozisyon. Personn antre zot pa'n koz lo la.

Annefe ti annan en seri kankan ki ti souleve. Rezistrar i kapab konfirm sa, vizavi lefe ki sa bann klib ti bezwen ganny sa. Pov Rezistrar in pri dan milye akoz li i bezwen enplimant Lalwa ki pe ganny fer, li i pe blanmen. Finans pe ganny blanmen, lot pe ganny blanmen, e personn pa ti konnen ki mannyer pou fer pou sa bann klib ganny zot larzan.

E ozordi mon konpran, mon konpran largiman. Nou pe koz lo blansisaz larzan, nou pe met tou sa bann gran, gran largiman anler. Be i annan lasosyasyon vyeyar ki'n perdi larzan. Ki mannyer zot pou konnen sa bann keksoz zot? I annan lasosyasyon zenn dan serten distrik ki'n perdi larzan. Tou sa bann keksoz i byen ki nou'n koz lo la.

Me ler nou pe koz lo sa bann problem nou bezwen koz osi lo sa birokrasi. E mon kontan sa term ki Onorab Hoareau in servi, e sa se en *necessary bureaucracy*. Bon, mon pa gognard Onorab. Onorab i en ansyen ansenyan parey mwan. In fer en term e koman 2 politisyen nou pou argimant sa term la.

E mwan mon santi *there is no such thing as a necessary bureaucracy. It becomes an additional bureaucracy*. I vin en birokrasi an plis. Akoz ler nou regard legzizans e nou tou nou konnen poudir sa legzizans pou al lo sa bann lasosyasyon.

So, tou sa bann lasosyasyon pou bezwen annan sa *personal* ki sa Lalwa i demann li pou li annan. Sa striktir ki sa Lalwa i demann li pou li annan. Sa sistenm ki sa Lalwa i demann li pou li annan.

So, i vin de kestyon fondamantal la. Eski demen ki sa Lalwa i ganny pase e pandan sa peryod 14 zour ki Prezidan i annan, i ganny *assent*, eski tou Lasosyasyon pou ganny demande pou al konform avek sa Lalwa? Oubyen parey son bann provizyon tranzisyon i dir, pou annan en peryod letan, en dele letan kot pou *allow* bann Lasosyasyon pou zot kapab tonm an konformite avek sa Lalwa? Sa i en pwen enportan.

Prezan ler nou regard bann legzizans ki pou annan anba sa Lawa, se ki nou pe demann tou lasansyon pou annan en sekreter, pou annan en sistenm. Ou konnen, lentrodiksyon sa *beneficial ownership register*. E mwan mon krwar se sa laliny ki sa i al ladan.

Lentrodiksyon sa *beneficial ownership register*; ozordi FIU pe pran en bout sa *beneficial ownership register*, i pe met en kantite presyon lo bann diferan biznes. E mon pa pe vwar bann antite Gouvernman ki pe *act as* bann *competent authorities*, pe fer ase pou kapab *relate* avek sa bann Lotorite.

E mon pa ti a kontan, departman Rezistrar i tonm ladan. Akoz mon konpran, lakantite lavyasyon ki Rezistrar

i annan pou li gete i en kantite menm, i en bon pe. Mon prezimen i desote 4mil ozordi dan Sesel.

So, si annan sa kantite Lasosyasyon ki nou bezwen pe *deal* avek, mon konpran nou bezwen annan en legzisans legal. Me nou bezwen konnen osi ki manner nou pou sengwe, nou pou fer keksoz *move* dan sa direksyon nou oule bouze.

E sa i enportan pou sa bann dimoun ki pe ekout nou la deor. E nou konnen poudir enn bann problem ki nou annan avek bann lasosyasyon sportif zisteman pandan sa bann dernyen lannen, se zisteman sa anbigite, sa problem ki ti pe egziste ant fason ki zot ti ete. Eski zot ti in *good standing* avek lofis Rezistrar, pou zot kapab zisteman fer bann aktivite ki zot sipoze pe fer?

Prezan i anmenn nou lo en lot pwen. E sa ki konsern detrwa seksyon dan sa Lalwa ki mwan mon pe regarde, mon ti a kontan ganny en pe plis leksplikasyon lo la.

Par egzantp ler nou regard Seksyon 26 sa Lalwa. Seksyon 26 sa Lalwa i fer provizyon pou ki i annan sa kontribisyon ki ganny fer avek lofis Rezistrar. Mon'n vwar in met en sonm, eski R50mil sa sonm? Akoz

mon krwar nou bezwen aranz sa fason ki nou'n ekrir R50mil dan sa Lalwa.

Me mon ti a kontan ganny en pe plis leksplikasyon lo ki manner dan son laplikasyon, Seksyon 26 pou marse. Akoz nou dir anba Seksyon 26, ki en kontribisyon anba sa Seksyon 1 pou ganny peye par en lasosyasyon ki son profi pou sa lannen presedan i eksid R50 mil.

Eski alors si par egzantp mwan, Onorab Arissol, Onorab Lemiel, Onorab William, nou deside *from* en lasosyasyon e nou donn sa lasosyasyon larzan koman en kontribisyon, koman en *gift*, en don, eski sa pou i kont koman, ler i pou fer son *return* koman en profi lo son *return*? Ki manner nou pou kalifye sa?

Eski nou pe koz zis en lasansyon ki annan en aktivite ekonomik, en aktivite biznes. Parey mon dir, mon pe sey konpran sa morso Lalwa.

E in dir poudir Rezistrar i kapab *exempt* sa lasosyasyon *from* sa peyman. So, mon oule konpran akoz sa *Clause* i la li menm e pou ki rezon ki nou'n met li la.

Prezan ler nou vin lo Seksyon 22, e la pou mwan Seksyon 22 i *raise* en *issue* ki mon pe sey, mon'n vwar in

aparet dan Lalwa presedan. Me nou vwar anba Seksyon 22, se ki Prezidan ki pou apwent sa *liquidator*.

Akoz ki Prezidan ki bezwen apwent en *liquidator*? E *interchangeably*, nou servi Prezidan e nou servi Minis. Ki dan sa konteks i Minis pou zafer Legal e ki osi Prezidan. Akoz i pa Rezistrar ki apwent sa *liquidator*?

E prezan en lot kestyon enportan. Anba Seksyon 23 se Prezidan ki pou apwent en *fit and proper person to be Registrar of Associations*. Me mon anba lenpresyon ki se Rezistrar ki bezwen vin *Registrar of Associations*.

Akfer ki Prezidan ki bezwen apwent en *fit and proper person*. Eski nou devret senpleman dir poudir Rezistrar Zeneral i devret vin *Registrar of Associations under this Act*. Tou senpleman sa.

So, mwan mon ti annan serten konsern vizavi *Curatelle Act* ki ti pase. Akoz mon ti konnen poudir lefe ki Gouvernman ti'n al dan sa laliny pou koman regard dan rann bann later bann dimoun, eksetera.

The Curator of Vacant Estates ti pou annan en rol enportan e *Curator of Vacant Estates* i tonm anba Lakour

Siprenm. I tonm anba Zidisyer.

E ki mon krwar ou a dir i annan en *attempt* pou met tou sa bann lenstans Lanrezistremant, *Curatelle* anba kontrol direk, Minis pou Zafer Legal e sa se Prezidan Larepublik. E sa i koman *raise* serten *alarm* ki nou pe konsolid konsantre lamazorite pouvwar ki annan pou fer avek swa anrezistre, swa pa anrezistre, swa *vest* dan Prezidan Larepublik. E sa i en keksoz ki pou prouv danzere pou nou koman en pei.

So, avek lespli koz lo sa lo perspektiv pou sa lot group dimoun ki pe ekout nou, ki pa pe regard sa Lalwa *from* perspektiv ki nou pe regard li dan tou son keksoz ki pozitiv - mon pa'n dir Lalwa napa keksoz ki pozitiv ladan. I annan keksoz ki pozitiv.

Me pou bann lasosyasyon an deor, eski sa Lalwa pou fer li pli fasil pou en dimoun anrezistre en lasosyasyon, oubyen eski sa Lalwa pou fer li pli difisil pou en dimoun anrezistre en lasosyasyon?

Ki sa i vedit pou en dimoun pa neserman *well versed* dan Lalwa pou li a kapab form en group, en lasosyasyon pou li fer serten aktivite? Ki sa i vedit pou en lasosyasyon sportif?

Ki sa i vedit pou en groupman relizye? Tousala i bann kestyon fondamantal ki nou, nou bezwen demande. E mon pou fini lo sa not, mon pa pou dir ki napa konsern vizavi bann keksoz ki pe arive dan nou pei.

Ozordi annan dimoun ki konsernen avek sa ki nou apel bann keksoz *new age*. Zot dir ou poudir i annan bann kalite *faith worshiping* ki danzere. I annan Seselwa ki konsernen ek sa. I annan Seselwa osi ki konsernen avek lezot keksoz. Me sa i lopinyon sakenn sa. Sa ki ladan i annan en lopinyon, sa ki pa ladan i annan en lopinyon.

So, nou pa pe dir ki i pa bezwen en striktir an plas pou *deal* avek. Me sa ki nou bezwen konpran, se eski sa striktir ki nou pou vot lo la ozordi koman Lasanble Nasyonal, akoz i en Lalwa ase teknik, i en Lawa ki annan en konponan ase teknik.

Eski sa Lalwa dan li menm, dan lespri sa *necessary bureaucracy*, i pa pou anmenn petet en difikilte pou bann dimoun, pou nou dimoun an relasyon avek zot drwa anba Lartik 23 nou Konstitisyon?

Avek sa mon remersi Lasanble e mon remersi bann dimoun li *panel* ki'n pran mon

bann pwen e ki petet i ava sey eklersi mon bann dout, mon bann konsern ki mon'n met devan.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Nou ti pe fer byen avek letan e mon ti pe swete nou pou fini deba 10.30. me i reste nou en entervenans. Nou ava pran sa entervansyon la, apre nou ava al nou *break* en pti pe pli tar. So, Onorab *Leader of Government Business*.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Mersi pou donn mwan laparol. Mr Speaker, i annan en bann lannen mon dan sa Lasanble mwan e mon'n ekout en kantite dimoun koz e depi ki mon dan Lasanble.

Mon bezwen dir ki sa 2 dernyen entervenans bomaten in vremen *challenge* mwan en kantite. Zanmen, dan tou mon letan ki mon'n dan sa Lasanble mon'n tann otan parol ganny servi, otan fraz ganny mannevre. Otan keksoz ganny dir pou ariv lo naryen ditou.

E mon dir sa Mr Speaker, avek bokou refleksyon. Mon'n seye, mon'n seye konpran ki sa de dernyen entervenans in anmennen dan sa deba lo *Associations Act* ki devan nou la ozordi, ou *Associations*

Registrations Bill ki devan nou la ozordi.

E mon'n *fail*. E i pa souvan ki mon *fail* Mr Deputy Speaker, akoz mon annan en kantite pasyans depar mon natir. Me vremen lo sa enn mon bezwen dir ki mon'n *fail*.

E in fer mon realiz en keksoz an ekoutan Onorab Loze avek Onorab Pillay. Zot taktik i kler. Se pou koz lo nenport kwa ki devan sa Lasanble. Pa tous li ditou sa size, zis pran laparol pou zot trouv en fason pou vin avek en bon pe *fake news*, denigre sa Gouvernman dan tou sa ki i fer. E set egzakteman sa ki zot in fer la bomaten.

Tou lede in eksplike ki sa, ki bann defayans ki zot vwar dan sa *Bill*. E parey mon dir toultan, ni enn, ni lot pa'n amenn okenn sizesyon pou anmenn okenn sa bann defayans ki zot dan zot lespri zot in vwar, dan en fason ki koman en Lopozisyon responsab e en parti entegral dan en Lasanble responsab, zot a kapab pran kredi pou dir zot in avans nou *legislative agenda* ek zot *legislative obligation* dan sa Lasanble.

Sel keksoz zot in fer, zot in servi parol e zot in kit nou egzakteman kot nou ti ete avan ki zot in komans koze. An dot mo Mr Deputy Speaker, pandan

45 minit nou'n tourn an ron e nou pa'n avans travay sa Nasyon ditou.

E sa i fer mwan konpran akoz ozordi lo zot kote latab zot pa'n kapab anmenn 11 zwer lo laplenn e zot ankor pe zwe avek zis 10. E mon a fer lepep Seselwa rapel ki mwan mon fyer mon en kaptenn 2 tim 11 ek 3 dimoun ankor lo ban, par lo la.

(APPLAUSE)

HON BERNARD GEORGES

E i fer mon konpran akoz ki ler zot esey fer en lamars e zot demann tou zot siporter desann, tou zot siporter i desann e i ariv pa ni 50 pou vin debout devan baro SBC.

(APPLAUSE)

HON BERNARD GEORGES

Zot devret fyer pou sa travay Mr Speaker, ki zot pe fer pou avans zot azanda Lezislatif.

Me i annan en lot keksoz ki fodre nou pa bliye. Fodre i annan en lot keksoz ki nou pa bliye Mr Speaker. Ler en Onorab i vini i dir, *ahh*, nou'n fer en lamars ki enn zot menm zot in apel sa en fars - me sa en lot zafer, sa se zot problem, pa pou mwan. E zot in ganny en lanmann R5000 e zot kriy lasasen.

Mon a fer zot rapel Mr Speaker, ki si zot in ganny en lanmenm R5000, dir gran mersi sa Gouvernman ki la ozordi. Akoz anba zot Gouvernman, Prezidan ek Minis Dezinyen ozordi ti al tou lede reponn lapel lopital. Enn avek 36 pwen zegwir dan son latet, enn avek 52.

(APPLAUSE)

HON BERNARD GEORGES

Avan ki zot pran laparol, silvouple Mr Speaker atraver ou. Reflesir sa ki zot pe vin dir. E parey Mr Speaker, in dir zot. Sey reste lo sa *Bill*.

(Off-Mic)

HON BERNARD GEORGES

Non, non, mon pa'n reste...

(laughter)

HON BERNARD GEORGES

Mon pe vin lo sa *Bill*. Pa parey zot. Mon pa'n reste akoz i mon devwar pou fer zot rapel ki si sa ki zot detrwa devan sa Lasanble.

Mr Speaker, i annan devan nou en *Bill* ki'n ganny byen eksplike par Vis Prezidan e par *Deputy Chair Bills Committee*. E mon pa pou al

dan detay sa *Bill*. Me mon bezwen, mon krwar i mon devwar, i mon responsabilite bomaten dan sa pti git letan ki mon pou pran, pou eksplike ki bann Lasosyasyon isi Sesel se en konsepe enportan dan nou striktir lasosyete.

E se pour sa rezon ki nou bezwen donn zot maksimonm lenportans ki nou kapab, e maksimonm striktir dan en Lalwa konvenab. E enn keksoz ki zot ava remarke, en pti keksoz me i enportan. Se ki premye mo dan sa *Bill* i *associations*, alors ou *focus* i vin direk lo la.

Son presedan *Bill* ti apel *the Registration of Association Act*. E bokou dimoun ki mon konnen, ki ti pe rod Lalwa Lasosyasyon pa ti kapab trouve akoz zot ti pe rod *association*, zot pa ti vwar. Zot ti bezwen al ret dan *registrations* pou zot konnen kisisa en lasosyasyon.

Sa enn *Bill* i sanz sa e i met sa premye mo o sant sa *Bill* e sa i enportan. Akoz an term legal i annan 4 personnaz legal ki nou kapab dir anba Lalwa. Enn se en lakonpanyen, enn se en *partnership*, enn se en *commercial partnership* e lot se en lasosyasyon.

E donk i annan sa 4 personnalite legal dan nou striktir legal ek Zidisyer isi

Sesel. I annan lezot osi, i annan *Trust*, i annan Fondasyon. Me nou napa sa *onshore* - domestik, isi Sesel. Nou pou annan en zour mon mazine, me nou pa ankor arive.

E parmi tousala, lasosyasyon parey in ganny dir, mon pa pou repete i en konsepte, tre, tre, tre popiler aköz i annan en *range* konplet. Depi en pti keksoz, lasosyasyon peser Roche Caiman par egzantp ki en pti lasosyasyon kree zis par bann peser sa distrik ek bann pli gro lasosyasyon tel parey mon mazine, *Red Cross Association for Football Federation*, gro lasosyasyon, bokou larzan. Bokou kapasite pou travay.

E nou bezwen trouv en Lalwa ki pou anzandre oubyen ki pou *contain*, oubyen ki pou annan en larsitektir otour tou sa bann kalite lasosyasyon. Me non selman sa, aköz zot en personnalite legal tel parey en lakonpanyen, zot bezwen swiv en kad legal osi.

I senp pou fer en lasosyasyon Mr Speaker. Napa naryen ki pli senp. Me i difisil pou *maintain* en lasosyasyon. E se la kot *challenge* i vini pou non selman *Registrar* avek Gouvernman, me pou bann

dimoun ki o sant sa lasosyasyon li menm.

E mon konn sa tre byen aköz mon osi mon form parti plizyer lasosyasyon isi Sesel. E la Merkrede pase, mon'n pas en apre midi antye, zot pa'n vwar mwan isi dan Lasanble.

Aköz mon ti *next door* dan mon biro lo en *zoom*, en apre midi antye pe asize avek bann manm en lasosyasyon pou fer sir ki tou keksoz i normal, revwar Konstitisyon eksetera pou gard li *up-to-date*. Mon kapab fer sa.

Me *what about* sa pti lasosyasyon peser. Lekel ki pou annan sa letan, ki pou annan sa loportinite pou asiz avek zot pou fer sir ki zot, zot pe travay tel parey zot bezwen fer li? Se pour sa rezon ki nou bezwen en Lalwa ki ler e ki eksplik zot egzaktaman ki si sa ki zot responsabilite.

E le en dimoun i fek *text* mwan pou dir mwan, eski i pa ti ava en bon nide par egzantp, pour ki sak fwa ki i annan en *meeting* en Federasyon Sport ki en lasosyasyon, Pa i ti ava en bon nide pou en Manm Minister ki responsab pou *Sport* vin asiz avek zot dan zot *AGM* par egzantp, pou fer sir ki sa ki zot pe fer i byen? I en lide, e i en lide ki mwan mon trouv byen rezonnab.

Tel parey bann lasosyasyon peser. Onorab Vidot i konnen akoz nou'n annan en *meeting weekend* pase. Eski i pa ti ava en bon nide pou sak fwa ki en Lasosyasyon Peser i fer son *AGM*, ki en manm Minister Lapes i vini, asiz avek zot pou fer sir ki sa ki zot pe fer i byen?

Akoz sa travay i en travay de kote sa. Si ou Lasosyasyon ki perform. Ki ou en pti lasosyasyon anba *CEPS* ki pe siport bann msye ki ganny bate, ou byen en lot ki fer travay dan lanvironnman dizon, ki annan responsabilite pou li *manage* lanvironnman Farquhar par egzant, ki en lasosyasyon ki mwan angaze avek.

Pa i ti ava byen ki anmezir ki sa lasosyasyon pe travay, pe *manage* i annan osi en *input* sorti kot sa Minister konsernen pou fer sir ki ler en lasosyasyon i vini, en lasosyasyon peser i vini i demann en bazar par egzant, deza sa Minister i konnen akoz i pe esper en swivi avek sa Lasosyasyon.

Sa se bann keksoz ki mon ti ava ekspekte ki zot lo zot kote latab, bann Manm Lopozisyon, zot ti ava pe met devan sa Gouvernman, pa esper Manm sa Gouvernman li menm met sa devan Gouvernman. Sa se zot travay. Zot travay se pou angaz

avek lapopilasyon e anmenn lespri devan, ki Gouvernman dapre zot pa'n kapab trouve pou met dan sa *Bill*.

Me malerezman zot in ankor enn fwa *fail* dan sa mannev. Alors Mr Speaker, mon konsyan ki letan pe kit nou e mon pa anvi pran bokou plis letan. Sel keksoz ki mon ti a kontan *focus* en pe lo la ozordi an finisyon bomaten. Se premyerman retourn lo sa pwen non, e mon konnen i pou ganny -

Taler dan *Committee Stage* i pou ganny aborde. Eski - e mon konpran loptik. Ler ou annan par egzant en kad legal ki *manage* konpanyen, ki Moris bokou, bokou konpanyen zot non i 'societe' akoz zot kontan sa mo Franse. Isi Sesel mwens. Me ou annan par egzant *Island Conservation Society* ki en lasosyasyon. Ou annan Fondasyon.

JJ Spirit Foundation ki en lasosyasyon. Eski ou bezwen sey anmenn tou bann lasosyasyon pou annan sa non, sa mo 'lasosyasyon' dan zot non? Sa se en *challenge* mon krwar taler dan *Committee Stage* i ava en deba enteresan lo sa size.

Sa se bann keksoz ki mon krwar nou koman en Lasanble nou ganny demande pou *focus*

lo la e pou anmenn serten solisyon.

E lot se *Clause 25*. E la mon ti ava demann *panel*, regard byen *Clause 25*. Mon pa vwar ki ler akoz ki i annan en sanzman manm dan en lasosyasyon, fodre ou vin kot *Registrar* pou demann li son permisyon. Mon pa - Kekfwa i annan en bon lide, kekfwa i annan en bon rezon. Zot ava dir mwan.

Me par egzanp ler ou sanz direkter en konpanyi ou pa demann permisyon. Zis ou anrezistre sa sanzman non avek *Registrar*. Eski nou pa ti pou kapab fer parey avek lasosyasyon pou *ease* en pe sa problem, *unless* ki i annan en lot rezon e mon ti ava kontan antann sa rezon.

Mr Speaker, sa *Bill* devan nou parey zot ava vwar taler i pa parfe e i pou annan serten lamannman, serten en pe pli sibstansyel ki lezot. Ki *Bills Committee* pou anmennen akoz *Bills Committee* in pas en bon pe letan, plizyer *meeting* avek bann responsab, bann *sponsor* sa *Bill*, pou fer sir ki sa ki ariv devan Lasanble i osi bon ki nou kapab annan.

Akoz Mr Speaker, sa ki nou koman en Gouvernman responsab, e mon regard zot dan lopoziyon. Sa ki non

konman en Gouvernman responsab nou fer, se nou anmenn en Lalwa devan sa Lasanble, pour ki i kapab ganny debat. E ki bann amannman aproprye i kapab ganny anmennen, pour ki nou koman Lezislater nou kapab fyer ler nou'n fini avek en *Bill*. Dir ki *this is the best that we could have done*.

E zot ava vwar taler, tou bann lamannman pou sorti lo nou kote latab. Zot, zot pa'n table enn e taler sel keksoz zot pou fer, zot pou trouv problem me zot pa pou avans okenn propozisyon pou lamannman, akoz sa se zot fason fer. Napa problem, reste lo laplenn avek zot 10 zonm ek madanm. Napa problem, nou a gete lekel ki pou raport sa *match*. Mon remerci ou Mr Deputy Speaker.

(APPLAUSE)

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi. Morso Onorab Georges. Mon'n tann serten mirmirasyon apropo *Order 59* ki mon ti'n *remind* bann *Members*. Ki ti normal pou mwan fer. Me lafet ki nou pe fer en deba, si en dimoun i al dan en direksyon *and then you will have reply on the other side*. So, si nou pa ale, *then* napa.

Nou pou pran *break* la e napa deba lo sa size e nou ava retournen 11er 15.

(BREAK)

MR DEPUTY SPEAKER

Amkor enn fwa bonzour tou dimoun e *welcome back*. So nou pou kontinyen avek deba lo *Associations, Registration and Regulation Bill 2022. E Right of Reply to Vis-Prezidan Ahmed Afif*.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi bokou Mr Chairman. Bonzour ankor tou bann Manm Lasanble e tou dimoun a lekout.

Mr Chairman ler mon'n ekout deba lo merit sa *Bill*. Sa ki mon'n apersevwar se i annan bokou sipor pou sa *Bill*.

E an menm tan in annan serten kestyon e konsern ki'n leve. E mon profit sa lokazyon pou petet reponn en pe sa bann konsern ki'n annan.

Bann ki mon vwar relevan ki'n monte, se par egzanp konbyen konplent oubyen konbyen bann problem ki bann Lasosyasyon in prezant kot Rezistrar ozordi.

E sa ki mon kapab dir zot se ki i pa dan bann sif parey 50 oubyen 100. Nou annan

anviron 500 bann lasosyasyon ki nou konsider koman aktiv ozordi.

E petet ladan, i en pti poursantaz ki'n vin avek bann problem ki zot pe rankontre. Par egzanp pou zot ganny rikord zot prop lorganizasyon.

I annan bann ki pe dir ek ou, bann zot kont zot pa tro asire ki'n arive avek serten keksoz. Ankor i annan pou fer avek rikord menm.

Me selman mon krwar sa ki pli enportan se non selman ki ou pa get zis lakantite ka ki'n prezant devan Rezistrar. Me ou bezwen annan en lankadrem ki permet ki nou sistenm anrezistre lasosyasyon, i en sistenm ki modern. I en sistenm ki pa pou finalman permet nou ganny kritike.

Non selman par bann Manm avek nou prop sosyete. Me bann lorganizasyon enternasyonal. Parske i fasil pou zot montre ledwa e dir poudir nou sistenm i en pe fay.

E alor i prezant koman en risk dan lemonn enternasyonal. Parske ozordi nou form parti lemonn enternasyonal. Kot nou kapab, nou ziridiksyon i kapab ganny servi pou bann aktivite ilegal. E alors se sa rezon nou pe amann Lalwa pou ki nou annan en nouvo *Bill* ki bokou pli modern.

Eski, keştyon ti ganny demande - eski nou pe fer ase pou nou sansibiliz bann dimoun ki pou finalman bezwen sa servis pou al anrezistre lasosyasyon?

Mon krwar Onorab Vidot ki ti demann sa keştyon. Sa ki mon kapab dir ou se ki in annan bokou sansibilizasyon lo nivo menm Praslin, kot Biro Rezistrar in prezant bokou sa bann kontrent ki zot pe rankontre ozordi. Propozisyon ki zot ti annan sa letan pou moderniz bann Lalwa.

Me nou osi krwar ki si Lasanble i aprouve, ki i pou bezwen annan en zefor spesyal. Par egzanp mon'n dir i pa sa kantite ka ki'n prezante.

Me sa bann ka ki deza la devan Rezistrar kot dimoun in prezant serten problem, i pou enportan non selman ki Rezistrar i al deor pou pas lenformasyon lo kwa ki pe ganny fer anba nouvo Lalwa ;

Me i pou osi enportan ki tou bann parti prenon dan sosyete zwe zot rol pou pas sa ledikasyon avek piblik an zeneral.

E la mon pe koz Bann lezot NGO. Zot bann manm kot, e Rezistrar byensir i ava zwe son rol. Me i pou enportan ki tou dimoun ki, e medya osi mon ti ava fer en lapel avek medya

osi, pou esey konpran ki bann sanzman ki annan dan sa Lalwa.

Pou ki finalman nou ganny nou, parey Onorab Georges taler ti mansyonnen, enn parmi sa 4 kalite antite ki nou anrezistre, ki kapab vin modern, ki kapab zwenn a bann bezwen ki biznes, bann group kominoter dan sosyete i annan pou zot form lasosyasyon.

Eski Rezistrar i annan en Bidze pou fer sa aktivite? Wi i deza annan en Bidze ki Lasanble in aprouve. E i pou servi san menm son Bidze ki li i annan pou li pas lenformasyon e sansibiliz dimoun lo son bann aktivite. E sa i pa pou vin en konplent pou li, pou li *pass on* sa lenformasyon.

In annan osi lezot konsern ki'n ganny eksprimen. Bann lasosyasyon ki ganny servi, dan en sans i annan labi ki'n pase.

E mon krwar i enportan pou mwan fer sorti ki i annan keksoz ki ti dan Lalwa avan, Ki dan Lalwa ozordi. E napa naryen nouvo.

Mon ava donn en legzanp. Eski Prezidan ki pe apwent Rezistrar? Sa pwen ti ganny fer ki konmsi i annan en sanzman, Prezidan prezan ki pou al apwent Rezistrar.

Me dan Lalwa avan, be i ti parey. Napa naryen nouvo! I

zis ki dan Lalwa avan Rezistrar Zeneral ti osi Rezistrar lasosyasyon. Napa naryen ki'n sanze.

Nou pe zis moderniz sa Lalwa. Nou pa pe pas sa dan en fason konmsi pou donn Prezidan plis pouvwar ki i ti annan. Ti egzakteman parey. Dan sa ka la, Prezidan i kapab deside pou apwent en lot dimoun koman Rezistrar.

Me vi ki Rezistrar Zeneral ozordi ki ganny apwente dayer par Prezidan, i dan menm landrwa e lenstitisyon ki fer sa. Demen Prezidan dan son sazes i kapab dir be i ava apwent Rezistrar Zeneral koman Rezistrar pou Lasosyasyon. Napa naryen ki nou'n entrodwir de nouvo. E napa naryen mal ladan.

Alor i enportan ki pep Seselwa i ganny laverite. I konnen poudir napa okenn move lentansyon. E okenn sanzman mazer konmsi nou pe al pran pouvwar pou met dan lannmen Prezidan anba sa nouvo ladministrasyon. Mon ti ava kontan fer sa kler.

Eski, ki lentansyon par deryer sa *Clause* pou donn en poursantaz, si en lorganizasyon i fer profi, pou pey sa konman en larzan ki zot bezwen donn Rezistrar.

Son sonm in ganny spesifye. I lanmwatye en poursan. *Half a percent* lo profi ki sa lorganizasyon i fer. Mon krwar sa se, i zis en sonm ki'n ganny deside ki mon pa krwar i egzorbitan.

Lanmwatye en poursan. So, e vwala sa ki sa sonm in ganny deside. E sa i *payable* avek *Registrar*. Mon krwar i en pti fe ki pou ed Rezistrar kapab tenir tou sa bann ekstra responsabilite ki i pou annan dan zesyon bann lasosyasyon.

Mon dir ekstra responsabilite parske aprezan Rezistrar pou bezwen fer sir ki tou bann dokiman ki ganny prezante devan li, i annan en *due diligence* ki'n ganny fer lo Prezidan, Sekreter Zeneral, Trezorye.

I pou bezwen fer sir ki zot *annual return* tou le lannen i ganny soumet. E dayer, sa osi pa nouvo dan Lalwa presedans sa ki ti la. Ti osi fors bann lasosyasyon fer zot bann *return*. Eksepte ki i pa ti pe ganny *monitored*. Alor napa naryen nouvo dan sa ki pe ganny fer.

Zis nou pe regulariz li e moderniz li. So vwala en pti pe sa, si mon kapab met li koumsa, lide par deryer sa bann propozisyon modernizasyon sa Lalwa.

Sa Lalwa i reste dan en grann parti i reste parey i ti ete. Me adisyon lo sa bann eleman ki pou fer li pou vin bokou pli modern.

E sertennman lo en pwennvi persepsyon par bann lorganizasyon enternasyonal i pou met nou lo en lot nivo. E mon konnen i *ESSAMLG (FATF)* ler zot in fer zot rapor lo Sesel. Zot in koz lo bann febles ki nou annan dan Lalwa Lasosyasyon.

E sa i form parti modernizasyon. Napa naryen ki nou pe sey fer avek okenn bi politik dan zwe. Se pa sa nou lentansyon. Se pou met Sesel lo sa nivo kot i devret ete.

Mersi bokou Mr Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Vis-Prezidan pou sa *Right of Reply*. E aprezan le moman in arive pou nou pran en vot lo merit zeneral sa *Bill*.

Donk nou ava demann bann Manm ki an faver pou endike?

Mersi. Okenn Manm ki kont?

Alor vot lo merit zeneral *Associations, Registration and Regulation Bill, 2022*, 20 Manm in vot an faver. Napa Manm ki'n vot kont. E 9 Manm in *abstain*. Setadir sa Prozedlwa in ganny aprouve par Lasanble Nasyonal.

Aprezan mon ava demann Madanm Clerk pou fer *Formal Second Reading of the Bill*.

MADAM CLERK

Mersi Mr Speaker. *A Bill for an Act to provide for the registration and regulation of associations, to repeal the Registration of Associations Act, (Cap 201), and to provide for other related matters.* Mersi Mr Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Madanm Clerk. Lemoman alor in arive pou nou al dan Staz Komite. Mon konnen i annan bann, i annan lamannman. E alor mon ava demann *Sergeant at Arms* pou fer le neser.

Bon pou *Committee Stage Vice-Chair scrutiny of Bills Committee* Onorab Hoareau.

HON JOHN HOAREAU

Mersi Mr Chair. Mr Chair an vi ki nou'n fer plizyer *meeting* avek *sponsors of the Bill*, alor nou pou pas en pti pe ase vit lo sa *Bill*. Nou pou seye pas en pti pe vit lo sa *Bill*. Akoz laplipar bann amannman in ganny aksepte par *sponsors*.

Nou ava komans lo premye amannman. Ki trouve lo paz 5 lo non sa *Bill* li menm.

Instead of Associations, Registration and Regulation Bill.

Prezan nou pe tir sa mo 'Registration and Regulation.' So i vin zis 'Associations Bill, 2022'.

Ok. Short title. Par konsekans i pou bezwen sanze propozisyon se 'This Act may be cited as the Associations Act, 2022 and shall come into operation on such date as the Ministers may, by notice published in the Gazette, appoint'. Ok?

I ok? Alright.

MR DEPUTY SPEAKER

Panel i ava zis endike si zot dakor pou nou. Proceed Onorab.

HON JOHN HOAREAU

Bon nou al aprezan lo Interpretation section. I annan en pti tipografi lo charitable. 'Organization means'. 'An organisation', nou pe servi 's' dan plas 'z'.

Nou al lo founder; "founder means a person or persons who has or have" - in include. In ganny mete - 'undertaken some or all of the formational work needed to create an association and who endows or endow the association with its initial assets.'

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi. Dakor. Leader Lopozisyon ou annan en pwen lo sa size?

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi bokou Chairman. Anba Order 71 (1) mon le demann en klarifikasyon.

Ler nou dir lasosyasyon i vedir 5 ou plis dimoun, eski mon ganny en, eski nou kapab ganny en lesplikasyon, me rezondet akoz nou pe dir 5 dimoun, akoz sa figure 5 please? Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Eski VP ki pou reponn? Selman nou dan Staz Komite savedir si i annan lezot dimoun lo panel. Zot annan liberte la pou koze.

Proceed VP.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi Mr Chair. Mr Chair sa ki mon konpran se ki dapre resers ki'n ganny fer dan pe drafte sa, i en norm dan bokou ziridiksyon pou annan 5.

Parske i donn en pti pe plis batav an term latransparans la laform ler sa lasosyasyon pe formen. En pe plis balans plito. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi. Nou proceed.

HON JOHN HOAREAU

Nou *next one* i ankor lo *interpretation*. I lo *foreign association means* “*an association formed outside Seychelles, or in Seychelles, where at least one member is not a citizen of Seychelles.*”

Prezan i annan *deletion* “*whose majority of members are not citizen of Seychelles.*”

Mwan mon le *raise* en *pti query* lo la. Akoz ler ou pe *gete by this definition* ou annan, ou pe *sey categorizes* ou asosyasyon ant *foreign* avek bann *locals*.

So, ler ou pe *get* Sa definisyon i pou *vedir laplipar*, en bon pe si ou le bann *association* pou *foreign*. Akoz i annan *one member at least* ki en *foreigner*.

Mwan mon pe *sizere* ki nou met “*where at least one member of the Executive Committee is not a citizen of Seychelles.*”

Mon pa konnen ki *panel* i panse lo la.

MR DEPUTY SPEAKER

Wi *VP*.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi Mr Chair. Mr Chair en lasosyasyon i formen non

selman par son *executive committee*.

E i vremen *membership*. Konmsi parey dan en lakonpanyen i bann propriyeter ki form sa lorganizasyon.

E pou en lorganizasyon, bann manm i parey bann propriyeter. Alors si ou le defini si i Seselwa ou non. Ou plito baz li personnelman mon panse ki poudir ou pou baz li lo bann *members* e pa neseserman son *executive committee*.

Mersi Mr Chair.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi *VP*. *Leader* Lopozisyon ti annan en keksoz i ti pe dir lo sa size.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi. So zis pou klarifye. As *it stands now* lekritir se ki “*foreign association means an association formed outside Seychelles*”

E eski nou pe die poudir dan ka en lasosyasyon ki'n ganny *form or in Seychelles*. Par egzanp annou pran bann lasosyasyon ki *involve* avek lanvironnman.

Ok akoz souvandfwa ou annan bann aktivis enternasyonal ki le form par sa bann lasosyasyon. Eski alors akoz par egzanp *let's say* nou

annan *Dr Bernard Georges* ki en eksper dan torti, ki form parti en lasosyasyon.

Eski sa lasosyasyon alors otomatikman i vin en *foreign association*? Akoz la mon pe get sa konpozisyon lamannman.

I lir ki “*means an association formed outside Seychelles, or in Seychelles, where at least one member is not a citizen of Seychelles.*”

Savedir sa i fer li vin en *foreign association*? Mon pa tro krwar sa i devret le ka en.

MR DEPUTY SPEAKER

VP i le respond to that?

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi Mr Chair. I annan 2 eleman ki fer li *foreign*. Enn lefe ki i pa'n formen isi. I pa anrezistre isi li *as such*. *It is form outside. So, it is foreign.*

Apri son manm, enn son manm i pa en sitwayen. So i parey mon mazin en dan bann lakonpanyen. Ou kapab rekonnèt en *outside company* dan nou rezis. Me solman i pa'n formen Sesel.

Selman ou kapab azout li isi. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi. *Proceed LOTO.*

HON SEBASTIEN PILLAY

Wi be selman dan konteks en konpanyen, son lentansyon i kler. I pou en *outside company*. Dan sa konteks la ou pe koz en lasosyasyon.

E in dir ou ‘*formed outside or in Seychelles.*’ So demen ou kapab annan en lasosyasyon ki formen par egzanp en lasosyasyon pou protez karang, *ok*, ki pe tonbe lo lakot e bann dimoun pe lapes li. E ladan ou annan en eksper sorti mon pa konnen, Zapon.

Sa sityasyon i baze, in formen isi Sesel e baze Bel Ombre. Akoz sa manm sorti Zapon i form par lasosyasyon i pou vin en *foreign association*?

Mon pa tro war li fer sans.

MR DEPUTY SPEAKER

Mon'n note ki *LGB* ti le anmenn en kontribisyon dan sa definisyon. *Please proceed.*

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Chair. Mon zwenn sa 2 lespri Mr Chair. Mon pa konn rezon deryer *one mem...* - Anfen premyerman mannyer mwan mon lir sa definisyon.

I annan, ou kapab en *foreign association* dan 2 fason. Enn se ki *you are formed outside Seychelles. And the other one you are formed in*

Seychelles me i annan en manm or more ki etranze.

If that is the case, aköz ki in ganny limite to one member? Sel rezon ki mwan mon vwar, se probableman aköz anba Immoveable Property Transfer Restriction Act, si i annan en Direkter oubyen en shareholder ki etranze, the company becomes automatically a foreign company. Kekfwa se sa lespri, mon pa konnen. Panel i ava dir nou.

Si se pa sa lespri - aköz parey nou'n dir taler i annan 4 legal person. One of them is company, one of them is association.

Kekfwa zot pe sey fer en lekivalans mon pa konnen. Me si zot pa pe sey fer en lekivalans. Mon pa war aköz nou bezwen dir zis en manm i fer li vin en foreign association.

Kekfwa en poursantaz. Kekfwa one third of the members or something like that ki fer li vin. Mon met sa devan panel pou konsiderasyon. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mon ti ava kontan ganny reaksyon panel. VP?

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi Mr Chair mon'n ekout en pe bann konsern. E mon pe osi koz avek Rezistrar Zeneral.

Konsern ki relevan pou Gouvernman pou lafason in ganny drafte, Se esansyelman se enn fwa ki ou annan en lasosyasyon swa ki'n formen deor, oubyen i annan en etranze ki ladan, rezon nou ti pe mazin konsider li koman *foreign*. E alors ler i *foreign* otomatikman pou annan en pti pe plis *due diligence* lo prosedir lo li.

Se parske ou pa pou tro konn neserman *background* sa dimoun ki *foreign*. E se pou sa rezon ki dek ki li i antre dan sa lankadreman, ou konsider sa koman en *foreign*.

Me selman mwan mon ouver avek zot sizesyon si zot annan sizesyon zot le propoze. Pou nou fer li vin pli kler. Pli fasil pou nenport ki konpran. Mon ouver avek sizesyon. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

LGB ou le azoute.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Chair. Mr Chair mon pe regard en (IPTR) *Immoveable Property Transfer Restriction Act*.

I dir en "*non-Seychellois for a purpose of the Act* (se)

amongst others, body corporate incorporated and the Laws outside Seychelles.” Parey premye parti la.

Or dezyenmman, *“body person and incorporated.”* Ki *basically* en asosyasyon *“where any of its members.”* So zis enn *‘is not a citizen of Seychelles.’*

So se pou sa rezon ki mon pe vwar en serten lekivalans ant sa 2.

E *personally* mon napa okenn problem pou bann rezon ki Vis-Prezidan fek donn nou. Akoz ki i bon. En *kestyon due diligence* eksetera.

Akoz ki i bon fer li vin en *foreign association*, egzaktaman parey *company* i fer li vin en *non-Seychellois company*. Si i annan en direkter oubyen en *shareholder* ki *non-Seychellois*. Mon vwar en lekivalans. Me pou fer li kler. Pou fer definisyon kler. *Unless* ki sa se pa sa ki Lasanble i anvi.

Me si Lasanble i dakor avek sa ,nou pou bezwen fer en pti modifikasyon avek *foreign definition ‘foreign association.’*

E nou bezwen tir sa *comma*, sa dezyenm *comma* apre sa dezyenm *‘Seychelles’* dan laliny 2. Pou li fer *“a foreign association means ‘association formed outside Seychelles’ - in one case’.*

“Or in Seychelles where one member is not a citizen.” Sanson nou pou bezwen, sanson si nou pa tir sa *comma*, dan tou lede ka i pou bezwen annan en dimoun ki pa en sitwayen Sesel.

I pa fer okenn sans *with the one formed outside Seychelles* akoz li i pou definitivman *foreign*. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

VP ou’n...?

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi Mr Chair. Mon'n swiv Onorab Georges. Savedir ou pe size ki nou kit li dan menm lafors selman ou le retir sa *comma*? Sa dezyenm *comma*. Ok mon dakor avek sa.

MR DEPUTY SPEAKER

Si mon ti kapab demann en keksoz. Ki mannyer i afekte en lasosyasyon si i ganny klasifye koman *foreign association*?

REGISTRAR GENERAL WENDY PIERRE

Yes, bonzour tou Manm. Mr Chair nou klasifye, par egzanp an term nou *monitoring for compliance purpose*. Nou'n klasifye sa bann asosyasyon koman *‘foreign’*.

Akoz par egzant in ganny dir la i annan serten sa laspe risk osi ki nou panse i ganny anmennen dan sa antite.

So lemoman ki nou ganny klasifye koman *foreign from the outset*, aköz dan sa *body* sa Lalwa osi ou pou vwar kot i annan bann *requirements* an plis *when it comes to* en *foreign association*.

So i *trigger monitoring internally*. Ki fer ki nou demann en pti pe plis kestyon. E avek lentansyon pou nou kapab annan en pti pe plis kontrol.

Espesyalman ler i annan bann partisipan ki pa Seselwa. E avek sa, annan de ler i arive avek sa bann partisipan osi zot anmenn bann sours *funding* ki sorti *from outside*.

So dan sa lalit ki nou pe anmennen kont blansisaz larzan and finansman teroris. Tousala i tonm ansanm ki i donn nou sa lankadremman pou nou kapab annan en pti pe plis kontrol *in term of what*, ki pe arive dan sa sekter.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Mrs Pierre pou sa lesplikasyon. *Leader* Lopozisyon ou annan en keksoz pou dir.

HON SEBASTIEN PILLAY

Wi mon krwar i annan, mon konpran ki Rezistrar pe dir nou. Me selman *conversely* fodre nou met akote ki nou pa pe get en konpani.

Nou pa pe get okenn antite anba *Immovable Property Transfer and Restrictions Act*. Nou pa pe get sa 2 antite. Aköz sa 2 Lalwa i prevwar, i prekoniz son sistenm pou *monitor* e fer *oversight* lo la.

Companies Act i annan e lot i annan. *Ok?* La nou pe get en lasosyasyon. Si mon swiv ou largiman byen annou pran. Mon pe get bann lasosyasyon ki relye par egzant avek bann lorganizasyon saritab.

Bona fide lasosyasyon saritab, ki i annan en rol pou zwe swa avek lanvironnman, swa avek bann aktivite ki ed nou sosyalman.

Sa ki ou'n dir se ki, e baze lo kestyon ki'n ganny demande se *threshold* pou sa bann lasosyasyon i bokou pli o. Ki fer ki menm si ou annan 4 Seselwa ki le fer marse sa lasosyasyon, legzizans ki pou annan lo sa 4 Seselwa, i pou bokou plis zis aköz en manm ladan i en *foreigner*.

E prezan sa manm ki en *foreigner* ou'n mete poudir sa *member* i bezwen en *resident of Seychelles*.

Regard byen kot ou'n met *member. Ok? And in the case of a foreign association, is a resident of Seychelles.*

So how do you equate the two? Ou largiman ti pou aplike mon konpran e mon swiv. Petet mon ki'n mal konpran li.

Si sa manm ti en dimoun ki reste par egzanp La Suisse, Moris, Langleter, Lanmerik. Me ou'n mete la, "*in the case of a foreign association a member who is resident of Seychelles.*"

So eski sa pa pe fer ki i pe kre serten anbigite. Me osi i pe fer li pli difisil? Akoz en domenn ki nou'n annan plis *activism* se par egzanp dan domenn, bann domenn sosyal.

Bann domenn lanvironnman. E souvan fwa i annan bann lasosyasyon ki ganny formen an partenarya avek bann dimoun ki annan en konesans dan sa domenn.

Sa ti kapab arive ek *SIS* si konpozisyon son *Board* ti annan *at least* en dimoun lo la ki ti en dokter eminan e eksper dan Lanvironnman. Ki en etranze.

So reasir nou ki mannyer nou pou kapab. Pa parey Onorab Georges, non. Ki mannyer nou kapab reini sa bann keksoz ansanm pou fer ki si i annan en lasosyasyon ki ganny formen, nou pa pe

defavoriz sa bann Seselwa ki pou pe form sa lasosyasyon zis akoz zot pe ganny en sipor.

Mon konpran ou largiman *regarding trans-border crime, countering the financing of terrorism.* Sa mon konpran tre byen.

Me reasir nou ki mannyer sa pou arive prezan la. Eski i pou fer li pli difisil? *I mean* mon en pti pe konsernen avek sa.

MR DEPUTY SPEAKER

VP i le reponn.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi Mr Chair. Mr Chair mon krwar napa okenn *threshold* ki pou vin neseserman pli o. Sel keksoz ki Lalwa pe fer provizyon se pou definir li koman *foreign* akoz enn son Manm i pa en sitwayen oubyen in ganny formen an deor Sesel.

Me sel keksoz ki sa i fer, i *trigger* en *response* entern kot Rezistrar. Kot li i pou petet annan en pe plis latansyon.

Akoz en pti pe plis latansyon? I pa pou petet *trigger* sitan latansyon si i konnen poudir sa i en lorganizasyon avek en eksper syantifik dan tel domenn pou napa labi.

Mon pa krwar i pou fer naryen ekstra avek pou li anrezistre sa lasosyasyon.

Me si par kont se zis en lasosyasyon ki ou vwar en dimoun ki en etranze, i en manm. I pa ni reste Sesel - an deor.

Me selman apre ou pa tro konn bi sa lorganizasyon. Otomatikman i pou *trigger* en reaksyon entern, pou demann en pti pe plis lenformasyon. kote zot bann sours reveni i sorti.

Zis pou nou protez nou limaz an ka i annan labi. E annefe dan bann rapor ki'n fer ek bann Lotorite aletranze. Se sanmenm sa danze ki zot in vwar i kapab ariv lo Sesel.

I pa ankor arive avek lasosyasyon otan ki mon konnen. Me i kapab arive si nou, nou pa met serten proteksyon dan nou Lalwa.

I zis en proteksyon. Me selman i pa vedir sa bann Seselwa ki *genuinely* in vin avek en etranze eksper pou fer en louvraz lanvironnman, pou ganny bokou plis baryer pou zot kapab anrezistre.

Zis en sofgard ki ganny mete pou fer sir sa i arive. Me an tou leka si Onorab i santi poudir i annan en problenm. Vin avek en propozisyon. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mon war bann Manm pa pe engage lo sa *Clause*. Solman mon anvi zis met en keksoz pou provok zot panse.

Letan i pe dir zis en manm. En lasosyasyon i kre zis en manm i vin en manm ki pa sitwayen Seselwa. Selman i reste isi li. I ganny konsidere koman *foreign*.

Ki son lenpak, ki son difikilte ki, lanbarasman i anmenn sa lasosyasyon? Akoz letan *Registrar General* pou pe get li en pe plis.

Si Lasanble par egzanp ti mazine poudir si mazorite bann Manm Komite Egzekitiv pa sitwayen Sesel. Mazorite manm Komite Egzekitiv ouswa mazorite son bann Manm ordiner pa sitwayen Seselwa, la, eski pa la ki i dwatet ok pou li vin *foreign*?

Akoz si dan Beau Vallon zot kre en lasosyasyon. I annan bann *expatriate* ki pe travay Sesel i lo en Kontra 3 ou 4an ou 5an, e i anvi partisip dan sa lasosyasyon. En dimoun tousel i fer sa lasosysyon Beau Vallon vin *foreign*. Eski sa ki nou anvi?

Mon pe anvi provok zot panse akoz mon war zot pe reste trankil lo sa definisyon. *LOTO*.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Chairman. Mon krwar Vis-Prezidan pa'n lir byen son *Bill* ki i pe prezant nou. i annan pa mwens ki 1, 2, 3, apepre en dizenn *Clauses* ki fer referans avek *in respect of a foreign association*.

Ki dir ou kwa ki ganny fer diferaman an relasyon avek en *foreign association*. E mon ti ava kontan *panel* i pran sa ki mon pe anmennen an relasyon avek sa Lalwa e non pa relasyon avek Gouvernman ki pe *sponsor* sa Lalwa silvouple.

Ou konnen ler ou regard Seksyon 3. I dir ou en "*foreign association in addition to the requirements under subsection (2) furnish the Registrar with the following.*"

Be si i anrezistre Sesel e zis enn son manm i etranze. I en *foreign association*. In deza fini *provide* ou ek tousala. *Ok*.

Sa i aplik zis pou ler i anrezistre an deor Sesel. So ou lentansyon sa *Clause* deza i ti pe dir ou i pe *mean* en lasosyasyon ki pa anrezistre Sesel.

So prezan ler ou al pli ba e ou regard lo Seksyon 3(4). "*in respect of a foreign association, Registrar may request information and documents relating to the type and sources of funds of the association,*

which shall be kept by the Registrar"

So deza ou pe fer kler ki ou pe met en *threshold* an plis *regarding* son *funding* sa lasosyasyon.

Ki mon konpran. E se sa kot problem i vini. Ou, ou annan en legzisans natirel pou fer li. Me i annan i pou kre en baryer birokratik parey in ganny eksplike.

Ki si ou annan en lasosyasyon ki formen Beau Vallon ki sa pou vin en *issue*. Eski nou annan en lenpas? Eski i enposib pou nou regard li en *foreign association* koman en lasosyasyon ki'n anrezistre?

Deor, e non pa regard zis enn son manm. Akoz i kapab en lasosyasyon i annan 25 manm me enn ladan i en etranze, e i vin en *foreign association*.

So se sa ki mon pe sey, mon pe sey demann Lasanble pou konsidere. Cascade i kapab ganny en lasosyasyon peser. Me avek zis en etranze petet ki pe reste Cascade, me ki ganny konsidere koman en *foreign association*.

Pa bliye pou dir ler Rezistrar pou demann legzisans pou dokiman, bokou dimoun i pou konplent sa akoz Rezistrar pe fer son travay, i byen.

So, mon pa konnen mon Mr Speaker. Mon pa oule, mon

pa kapab propoz lamannman si ou pou kas en keksoz ki pou fer travay Rezistrar vin pli difisil.

But *at the same time* eski sa ki pe ganny propoze pou fer lavi bann lasosyasyon pli fasil. Mon ava kit sa la, sa i ava dernyen mo ki mon annan pou dir lo la.

MR DEPUTY SPEAKER

Registrar General i le dir en keksoz.

REGISTRAR GENERAL WENDY PIERRE

Yes, Mr Chair an term pwen ki Onorab *Leader* Lopozisyon pe anmennen. Nou, nou panse poudir nou ti kapab sey limit li a bann manm egzektiv.

Me selman ler nou travay lo Lalwa nou drafte li *at the background* nou bezwen osi *aware of* bann lezot Lalwa ki an egzistans.

Par egzantp ler ou pe get *the BO Act itself*, nou koz *about* lekel ki etabli kontrol. A sa bann pwen la nou, nou napa sa bann lenformasyon.

Se *subsequent to* sa ki annan bann *monitoring* ki atraver nou bann prosedir entern, ki ed nou pou fer sa bann. Par egzantp bann egzaminasyon.

So nou, nou pe dir *from the outset we should be able*

identifye sa bann antite ki annan sa bann partisipan ki *foreign*.

Apres ki nou devret osi mazine poudir bann antite par egzantp asosyasyon enternasyonalman in ganny definir koman en bann antite ki vilnerab.

I pa vilnerab ni atraver sours finansyel ki i gannyen. I osi atraver bann endividi ki i atas li avek. So nou bezwen *be careful not to* osi pe *focus* lo bann manm egzektiv.

Akoz i annan osi annan de ler bann dimoun ki form parti bann manm ki, *it is only* apres ki nou'n fer bann revu ki nou vwar poudir sa bann dimoun i anmenn sa kontrol avek sa dominans lo sa lasosyasyon.

An term determinen kwa ki i fer, bann aktivite *and all that*. E ki an rezilta i anmenn en degre risk ki i ekspoz nou koman en pei, i ekspoz nou sekte finansyel.

So ler nou drafte sa se avek sa, avek tou sa bann, *aware of* tou sa bann lankadrem legal ki egziste. Par egzantp *AMLCFT, BO Laws*.

So nou, nou panse poudir napa naryen an plis ki sa pe anmennen. *Now* si ou annan en *foreigner* la definitivman ou pou pas *to* sa *process of providing* ou

bann *due diligence like any other* dimoun.

E Rezistrar i annan osi sa pouvwar pou demann an plis. So, me selman ki nou pe dir se ki le moman ki ou formen, otomatikman ou vin anba nou radar ki ed nou pou nou kapab pe, ou konnen konmsi i *flag something* ki prezan nou kapab anmenn sa *monitoring*.

And you know what it goes back to what FATF ask us to do. Risk-based approach. Ok. So this is us being smart in the way we regulate bann antite ki tonm dan sa sekter. Mersi Mr Chair.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi *Registrar General*. Mon'n note 2 lanmen anler. Mon ava donn laparol Onorab Hoareau avan apre Onorab Georges.

HON JOHN HOAREAU

Mersi. Se zisteman aköz *BO*. Ler mon'n sizer en manm egzektiv. Dan mon lespri mon ti pe *panse* ki *according to BO Law* se ki *"the executive members of an association are the beneficial owners of the association."*

Ki souvandfwa osi i kapab *the legal owner* osi of *the association*. So se la ki *due diligence* a mon avi i pli enportan ki lo en manm ordiner ki pe kontribye.

Prezan si i kontribye i bezwen kontribye ver sa lasosyasyon sa larzan i ganny resevwar *at executive level*.

Se zot ki egzektivite sa lasosyasyon *at executive level*.

MR DEPUTY SPEAKER

Onorab Georges.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Chair. Mr Chair, nou annan nou en desizyon pou pran koman sa Lasanble. Mon krwar ki nou konpran ki sa lespri i vin aköz *Beneficial Ownership Act*.

E li menm li i en *Act* ki ankor pe *find its own feet*. E mon konn sa tre byen aköz bann lasosyasyon kot mwan mon en manm, nou'n ganny en problem *recently* pou gete lekel ki *beneficial owner*.

Eski i *all the executive committee* oubyen i zis the Chair eksetera. Ler in *fact* dan en lasosyasyon *neither one nor the other* i en *beneficial owner* aköz napa okenn benefis.

Because association are not beneficial by nature to the members. Me sa se en lot deba e avek letan - e mon kapab dir ki *FIU* in angaze dan sa *process*. Nou ava trouv en solisyon.

Me *that's the*, se sa ki *prompt* sa deba ozordi. Nou annan nou an sa ki konsern

foreign association, mon war en premye desizyon pou pran konman en Lasanble.

Eski nou pou gard *the minimum threshold one member* oubyen eski nou krwar ki i devret en pousantaz se *one third* oubyen en mazorite?

Sa se en premye desizyon ki Lasanble i devret pran. Mon krwar e mon ti ava kontan ki nou devlop en pti pe sa lespri. *And know what the mind of the Assembly is.*

Akoz la nou annan *the mind of the proposer* e Mrs Pierre in eksplik nou. Me mon krwar *it is the mind of the Assembly* ki nou bezwen rode. Premye pwèn.

Dezyenm pwèn. E sa i vin dan definisyon *member*. Si nou regard byen mwan mannyer mon lir *member* ki zis apre *foreign association*.

Mon vwar ki annefe *the foreign association* son manm non selman i bezwen en *foreigner*, me i bezwen osi *resident in Seychelles*.

Now this might work. Par egzanp si tou bann travayer konstriksiyon Endyen i anvi form en lasosyasyon *of the Indian Construction Workers Association*. Napa problemm.

Zot *foreign*, i vin en *foreign association* e zot *resident*. Napa problemm zot *comply*.

On the other hand, a member of a non-foreign association i kapab *resident* an deor. Akoz sa i zis en *member of a foreign association* ki bezwen rezidan Sesel.

So ou kapab fer lasosyasyon peser Roche Caiman par egzanp, kot en manm zot tou zot Seselwa. Enn i reste *Londres*, napa problemm. *Doesn't become a foreign association*, i reste en *domestic association*.

E la donk i annan en dezyenm konsiderasyon pou nou pran.

Trwazyenm se eski sa manm of a *foreign association* i bezwen *resident in Seychelles*? Ki son rezon det deryer sa *Clause* ki dir ki fodre i rezidan Sesel?

Mon ava donn ou en legzanp Mr Chair. *Seychelles Island Foundation* i pa en lasosyasyon, in ganny kree par *statutes so that is ok*.

Me li i met kler ladan ki 4 son bann *trustees* i bezwen etranze. I bezwen bann dimoun ki bann *expert* dan zot *field of conservation* eksetera.

Si ou anvi fer menm zafer dizon avek (ICS) - *Island Conservation Society* ti fer preske menm travay ki *SIF*. Me i fer li lo bann zil *IDC* me non-pa lo Aldabra.

Si ou ti ava anvi akoz son natir, ou ti anvi dizon met koman en Manm en lasosyasyon parey ICS. En gran eksper dan lanvironnman ki pa Seselwa i pa reste Sesel, *you won't be able to. The definition of Member i pou include sa. I anpes ou fer sa. E mon vwar unless ki mon pe pas akote sa pwen, mon pa vwar akoz ki nou devret penaliz sa. Ou vwar?*

So basically, sa se trwazyenm konsiderasyon mon krwar ki sa Lasanble i bezwen fer. So premye what is the threshold pou en foreign association?

E dezyenmman, eski nou obliz en *non-Seychellois member of a foreign association* pou li rezidan Sesel? Sa 2 pwen mon krwar nou bezwen rezourd. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi *LGB*. *VP* i anvi kontribye en keksoz.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi Mr Chair. Mr Chair mon ava ganny gide par bann eksper legal e Lasanble li menm.

Si par egzanp pou ede evit sa sityasyon anba definisyon *member* nou dir '*member means a member of an association*' e *full stop*.

Eski i pou ede? Me si zot propoz sa, parske zot ki bezwen propoze, nou, nou ti pou *ok* avek sa pou rezourd sa *issue*. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Eski, *well* nou ava vin lo la. Me selman difikilte lobstak la ti lo *foreign association* son definisyon. Ki nou pa ankor kapab tonn dakor lo si pou kit en manm ouswa si nou pou rod en poursantaz or pou met mazorite.

Aprè nou ava vin lo *member* ki *straight forward* ki mon krwar pou annan konsansis lo la.

Mon'n not lanmen Onorab Bistoquet.

HON ROSIE BISTOQUET

Mr Chair mersi sa propozisyon. Bonzour *VP* avek ou delegasyon. Sa propozisyon ki *VP* in fer i pa pou rezourd sa problemn *foreign association* akoz si nou dir zis *member mean 'a member means a member of the association'* *full stop, then* i pa pou rezourd sa ki mon pe dir. Akoz sa ki nou ti pe mete avan i dir "*where at least one member is not a citizen of Seychelles.*"

Konmsi ki mannyer, i pa pou rezourd. Mon krwar nou bezwen sey fer en fason pou

kalibre definisyon lasosyasyon e sa manm *the member itself* in antre ki si en lasosyasyon Sesel ki Seselwa *then it is ok*.

Be selman nou annan difikilte pou fer antre *where the association is a foreign association*. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Bistoquet. *VP*.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi Mr Chair. Mon krwar, mon pa ava servi sa mon rezourd, me selman i fer li pli kler si ou tir sa bout parey mon ti'n propoze.

Parske ler ou dir en *foreign association* nou pa pe sanz sa bout. I en asosyasyon ki'n formen an deor Sesel alor i *foreign*.

Oubyen enn son Manm i en sitwayen Seselwa. Nou kler lekel en *foreign association*.

Prezan ler ou demande lekel enn son Manm. I en Manm lasosyasyon. Konmsi i vin kler. I lozik. Tandis ki avan ti annan sa lot bout kot si i pe reste Sesel. Nou'n tir sa konplikasyon.

Prezan si Lasanble i santi poudir sa *threshold* i pa bon en manm, i devret 2 manm, i devret 3 manm, sa i en lot deba.

Rezistrar Zeneral i santi poudir sel keksoz ki zot bezwen se en *alarm system*. En *alarm system* ki pou ed nou dan nou bi pou nou montre lemonn ki nou vizilan an ver sirtou labi par bann dimoun ki an deor nou ziridiksyon. Ki pe servi en lasosyasyon. Zot pe abize.

Nou pa pe koz bann parey Onorab Georges pe dir. Bann ki en etranze, en syantis ti dan *ICS* oubyen *SIF* zot pe fer en travay pou ed Lanvironnman.

Nou pa pe koz sa bann. Parske de tout fason, de tout fason, sel zefor ekstra ki zot pou bezwen fer se ler zot, parey Onorab Pillay ti dir dan seksyon 3, en *foreign association* i bezwen furni Rezistrar avek non, ladres sa bann dimoun - zot sekreter, zot biro.

Ki de tout fason ler zot anrezistre zot soumet. So selman i *trigger* pou ou tyek sa en pe pli byen.

Alor mwan mon'n fer en propozisyon. Mon krwar ki pou ede tir en pe anbigite ki egziste ozordi anba Lalwa mannyer i ete.

Me selman zot ki pe drafte Lalwa. So si zot krwar i annan lezot fason pou fer li vin pli senp. Nou krwar mannyer i ete la i pe raise en *alarm* pou Rezistrar dek ki en etranze i antre dan zwe.

Si zot krwar i devret pli o. nou, nou krwar kot i ete en manm ase zis pou fer li vin *foreign*. Be si zot krwar i devret pli o. nou ti ava kontan ekout zot propozisyon. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi VP. Nou *still* bezwen tonm dakor lo en definisyon '*foreign association*' avan ki nou bouze. Akoz sinon nou pou kit en trou deryer.

Pou ed bann Manm ankor lo zot refleksyon. VP in dir nou ki statistik apepre 500 lasosyasyon. Prezan nou demann nou lekor byen, nou, nou reprezantan kominote, dan sa 500 lasosyasyon. *Unless panel* pa ankor dir nou poudir ladan zot in remarke poudir i annan en gran poursantaz ki bann etranze pe *populate*.

So, akoz sinon mwan pou mon lasosyasyon i bann Seselwa ki nou viv avek. Bann lasosyasyon *sports*, bann *community* dan distrik, bann trwazyenm-az sepaman kwa.

Be selman nou konnen poudir avek bann ekspatriye ki pe viv Sesel plis ki 20mil zot. I posib ki demen enn en Kenyan, en Pilipino ki reste Mont Buxton i apros mwan i dir mwan i anv i dan Mont Buxton *Community Association*.

Be prezan zis li i pou met nou an danze. So bann Manm i bezwen pe mazin lo la pou nou pran en desizyon. Be solman mon'n not lanmen Onorab William.

HON WAVEN WILLIAM

Mersi Mr Chair. Mr Chair anefe mon ti pe al dan menm laliny avek ou. Akoz ki arive se ki menm pou sa Seselwa ki deor la ki pe ekout nou pe fer sa deba, lafason ki Prozedlwa in ganny prezante devan nou. I annan serten doutans lo relevans epi lo baze. Eski sa zot pe prezant devan nou baze, zot pa ankor donn nou ase lenformasyon lo leksperyans.

Akoz mon asire poudir par lefe ki i pe ganny prezante koumsa, i bezwen serten lenformasyon e leksperyans par deryer.

So si i posib pou nou kapab konnen, ouswa ganny serten lenformasyon. I ed nou dan lafason nou pou kapab pran en desizyon.

Akoz i annan bann pwen ki vreman enportan e pertinan ki pe ganny leve. So si nou ganny bann sipor pou kapab pran en desizyon konkret. Mon krwar i ti pou ed nou en kantite. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Onorab Pillay ou le azout en keksoz lo la avan *panel* i *respond*.

HON SEBASTIEN PILLAY

Wi mon pou zis fer en pti komanter. Ou konnen sa ki ou'n dir i korek Onorab. Me se zis e gran rezon akoz nou, nou *abstain*. E zot, zot in vot an faver. Lizye fermen.

Konpran? E la nou, nou pe demann sa bann keston. *Don't be sensitive*.

MR DEPUTY SPEAKER

Onorab. Zot in vot lo merit. Zot in vot lo merit prezan nou pe depouye pou aranze.

HON SEBASTIEN PILLAY

Ok i en pe sansib mon pa ava dir sa.

MR DEPUTY SPEAKER

So be fair in your comment. Mersi.

HON SEBASTIEN PILLAY

Me selman le pwen ou konpran. Se sa ki pe arive se ki nou pe koriz *anomaly* ki annan dan sa Lalwa. *Ok* sa ki Vis-Prezidan pe propoze i koriz en lot *anomaly* ki ti pe egziste.

Par lefe ki ler ou annan en lasosyasyon ki'n anrezistre deor, Manm sa lasosyasyon i zis sa manm ki ganny konsidere

komman rezidan Sesel, mannyer sa ti pe ganny lir la. Sa osi ti en anbigite ki ti'n kre.

So i korize par dir manm en lasosyasyon, se manm en lasosyasyon. I fer li pli senp.

Prezan si nou zwenn largiman ki ou, ou pe avanse, dan ou distrik ou annan diferan dimoun.

Annou pran bann distrik ki bord ek lakot. Akoz mon osi mon annan en distrik ki bord ek lakot. E ozordi en kantite dimoun pe fer *activism* dan proteksyon lanmer. *Ok?*

Sirtou par egzanp an ski konsern lapes. Ou annan en kantite lasosyasyon ki pe formen. Ozordi dimoun pe komans koz ou *catch and release*. *Ok?*

E sa bokou fwa ou annan ou bann etranze ki vin reste Sesel, ki travay Sesel ki fer bann aktivite lapes lo lakot. E zot fer sa e zot kapab form en lasosyasyon.

Inevitableman ou pou ganny ou en manm dan sa bann lasosyasyon ki pou en etranze ki pe reste Sesel. Inevitableman.

Eski otomatikman alor sa lasosyasyon ki pou formen - mon asire Onorab Arissol in war bomaten Bel Ombre. Lakantite dimoun avek en

fishing rod ki pe lapas lo ban Bel Ombre.

E mon asire Onorab Hoareau men in war. E Onorab Esparon i konn tre byen dan Distrik Glacis i annan plizyer zenn ki fer sa.

So eski dan sa konteks ou pe enterakte ek sa bann dimoun sa i fer li vin en *foreign association*? Dan mon lenterpretasyon non.

Akoz son aksyon ki i pe fer i pe fer isi. Me si par egzamp ou pran en lasosyasyon parey *SAVE OUR SEAS*, ki li i en lasosyasyon enternasyonal, li i en *foreign association*.

Me i vin baze Sesel aköz i annan en lyen atraver en *ownership or something* Sesel. So sa ki nou pe rode se nou pe sey etabli en definisyon ki zwenn sa.

Ki kre sa distenksyon ek lasosyasyon ki annan en aksyon ki i pe anmennen Sesel. En lasosyasyon ki son aksyon i pe anmennen aletranze. E isi kapab sey zwenn konsern ki Rezistrar pe met devan nou se ki, si ou annan sa Manm par egzamp ki Onorab Georges in dir en *eminent* dokter dan en *area*, ki kapab ganny en *source of funding* petet Lanmerik e nenport landrwa. Ki li Rezistrar i satisfè ki sa *funding* i en *funding* ki pa sorti from en

proceeds of crime, oubyen en keksoz koumsa.

Ki ler i fer son *due diligence* i sa. So nou annan en lenpas Mr Chairman. Nou annan en lenpas aköz nou pa pou kapab reini sa ki Rezistrar i anvi avek santiman ki Lasanble pe eksprimen.

E se sa problem ki nou annan la bomaten.

MR DEPUTY SPEAKER

LOTO i dir nou annan en lenpas. Mon war lanmen Onorab Bistoquet kekfwà i a konble sa lenpas.

HON ROSIE BISTOQUET

Mr Speaker, mwan letan mon pe regard sa konversasyon konmsi mannyer i pe ale. Se ki en lasosyasyon i sipoze anmenn en benefis pou en pei.

Swa benefis sosyal, swa benefis ekonomik. Ki bann dimoun kominote pou benefisye. Pa pou lezot lyen.

E petet lo sa bout ki nou pe dir ki mannyer nou pou plas sa *foreign association*.

E mannyer in dir "*the foreign association means an association form outside Seychelles*" be selman i pe travay Sesel.

E prezan ki pou fer li mal *rather* annou vir sa *negativity* lo

kote si nou pou dir *a member is not a citizen.*

Then nou kapab dir *at least a certain percentage of the members are citizens of Seychelles.*

Si nou pou dir nou anvi dir si sa lasosyasyon i annan 10 dimoun, ouswa i annan 50 dimoun.

Then nou bezwen donn en poursantaz pli o. Pou ki i vin pou Seselwa. Ouswa *citizen of Seychelles.* Ki i ava fer li pli fasil pou kapab aktivite ouswa bann stratezi ganny enplimante Sesel.

Akoz it comes back to ownership. Annefe mon pa tro konnen si kekfwa sa i kapab ede. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mon war *Registrar General* pe le dir en keksoz lo sa ki ou pe dir. *Proceed.*

REGISTRAR GENERAL **WENDY PIERRE**

Mersi Mr Chair. Mr Chair *I want to,* mon anvi *go back to* lentervansyon Onorab William kot vre nou ti'n devret *share* avek zot atraver leksperyans annan de ler.....

MR DEPUTY SPEAKER

Met ou mikro dwat devan zot a tann ou. La vwala.

REGISTRAR GENERAL **WENDY PIERRE**

Sorry for that. So atraver leksperyans osi ki i gid lafason ki nou drafte Lalwa. So ou'n demann nou kestyon an term kwa kekfwa ki'n *prompt* nou osi pou fer sa an term leksperyans.

So, mon pou dir. Mon pou share poudir *on the ground* atraver konplent ki nou'n gannyen, atraver enteraksyon ki nou gannyen par egzanp avek Imigrasyon i enn - *Ministry of Internal Affairs.*

Nou vwar ki i *on the rise* tandans kot bokou bann, i annan bann etranze ki vin travay Sesel, e lemoman ki zot *GOP* pe al *expire* oubyen in *expire.*

Nou vwar zot pe rod fason pou zot reste Sesel. E ki zot pe fer zot pe vin, zot pe fer sa atraver lanrezistremant bann asosyasyon.

E mon pou donn ou en senp legzanp kot nou annan bann, nou'n vwar en pattern ki i anba nou manner ou kapab dir, nou *microscope.*

Kot nou annan bann dimoun i vin travay isi koman bann sekirite. Bann *security officers.* *You know they've got that kind of background.* *Ok.*

E nou vwar poudir zot pe komans form bann lasosyasyon

anba *guise* bann *interfaith association*. E nou vwar poudir sa bann *interfaith association is on the rise*.

Kot *now* mon kapab dir, *VP* in share avek zot nou annan apepre 500 ki *in good standing*. Nou annan apepre 25 poursan *religious associations*.

E nou vwar sa bann dimoun. Par egzantp ler nou, nou'n komans en legzersis ase ekstansib vizavi sa bann lasosyasyon. E nou'n vwar poudir i annan zot ki *GOP* osi in *expire*.

Prezan ou pe demann ou lekor ki mannyer zot ankor Sesel. E nou pe ganny bann langazman avek bann Lotorite konsernen *be it FIU* - parey mon pe dir Imigrasyon.

Pou rode osi lekel sa bann dimoun. Ki zot lentansyon osi. E lekel sa bann dimoun. Ki zot lentansyon osi. I annan bann konplent kot ler zot pe form sa bann *religious association*, kot i annan bann dimoun vilnerab ki pe ganny manipile dan bann aktivite kot larzan pe ganny pran.

Larzan pe ganny pran ki pa pe *towards the furtherance* lo lobzektif sa bann lasosyasyon. *But* larzan pe ganny pran pe ganny anvoy an deor kot bann destinasyon *foreign*.

So nou pe dir prezan nou annou *from the outset* tyonbo sa boner. Ki prezan nou *monitor* ki *allow* nou par egzantp zot *involve* dan sa Lalwa.

Ki *allow* nou pou ganny sa kalite konsiltasyon ek langazman. E ki bann lezot Lotorite ki nou kapab *monitor* sa bann dimoun.

Akoz ou konnen ki arive zot pa pou vin dan egzekitiv zot. Akoz lemoman ki ou vin egzekitiv i annan plis latansyon lo ou.

Zot vin bann manm. Zot kasyet deryer sa groupman. E zot fer zot bann aktivite. So nou pe dir annou idantifye zot *as much as possible*.

Risk i la li, *of course* dan tou keksoz i annan risk. *But* selman *is a question of being able to manage* sa bann risk. Parey mon'n mansyonnen avan. Dan en fason ki *smart*.

Ki montre par egzantp *VP* in dir ki *we are on the alert*. Nou konnen sa bann risk i la e nou annan bann mekaniz an plas ki an ka *as much as possible* tyonbo li boner.

Now dan nou lopinyon napa naryen an plis ki pe ganny anmennen. Zis nou pe dir poudir *as far* ki sipervizyon i konsernen. I pe donn nou en pti pe keksoz an plis ki nou kapab

met sa bann dimoun anba *microscope*.

E *of course* si ou pa pe fer naryen mal *there is nothing for you to worry*. Akoz napa naryen an plis ki pe demann ou *from* en partisipan dan lasosyasyon.

So, you know you should comply in providing information. And if you're doing what you're supposed to be doing, napa okenn krentif. E you are ok as far as ki nou pozisyon i konsernen.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi pou sa lesplikasyon fran e onnet *Registrar General*. Ki mon krwar i pou enfliyans panse bann Manm lo sa provizyon ki mannyer i ete ozordi.

So mon ava donn laparol Onorab William. Apre mon war *LOTO* osi in endike i anvi koze.

HON WAVEN WILLIAM

Mr Chairman. Mon vreman apresye akoz in eklersi en ta dout. E parey i annan serten Manm lot kote ki pe dir i annan sa eleman mank *trust*. Mon krwar poudir lafason ki sa amannman i pe ganny fer dan sa Lalwa. So nou anvi frenm sa bann *loopholes*.

So, mon pa trou okenn rezon mwan fransman, baze lo leksperyans bann fe. Akoz nou

bezwen baze lo bann fe. E mon krwar poudir sa bann amannman i annord e mwan mon pou enn sa dimoun ki pou siport sa Prozedlwa. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Ou le donn ou Manm laparol avan ouswa ou le Onorab Cosgrow ti'n lev lanmen. *Ok proceed* apre ou ava vini.

HON WALLACE COSGROW

Mersi Mr Chair. Mr Chair nou pe fer en pe letour lo sa zafer *foreign*.

En senp pti kestyon mon ti ava kontan demande, ki diferans i annan *or* ki rezon zot anvi fer en distenksyon ant en *foreign association* avek en nenport ki lasosyasyon?

Akoz nou pe fer en ta letour ki par egzanp *Registrar General* in eksplike ki zot le senpleman distenge. Si mon'n konpran ou byen.

Zot senpleman anvi kapab war si i annan bann *foreign* dimoun ki pe *operate* dan bann lasosyasyon.

So ki diferans i annan? Akfer nou bezwen distenge si i pa pou anmenn nou okenn gran si zot ganny mwan byen en? Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Onorab in eksplike longman poudir sa bann etranze i poz en risk pou pei.

HON WALLACE COSGROW

Mr Chair mon'n konpran mwan. Be ki mon pe dir se ki si zot, konmsi nou bezwen zis met sa zafer *foreign* pou nou kapab idantifye i annan etranze dan lasosyasyon?

Akoz nou pa kapab zis dir en lasosyasyon senp? E nou annan lezot mekanizm ki *monitor* sa bann *foreigners* ki antre dan bann lasosyasyon ki poz en risk pou pei. *Anyway* i zis en sizesyon. Akoz nou pe fer en pe letour avek en definisyon ki pou mwan mon pa war nou pou al gran, gran landrwa avek. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Panel i le respond to sa. VP.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi Mr Chairman. Mr Chairman *foreign association* nou met li koman en definisyon akoz ou kapab annan bann ki'n formen an deor Sesel. *That is the reason* i la.

Aprè nou pe dir oubyen kot i annan en manm ki pa en sitwayen Sesel. In eksplike akoz. Akoz ou ganny souvandfwa bann dimoun ki

vini i form i ti pou ganny konsidere koman en *normal association*. Enn *normal*. Be selman i form avek en manm ki en etranze. E alor i *trigger* en *alarm*. Sel keksoz ki i pe fer. I *trigger* en *alarm* kot zot.

E sa *trigger* dek ki zot in mark li koman *foreign*, i pou annan *extra due diligence* ki zot, zot pou *carry out* dan en fason entern.

Me selman i zis en *alarm*. I ed zot pou zot fer zot louvraz pli byen. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Onorab Pillay.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Chairman. Me problem se ki sa *trigger* i vin par devan *barrel* sa fizi dan plas par deryer.

Akoz get sa. Akoz Rezistrar in eksplik nou en problem ki *essentially an Immigration problem*. *You are not here to resolve an Immigration problem*. *You talked about the GOP* ki'n fini ki sa bann dimoun i ankor la. *I get your point*.

But this i sensually an Immigration problem. *We could have said the same purpose* pou dir ki *'where an association is to be registered, the nationality of all the members shall be*

recorded and reported to the Registrar General.” Sa osi ti pou achieve menm legzanp akoz ou ti pou konnen si sa manm i en etranze.

E par egzanp si nou swiv sa largiman i annan sa bann travayer sekirite ki reste Sesel e zot pa ale. Me ki Imigrasyon pe fer?

Imigrasyon i bezwen konnen poudir ok Johnson Malewa i Sesel i en sekirite. Son GOP in fini kote i été? I pa pou kapab aksepte,

(Off-Mic)

HON SEBASTIEN PILLAY

Be non, be *hold-on*. Akoz Imigrasyon pa pou kapab aksepte en lot demann pou GOP pou Johnson par lakonpanyen *George and George* par lakonpanyen, *Pillay and Pillay* ki'n fer vini sa dimoun avan.

I deza annan en sistenm pou *regulate* Imigrasyon. E mon konpran sa pwen e mon zwenn Rezistrar lo sa pwen ki i pe dir ki i annan en danze reel an traver sa bann lorganizasyon, ki i pe servi serten aktivite.

Serten *faith-based* petet ou kapab dir. Mon dir sa ek bokou rezervasyon. Akoz mon pa le ofans person ki dan bann *faith-based organisation* ki pe

fer en louvraz *bona fide*. En louvraz ki byen. Ok.

Me dan bann sirkonstans kot i annan bann ki pe fer li koumsa, kot ou annan dimoun pe servi sa lorganizasyon, se sa ki nou le *capture*.

But then this becomes a Law enforcement issue. So are we strengthening the right mechanism? I still feel ki, and that's why mon ti dir Mr Chairman ki nou pou annan en lenpas. Konpran? *And there is no way* nou pou *get around the fact* ki Rezistrar pou pli kapab enkorpor sa *within* son embil la. *It needs to stay the same.*

So *I think* pou mwan *we are trying to solve an Immigration issue* atraver en lamannman dan Lalwa, ki annan pou fer ek lanrezistremman en lasosyasyon.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi LOTO. Mon'n, VP ou le dir en keksoz?

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Wi mersi Mr Chair. Mr Chair Rezistrar in donn en legzanp kot ou annan en etranze ki'n al form en lasosyasyon. E i *just happen* dan son legzanp ki i mansyonnen poudir in *expire*.

Pa relevan *whether* in *expire or not* son GOP. Ou en

etranze. Ou'n vin Sesel. E se pou sa rezon i dir ou son *main* pwen sete i annan etranze ki pe servi -

Napa naryen pou fer avek ale oubyen pa ale. I annan etranze, i ti kapab al deor, i ti kapab ale. Me selman i pou servi en *faith-based organisation* oubyen nenport ki lorganizasyon Sesel.

Se sa le bi. I kapab demen annan lezot dimoun ki vin isi. Li i pa la li. Me selman i pe servi sa aköz i deza en manm sa lasosyasyon.

Mon krwar i zis in mansyonnen poudir i annan en pe ki *GOP* in *expire*. *But* sa se pa le pwen si son *GOP* in *expire* ou non.

Se lefe ki en etranze in vin isi Sesel. I ti kapab menm ki i annan son, ler son *GOP* ti ankora in ale in anrezistre en lasosyasyon. I *trigger* sa *alarm* parske en etranze.

I kapab kit pei ale, me i en etranze ki'n *set-up*. I enn parmi ban manm ladan. I *trigger* sa *alarm*.

Prezan avek respe mon santi nou pe zis fer letour. Si i annan en konsern. Si i annan en fason pou nou bouz devan. annou vin ek propozisyon. Mwan mon'n sizer enn mwan. Be nou pe zis vir an ron nou pa pe vin ek propozisyon. Annou

vin ek en propozisyon e nou *move*. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok mersi *VP*. Ou propozisyon nou ankora pe tenir lo definisyon *member*. Be mon'n not lanmen Vice-Chair ki *Bills Committee* ti le dir en keksoz.

HON JOHN HOAREAU

Yes, Mr Chair. Avek lesplikasyon tre kler, tre elabore ki Madanm Pierre in donner. Mon krwar ki nou kapab viv avek sa definisyon ki'n ganny sizere la.

Alor nou pare pou *put* li *to a vote*.

MR DEPUTY SPEAKER

Onorab Hoareau ki avan ti'n lev sa deba i le *put to a vote*. I annan en Manm ki le segonn sa? Onorab William.

HON WAVEN WILLIAM

Mon segonn sa propozisyon.

MR DEPUTY SPEAKER

Zis sa. Wi parski zot. Onorab ou pe dir ou santi i annan en lenpas, pou servi ou mo.

So parti mazoriter i le kit provizyon parey. Ki si i annan en etranze i ganny konsidere koman *foreign*. Nou kontinyen.

So *ok* Lopozisyon napa obzeksyon *to it*. Wi Vis-Prezidan

ok savedir nou *move* i reste parey.

Savedir definisyon *member* definisyon Vis-Prezidan se pou met '*a member means a member of an association*' full stop? '

Eski Lasanble i dakor avek? *Ok. Very good.*

Mon'n not ler i 12 edmi. Mon konnen i annan bann komite ki pe al zwenn. Fransman mon ti krwar nou pou fini avek sa 12 edmi.

Committee stage e pran vot. Me '*foreign*' in anmar nou. Me solman in permet nou konpran en lirezans ki nou pei ti annan. E si nou ti'n ganny sa lenformasyon byen boner, nou ti lwen.

Donk nou ava *adjourn* la. Nou ava, *VP sorry* ou bezwen reste ek nou pli lontan avek ou *panel*. Nou pou rebran 2er. Nou rebran 2er pou nou kapab kontinye avek *Committee Stage*. Mersi.

(BREAK)

MR DEPUTY SPEAKER

Bonn apre midi tou Manm Onorab. E osi bonn apre midi tou bann dimoun ki pe swiv travay Lasanble Nasyonal pou ozordi. Nou ankor dan *Committee Stage* kot nou pe diskite Prozedlwa ki devan nou

Association Registration and Regulation Bill, 2022.

E donk nou pou kontinye. Me avan nou kontinye mon ava zis rapel Lasanble. Bomaten nou'n pran en kantite letan lo zis en definisyon, pres 30 minit lo en definisyon *Foreign Association*.

Mon ti ava mon konnen poudir zot ti ava apresye nou al en pe pli vit, parski i annan bann propozisyon konkret ki la.

Donk si nou pe rod klarifikasyon lo en Lartik i *ok*, me otreman si nou pe en lartik i zwenn nou *unless* i annan en *proposal* konkret e nou deside pran sa *proposal*, osi non nou pa tro tarde pou fer letour, letour lo en size. Onorab Hoareau *the floor is yours*.

HON JOHN HOAREAU

Mersi Mr Chair. Mr Chair nou pe pran ou bann gidans tre o serye. Avan nou al lo sa lot lamannman ki swivre nou oule *for the record* ki kot i annan '*registrar*' i ganny met *capital R*, kot i annan '*association*' i ganny met *Capital 'A'* silvouple. *Registrar of Association*. La i ava *appear* koumsa. Mersi.

So nou lot bout se definisyon *Minister*, '*Minister means the Minister means the Minister responsible for legal affairs.*' *Ok?*

Letan nou bouze nou al i annan lezot bann ptipti *spacing* par egzanp lo ki'n ganny detekte sa i *ok*. Nou al lo *Clause 3 (1) include the word 'propose' after 'the', apre after 'Registrar', dezyenm laliny i vin "not later than 3 months from the date of the first meeting at which the formation of the association and its rules were approved. "*

THE DEPUTY SPEAKER

Panel in note. Zot in aprouv.

HON JOHN HOAREAU

Nou'n vwar sa ansanm so mon pou zis pas lo la *alright?*

THE DEPUTY SPEAKER

Ok very good.

HON JOHN HOAREAU

Clause 3 (5) i lir koumsa, "The Registrar may," comma, "in considering an application under this section," comma, "consult any relevant public body or foreign authority comma, sorry fullstop. Right?"

So apre nou al lo sou seksyon 8 lo menm paz, i annan en *comma, after 'or' avek 'that' trwazyenm laliny after 'Act or', nou tir 'that.'*

THE DEPUTY SPEAKER

So 'that' i ganny tire la?

HON JOHN HOAREAU

Yes that i ganny tire.

THE DEPUTY SPEAKER

Ok.

HON JOHN HOAREAU

Nou al lo *subsection 11* trwazyenm laliny *after the word 'by' i vin nou tir 'or before'. I vin 'by "by the 31st December -"*

THE DEPUTY SPEAKER

Hang on Chief Whip i annan en pwen lo sa size.

HON SANDY ARISSOL

Mersi Mr Chair. Mon ti anvi lo (11) *"An association kept on the Register of associations under subsection (8) shall in each year, pay an annual fee of SCR 200 to the Registrar. "*

Mon ti anvi demann Mrs Rezistrar, par egzanp kot *Registrar i annan diferan amount ki ou peye.*

Par egzanp letan ou pe vin anrezistre en later, mon krwar ou pey R300 si mon pa tronpe.

E li pou sa enn i R200, eski nou pa kapab annan en keksoz en normite dan peyman, oubyen nou bezwen annan sa disparite. Par egzanp pou sa enn ki nou pe fer i 200, e pou en lot ki 300 kekfwa i kapab annan bann ki kekfwa zis en pti

lesplikasyon pou piblik ki pe ekoute deor. Mersi Mr Chair.

THE DEPUTY SPEAKER

Mersi. Registrar.

REGISTRAR GENERAL WENDY PIERRE

Thank you Mr Chair. Yes Onorab i annan diferan fee nou napa bann fee fixed akoz annan de ler bann prosedir administratif ki antase avek. Depandan ler i vreman long. I annan ki ase straight forward. So par egzanp dan sa ka la nou pe pran li ki i sipoze fee ki nou pou entrodwir la, i pou R200 mon vwar li i rezonnab.

An term kantite travay ki pou antase avek dan nou lofis. Mersi bokou.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Alor
Onorab Hoareau nou
kontinyen.

HON JOHN HOAREAU

Ok 4 (1) i annan en pti insertion of comma, after 'secretary, for 1 (a) the word filing' is to be amended." La in met "filling" so 'filing' instead. After regulations i vin the following lo dezyenm laliny "and complying with other requirements of this Act in

respect of registration of associations or..."

Apré (b) i konmans "affixing a digital signature and transmitting, by electronic means, the application for registration to the Registrar and complying with paragraph (a) and the requirements of the Electronic Transactions Act, 2001 with regard to digital signatures."

Prezan nou tir sa Seksyon (c) apre sa Seksyon (d) i ganny tire konpletman.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok panel i agree.

HON JOHN HOAREAU

Nou al lo (2) subsection (2) "This section shall be with necessary modifications as may be specified" nou tir 'the' ok?

THE DEPUTY SPEAKER

Ok.

HON JOHN HOAREAU

5 (1) "Registrar may refuse to" nou tir 'shall not nou'n include "may refuse to"

5 (1) (a) nou'n include the word 'the' after 'to lo last line, non line before last paragraph (a). Nou move on to 5 (3).

THE DEPUTY SPEAKER

Hang on, Leader
Lopozisyon i annan en pwen lo
la.

HON SEBASTIEN PILLAY

Section 5 (1) eski nou kapab zis ganny en klarifikasyon lo kwa ki Rezistrar pe mean par 'public interest or public order' please.

THE DEPUTY SPEAKER

Sertennman panel. VP.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi bokou Mr Chair. Mr Chair sa i en sofgard kot Rezistrar i kapab dizon dan evantyalite en group dimoun. E la nou ti pe mazin sirtou bann ki annan etranze ki anvi etabli en group isi, senpleman avek le bi pou anmenn an lakoz politik ki kapab donn en lot pei par egzantp. Pou fer en tapaz politik. Poudir menm dan Sesel nou annan en group ki reprezant sa lentere, ki zot form en lasosyasyon.

I zis en keksoz ki apre sa i kapab donn en zimaz lo Sesel ki konman en pei non-alinyen, oubyen ki pa anvi antre dan nenport konfli politik avek en lot pei.

Me selman ki'n ganny *set-up* isi e nou permet sa arive. I kapab met nou dan serten

pozisyon ki nou pa ti ava kontan ladan konman en pei e sen e sofgard pou sa bann rezon koumsa. Mersi.

THE DEPUTY SPEAKER

Leader Lopozisyon.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mon konpran ou pwen me osi i kapab ki ou annan ou en sityasyon kot akoz Leta pa anvi en lasosyasyon ganny formen, par egzantp, lasosyasyon pou anpes konstriksyon lotel Anse La Mouche.

E si Leta pa anvi sa lasosyasyon ganny formen, *then* Leta i kapab servi sa rol sa *guise 'public interest.'*

E problem se ki son *appeal process* ou pe *appeal process* ou pe *appeal the Minister for against* sa desizyon.

E Minis dan sa ka se Prezidan. So ou bezwen *appeal* ek Prezidan pou fer Prezidan donn en desizyon.

Eski nou pa krwar poudir administrativman met Prezidan dan milye *deal* ek en *appeal* nou pe anmenn li pou li fer desizyon kont lo en group oubyen en lot group?

Eski sa i en lespri Gouvernman oubyen i zis lafason ki Lalwa i ganny - ? Mon ti ava pli prefere nou annan en prosedir avan. Savedir en

komite en *Board or something rather than* al direk pou *appeal* kot Prezidan.

THE DEPUTY SPEAKER

Vis-Prezidan.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi bokou Mr Chair. Mr Chair lentansyon i kler se pa pou anpes okenn group isi pou fer okenn keksoz i en sofgard ki'n ganny mete, akoz nou santi dan lapratik ozordi. In arive serten lenstans kot bann group aletranze, ti anvi *set-up* isi. Se pirman en sofgard pou sa.

Si i ariv en lenstans kot en keksoz lokal en pirman en lasosyasyon avek lentere ki baze lo bann keksoz lokal i arive, i annan en *appeal process* anba sa Lalwa. Anba sa *appeal process* i osi annan *Judicial review*. Parey dan tou Lalwa.

Alor si Onorab i santi poudir sa *Clause* i pa drafte dan lafason i ete, mon krwar i devret propoz en lamannman. Me mwan mon trouv li normal parey i ete. Mersi.

THE DEPUTY SPEAKER

Mersi VP. Ou annan en pwen?

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker si Gouvernman i santi sa i laliny ki i le al ladan, *then* Gouvernman i al dan laliny ki i anvi ale. Mersi.

THE DEPUTY SPEAKER

Ok pwen note. Onorab Hoareau.

HON JOHN HOAREAU

Ok nou *move on to 5 (3)*. "A person or an association" nou tir '*that is*' "So a person or an association aggrieved."

6 (1) after '*likely*' lo fourth line. Nou ti "or in any name likely" - after that word '*likely*.'

THE DEPUTY SPEAKER

Panel i agree.

HON JOHN HOAREAU

6 (1) (a) (b) after the word '*with*' trwazyenm laliny nou tir "the Government of".

(c) i annan en '*is*' ki'n ganny inserted after or lo dezyenm laliny. Subsection (9) "an association shall normally contain" include the word '*normally contain in its name*' the word" association."

THE DEPUTY SPEAKER

Hang on i annan en query lo sa enn, subsection. Leader Lopozisyon?

HON JOHN HOAREAU

Mon eskiz ou Mr Speaker, mon'n mank (6). (6) i annan *after 'for'* i annan en *comma*, apre lo dezyenm laliny. Apre lo katriyenm laliny *after the word 'extension'* nou tir *'for'* nou met *'of'*.

Apre nou vin lo 9.

THE DEPUTY SPEAKER

Ok nou vin lo 9 ou'n fini pas lo la. *Leader* Lopozisyon ou annan en pwen lo 9?

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Chairman. Mr Chairman zis mon pou *remind* Lasanble of Lartik 23 lo sa pwen ki nou ti diskite. E si demen i annan en *challenge* en dimoun i ava fer li anba Lartik 23 Konstitisyon.

Sa zafer asosyasyon "*shall contain in its name the word association.*"

Sa mon krwar i pa pran en lamannman pou nou vwar poudir sa li menm li in *raise* en *issue*.

I mean ozordi ou annan plizyer antite ki en asosyasyon me ki napa asosyasyon dan zot non.

So ou Lalwa i prevwar pou annan en *transitional Clause* ki fer ki pandan 6 mwan zot pou kontinyen *operate as they are now, until* ki zot anrezistre.

Me ou Lalwa pa dir sa ki ou Lalwa pe fer se ki *then* ler zot pou re anrezistre, zot bezwen sanz zot non. E sanz non en asosyasyon *then* i pou *involve* sanz *bank account*, i pou *involve* sanz bann korespondans, i pou annan en kantite sanzman ki pou *involve* avek.

So eski dat i pou fer lo nou bann dimoun ki i annan dan lasosyasyon ozordi, pou nou al envit zot pou *go through* sa prosedir?

Mon ti ava kontan *panel* i sirtou Rezistrar i sey klarifye. Mon konpran petet zot lespri pou annan en *nomenclature* pou tou. Me i pa leka ozordi.

So ki mannyer ou pou rezourd sa sityasyon? Mersi.

THE DEPUTY SPEAKER

Mersi i pwen ki *Bills Committee* in diskite longman, e kekfwa dan son larepons *Registrar* i kapab rapel *LGB* ti pe donn sa legzanp dan *first Article* of normalman tou bann lasosyasyon ki mannyer i ekrir ki *capture* sa ki nou pe diskite.

**REGISTRAR GENERAL
WENDY PIERRE**

Ok thank you Mr Chair. Wi parey Mr Chair in dir ti annan bokou deba lo sa propozisyon ki la. So an prensip met li senp nou ti' vin avek sa

propozisyon, pou anmenn en pe konformite avek bann *of course* dan bann non.

Aprè osi i annan sa konfizyon annandler ki *come up* ler ou pe dir par egzantp en asosyasyon *strictly speaking*, avek en Fondasyon. Akoz parey ou konnen i annan diferan i annan Lalwa Fondasyon aprè i annan lasosyasyon.

So nou pe dir koumsa annou *actually* apel sa antite ki i ete. Savedir si ou pe *deal* ek en asosyasyon ou konnen ou pe *deal* avek en asosyasyon. Ou konpran? *So this is where senpleman it comes strong*. Zis pou anmenn sa klarite dan non sa bann antite.

THE DEPUTY SPEAKER

Proceed.

HON SEBASTIEN PILLAY

Wi me selman *go down to* ou *savings provision*. Ok ou *saving provision* pe dir koumsa poudir pandan en peryod 6 mwan sa bann antite pou kontinyen *operate* parey zot ete ozordi, savedir anba zot menm non.

Me ki aprè sa 6 mwan zot be zwen fer prosedir ler sa Lalwa in pase pou zot anrezistre. So otomatikman aprè sa 6 mwan tou lasosyasyon ki egziste ozordi

Sesel pou bezwen al anrezistre e enkli sa mo lasosyasyon dan zot non ek sa Lalwa.

Eski ou krwar poudir sa pou fer keksoz pli fasil, oubyen i riske fer keksoz pli an konbran e en pe difisil pou bann lasosyasyon ki egziste?

Pran en lasosyasyon sportif par egzantp. Pran Saint Jean Bosco, i napa mo lasosyasyon dan son *article*. Ou konpran? E ler i pou sanz sa mo lasosyasyon - labank par egzantp son kont labank i pou anba Saint Jean Bosco, i pou bezwen al sanz son kont non. Akoz i pou bezwen dir Saint Jean Bosco Asosyasyon eksetera, so i pou annan bann sanzman ki i pou bezwen fer.

Akoz sa non ki pou bezwen ganny fikse lo sa kont pou ou swiv an relasyon ek *beneficial ownership* bann tranzaksyon eksetera ki arive.

So nou pe propoz amannman. Mwan mon krwar sa *Clause it become redundant* akoz i deza annan ler ou pe fer ou *Articles of association*, poudir *this Saint Jean Bosco is an association registered than under a Registration Act*.

Mon pa vwar rezon akoz i bezwen annan sa *Clause* ki reste la, dan lentere bann dimoun ki annan en lasosyasyon deor.

Non be ki mon pe propoze? Mon pe propoze ki sa *Clause* i ganny annou pa kite sa *Clause* akoz mon anvil zot al avek sa mannyer i ete.

Me *then* mon pe mazin dimoun an deor. E mon pa pe fer mon louvraz si mon pa dir be tyonbo en kou, pa fer lavi dimoun difisil la deor, akoz sa *Clause* i pou i riske konplik keksoz pou dimoun.

Akoz ou realize i bann dokiman ki pou ganny ekrir sa. I pou annan en sekreter, i pou annan tou son seri dokiman ki bezwen ganny swiv e mon krwar i pou *involve* serten sanzman.

So mon pa konnen ki lentansyon zot oule vin avek ki zot pe propoze pou fer *mitigate* sa oubyen si zot krwar poudir sa i *an abundance of caution* e zot kapab *do without*, par lefe ki dan lartik son asosyasyon pe dir poudir sa antite i en asosyasyon. Mersi.

THE DEPUTY SPEAKER

Mersi *VP* i oule *respond*.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi bokou Mr Chairman. Mr Chairman mon krwar *it is an abundance of caution* zis pou fer sir se Lasanble i santi poudir i pa

devret la pas en lamannman e i dan zot lanmen. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

I annan en *proposal on the floor*. Onorab Hoareau ou ki pe *lead*.

HON JOHN HOAREAU

Mr Chair mon *ok* pou kit la mwan. "*Shall normally*, akoz i "*normally contain*" Yes.

THE DEPUTY SPEAKER

Leader Lopozisyon wi.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mr Speaker Rezistrar i bezwen kler ek nou. Eski zot pe fer li en lobligasyon ki sa lasosyasyon son non pou *contain* sa mo '*association*' oubyen eski zot pe dir "*normally contain the word association*"? Savedir i en swa.

But if it a choice, akfer ou pou met li la? Se sa ki zot bezwen klarifye.

Mwan i paret lentansyon zot anvil ki sa mo i ganny enkli dan son non. So se sa ki nou oule nou bezwen klarifye.

THE DEPUTY SPEAKER

Ok VP i ava klarifye sa.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi Mr Speaker. Zis pou fer keksoz bouze e pou nou pa vir an ron si i annan en sizesyon, ki nou retir 6 (9) - mwan personnelman mon *ok* ek sa mwan. Akoz mon konpran largiman ki par deryer.

Si i annan lezot fason pou nou rekonnet en lasosyasyon pirman par son dokiman ki'n soumet pou konmansman, i deza dan en rezis.

Then propose en *amendment* ki dir Seksyon 6 (9) i ganny *remove*. Mersi.

REGISTRAR **GENERAL**
WENDY PIERRE

Sorry. Thank you Mr Chair, just pou kapab konmsi oparavan nou ti met en *shelf* apre ler nou'n ganny bann deba a nivo *Bills Committee* ti annan sa pwen ki Onorab Georges ti fer sorti, ki kekfwa in sap nou en pti pe an term en pti pe dan administratif osi *like Leader of the Opposition has said in terms of having to* espesyalman bann lasosyasyon ki'n la en bon pe letan.

So nou'n reget sa *with intension of tweaking and accommodating* bann *existing association*. Prezan sanmenm sa nou'n azout sa mo '*normally*.'

But then for bann ki vini ki prezan sa Lalwa i la, *then this is*

where prezan zot sipoze pe *comply*. Mersi Mr Chair.

THE DEPUTY SPEAKER

Mersi *Registrar*. Onorab Larue ou ti annan en keksoz pou dir lo la ou?

HON FLORY LARUE

Yes Mr Chair. I ti en pwen kontansyon dan *Bills Committee* sa *Clause* la. E mon krwar i annan en pwen osi la lo kote - kekfwa nou devret mete ki nou devret amande pou fer ki i mandatwar *from now on*, pou bann nouvo, ki fer ki nou, *we can keep those* ki la ki non i diferan.

Me selman sanz bann ki vini. Si Lasanble i oule ki i *absolute*, ki tou lasosyasyon *from now on* i annan lo en '*association*.' Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok mersi. Onorab Hoareau.

HON JOHN HOAREAU

Egzaktaman lentansyon Mr Chair.

MR DEPUTY SPEAKER

Savedir nou pe dir ki *the way it's written an association shall normally contain in its name the word*' *association*, i kler ki *from now on* tou lasosyasyon ki pou anrezistre, i pou bezwen annan

association ladan. *Does that capture Leader* Lopozisyon?

HON SEBASTIEN PILLAY

Mr Chairman ou konnen nou annan en problem e i paret mwan poudir Gouvernman pe reakte akoz, konpran sa byen get Seksyon 46 zot Lalwa.

Seksyon 46 ou Lalwa i dir ki ou koumsa poudir sa lasosyasyon ki egziste pou le moman pou kontinyen. So annou pran en lasosyasyon par egzantp *Caritas* i en lasosyasyon li Rezistrar?

Donn mwan enn ki kontan i la. En lasosyasyon ki lontan i la lontan i aktiv pe fer son keksoz *ok, alright*, so i la li, i pe egziste i pe fer son travay li, *ok*. I napa sa mo 'lasosyasyon' dan son non. *Right*, ou dir ek li koumsa poudir avan komansman sa Lalwa i pou reste an loperasyon anba vye Lalwa ziska ler nouvo Lalwa i vin an plas.

Me ler nouvo Lalwa i vin an plas ou annan en *Clause* ki di li *shall normally contain the word 'association'* dan son non. Wi, be *registration* pou li i pou redwir osi i pou sanz lezot keksoz ki li i deza bezwen fer, i pou bezwen al partou, sanz tou keksoz. Wi, so ki mon pe mazin, ki mon pe dir, si i en *abundance of caution* akoz dan

son *Article of association* i mete poudir i en lasosyasyon.

E si i pe tonm anba sa Lalwa *then* i en lasosyasyon, akfer ki ou bezwen obliz li pou li met sa mo lasosyasyon avek son non? Se sa ki mon pe sey ganny en konpran. So mwan ki mon pe propoze nou retir sa *Clause* konpletman akoz i zis en *abundance of caution*.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, nou'n sezi ou pozisyon. *VP*.

THE VICE-PRESIDENT

AHMED AFIF

Mersi Mr Chair. Mon tann 2 propozisyon lo floor, enn se *Clause 6 subclause 9*, i ganny *deleted*. Sa i enn.

Dezyenm nou *modify Clause 9* pou dir "*shall normally contain*" sa mo asosyasyon ki fer li vin pa mandatwar, bann ki la i kapab egziste, oubyen nou kapab dir ki apartir tel dat tou ban nouvo ki vini i ava met sa mo ladan. Annou vote lo enn ant sa 2. Mwan tou lede mon *ok* avek. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

So Onorab Arissol.

HON SANDY ARISSOL

Non, be selman ou konnen *Bills Committee* i zwenn avek bann dimoun responsab ki vin avek

bann dimoun responsab ki vin avek *Bills*.

E lo *Bills Committee* nou annan tou lede kote latab e bann propozisyon i ganny fer, e tou sa bann propozisyon i ganny *highlighted* i ganny anmennen i ganny mete devan Lasanble Nasyonal avek bann menm dimoun ki nou ti zwenn dan *Bills Committee* zisteman pou nou pas lo la.

So prezan nou pa kapab annan 2 propozisyon, 3 propozisyon *in regards* sa. Sa, sa bann zafer, ti devret ganny fer depi pli bon, zisteman pou nou pa perdi letan parey nou pe dir.

Mwan lo mon kote mon *happy* avek sa mwan. Parske si *Bill* li in ganny amande pou sorti tou sa *Association Registration and Regulation Bill* pou vin ‘*Association*,’ so dezormen savedir ban dimoun zot bezwen konnen i annan en sanzman.

E sanzman i vin avek diferan metod ki vin avek. So nou pa kapab annan sanzman, selman ou pe reste anba ou vye non ou oubyen ou kontinyen reste avek - Ou konnen i bezwen annan nouvo keksoz ki vin avek e mon mazine bann lasosyasyon zot bezwen konpran sa avek lesplikasyon ki ava vin avek.

So mwan mon *happy* parey i ete la avek leksplikasyon ki Mrs *Registrar* in donn mwan. Mersi Mr Chair.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi. Onorab Bistoquet.

HON ROSIE BISTOQUET

Mr Chair si par egzantp nou tir sa fraz limero 9 konpletman i pou vin *against* son *title*. Sa i enn, i pou konpletman lasosyasyon.

Apre ki pou arive si zis bann nouvo lasosyasyon ki ganny anrezistre sa non i ganny mete, ki pou arive ek bann lasosyasyon ki *donkey years* in la, par egzantp *Red Cross Society* i pou toultan *Red Cross Society*. I pa pou zanmen vin nouvo, so ki pou arive avek sa bann ki annan sosyete, ki annan *society foundation* ki pou arive avek sa? Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Onorab Loze.

HON JOHAN LOZE

Mersi Mr Chair. Mr Chair ou osi ou en Manm *Bills Committee* mon krwar ou pou *acknowledge* ki nou'n tourn otour sa *in as best as we could in our capacity*.

E nou lo *Bills Committee* nou pa ti vreman tonm lo en lagreman lo sa zisteman,

Onorab Bistoquet akoz bann keksoz parey *Red Cross Society of Seychelles* ofet sa ki pou vini lo sa *Red Cross Society of Seychelles Association*.

Akoz pa pe dir li *drop* son *society* pe dir li *add association to its name* ki fer *a bit of a mouthfull*. Ou pou annan ou bann *society association, foundation, association* zis akoz sa *Clause* ki dan Lalwa.

Enn bann propozisyon ki i leve yer se ki nou servi en *abbreviation instead of the full word 'association.'* Ki sa osi Onorab Georges pa ti vreman konfortab, domaz i pa la, i pa ti konfortab avek ni pou servi en *abbreviation*. Mwan si *unless* ki *Registrar* i kapab konvenk nou poudir wi i absoliman neseler pou nou adisyonn sa mo 'lasosyasyon' dan non, *then let's drop this requirement*.

Akoz nwizans ki i pou al kree pou bann lasosyasyon ki deza egzistan ki parey *LOTO* pe *point out* pou al sanz zot *bank account* e tou bann keksoz *administrative* ki pou vin avek met lo zot an plis ; nwizans ki i pou koze pou zot i pa vreman neseler, *if it's just an abundance of caution*. *Thank you very much* Mr Chair.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Loze. Setadir i annan 2 *proposal*, *LOTO* in *move* ki nou retir sa *Clause* net or Onorab Hoareau in dir nou garde. Me selman Registrar en *final word* pou parey Onorab Loze in dir pou eksplik nou ki vreman i neseler ki nou kit li la.

REGISTRAR GENERAL **WENDY PIERRE**

Mersi Mr Chair. Mon ti pe konsilte avek *Principal Legal Draftsperson* kot *Attorney General* ki'n klarifye avek mwan poudir *that's the* rezon - konmsi *that's precisely why we have added 'normally'*

Se ki pou li akomod, par egzanz pou rezon bann konsern ki nou annan ki bann *existing* asosyasyon zot anvi kit zot avek en non, *foundation* ladan par egzanz - *society* then sa provizyon *as far as legal drafting* i konsernen i pe *allow* zot pou zot fer sa.

Sa i sa klarifikasyon ki mon'n gannyen. Savedir si zot anvi kontinyen avek en non ki annan *foundation* ladan oubyen ki napa asosyasyon lafason ki sa in ganny drafte i *allow them to do that*.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok. Mon ti'n war, Onorab. *VP* oule *add* lo la, akoz i annan 2

Manm lo *floor* ki oule, *ok* ale.
Onorab Pillay.

THE VICE-PRESIDENT

AHMED AFIF

Non zis pou dir ki sa pozisyon dezyenm ki i ti pe dir ki i ti dir i ti pou *allow*, i ti pou en modifikasyon dan 9 kot i ti pou dir i annan “*association that shall normally contain in its name the word association.*”

Se sa son propozisyon ki vedir ki bann ki ti la zot kapab reste ek zot non. Selman i pe ankouraz tou bann nouvo ki pe vini, i pe ankouraz pou zot servi sa non ‘*association.*’ Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, mon krwar poudir sa propozisyon *it's a middle of the road position* ki nou kapab mon panse krwar nou kapab aksepte, aköz parey nou ti pe dir laplipar lasosyete kot konstitisyon zot premye Lartik i poudir *the name of the association shall be.* In fini dir ou i en lasosyasyon.

So, *this position* mon krwar nou kapab *move on* lo la. Leader Lopozisyon.

HON SEBASTIEN PILLAY

Zis pou fer sir, lo rikord alors nou pe mete ant sa mo ‘*shall*’ ek sa mo ‘*contain*’ i annan en mo *normally* ki'n ganny azoute?

MR DEPUTY SPEAKER

Wi.

HON SEBASTIEN PILLAY

E zot in met sa koman *add addition?*

MR DEPUTY SPEAKER

Wi.

HON SEBASTIEN PILLAY

Ok.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok. Tre byen. Onorab Hoareau *proceed.*

HON JOHN HOAREAU

Yes, mon krwar i toutafe normal, nou kapab *leave with it.* Aköz i pe *create* en *abundance of caution* parey in ganny dir, i pou *capture* sirtou bann ki pe leve, *ok.*

Nou al lo 7(1)(b). I annan ‘*to*’ ki ganny tire devan ‘*sue.*’ Nou al 8(1), *after the word contain,* nou tir, nou *delete* “*provision in respect of.*”

8(2), nou, *after the word* ‘*association*’ ki lo trwazyenm laliny, nou *include* ‘*ar*’e nou tir ‘*is.*’ 8(3), *after the word* ‘*sufficient*’, nou tir ‘*attendance*’, *deletion.*

8(5)(b), dernyen laliny *after* ‘*was*’, nou tir ‘*made,* nou *insert*’ *passed.* Nou al lo 11,

sorry before 11 nou annan 10(2), kot nou ti, kot after 'expenditure, 'expenditures' sorry.

MR DEPUTY SPEAKER

10(2)(C).

HON JOHN HOAREAU

Yes 10(2)(c). Ok. The word 'expenditure' is singular here. Tir sa 's, ok. 11, second line, after reasonable nou tir 'hours' nou met 'times.' 12(4) nou delete 12(4) an antye.

13 i annan tipografi, comma after 'association.' Apre i annan upon' ki nou tir 'on' - So i reste, after the word 'takes' lo senkyenm laliny. 14(1) dezyenm laliny, after the word 'Member' nou tir 'and any', to include 'or.'

15 i annan pti comma after Registrar, - Same for 16(3). Ok, same comma, in 4 - subsection (4), apre comma ankor and spacing, non spacing rather, not comma, anba 17(1)(c).

Prezan nou al lo 17(3), en insertion la, "notwithstanding. subsection (2), the Registrar may enquire from relevant authorities to ascertain whether there exist any objection reasonable ground to prevent the striking off an association or to suspend the striking off until a later date." Ok?

MR DEPUTY SPEAKER

Panel i agree. Leader Lopoziyon i annan en query lo la. Proceed.

HON SEBASTIEN PILLAY

Very quick query. Why? Pou ki rezon ki i bezwen enquirer from relevant authorities e pa for any objections for striking off please?

HON GERVAIS HENRIE

Proceed Registrar General.

REGISTRAR GENERAL
WENDY PIERRE

Mersi Mr Chair. So sa i pou allow par egzanp, i kapab en senp legzanp. Meton si i annan en lenvestigasyon oubyen enquiry ki pe go on.

Then, from, be it i kapab tax, Lotorite Tax, i kapab even FIU. So i pou fer ki by us senpleman moving in and striking off. I pa kree prezidis to en prose ki'n komanse.

Dan labsans knowledge of sa bann Lotorite ki of what we are doing. So this is pou allow en due process where tou bann Lotorite konsernen i osi informed. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi. No further queries, nou proceed Onorab Hoareau.

HON JOHN HOAREAU

Consequently i pou annan renumbering. Sa lot bout pou vin (4) instead of (3). Just after what I've just said. Apre i vin 4(b).

Pou annan, after the word 'the' premye laliny, 'registered include' is inserted sorry - 'Office of the Association.' Ok. 4(c) second line after the, 'registered' is inserted.

After 'or', the is inserted. Apre nou al lo 5, the new 5. After the word shall in first line, also i ganny retire, i ganny delete.

So aprezan nou annan 6, 7, numbering, 8 i annan space ki ganny, space ki ganny included ladan. 9, 9(a) second line, not later than, nou'n tir 21 nou'n met sixty days, ok. So the word 'sixty' is inserted.

MR DEPUTY SPEAKER

Panel i agree.

HON JOHN HOAREAU

Ok. Now we are going to 10, the new 10. After the word 'Registrar' in second line, nou annan" and administrator shall be appointed by the Minister for the purpose of advising the Registrar how such property", nou retir 'who, i vin 'shall be', is included.

'Used', nou tir 'such property', kontinyen, 'towards meeting, as far as possible all the debts and liabilities of the association. "

And where all the assets are not disposed of to which association or charity such assets are to be vested." ok full stop after that.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, lo sa pwen, Leader Lopozisyon i annan en query.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi. Upon striking off, sa Minis Later pou ganny apwente par Minis, in this case is the President of the Republic. Is that the practice in other jurisdiction?

Is it not the Registrar ki apwent administrator? As li ki regulator? And then, following on that, Registrar i rekomann avek Minis, lekel lasosyasyon, charity ki sa proceeds i devret al ladan?

Don't we think perhaps sa i devret en desizyon ki ganny pran lo en collective basis, rather than one person deciding kote sa i ale. I mean mon pa pe koz pou current Registrar.

Me nou pe fer en Lalwa, nou pa fer Lalwa pou dimoun, nou fer Lalwa pou en striktir. If there is an element of bias, en

endividi pou deside kot sa bann larzan pou ale, *or asset* i ale. Mon pa konnen si se, klarifye sa pou mwan *please*.

MR DEPUTY SPEAKER

Registrar General yes?

REGISTRAR GENERAL
WENDY PIERRE

Thank you Mr Chair. Onorab dan sa Lalwa it serves existingly, basically sa power an term ki manner bann asset i ganny deal avek, oubyen ki manner i dispose avek ti rest on the Minister.

Mon krwar *the level of Bills Committee* ler nou ti pe diskite, sa ti en konsern ki ti *come up*.

Kot prezan nou ti dir *why not* nou azout en lot, konmsi en lot *layer*, ki prezan nou anmenn en profesyonnel dan sa *picture* avek sa lekspertiz.

Ki prezan li osi, *not only* ki i lekspektasyon se i fer sa *proceedings* dan en fason endepandan avek, baze lo son *skill* ki i annan. Me osi i fer bann rekomandasyon. E i annan en rapor ki ganny prodwir osi ki *of course it's accessible to anyone who wants to eventually challenge* lafason ki sa prosedir in ganny dil avek.

So nou'n azout sa *administrator* pou *precisely* pou nou anmenn sa, *you know*,

anmenn sa lendepondans *from the Registrar*.

Because ou bezwen *mindful* osi, *Registrar* ki'n dan sa prosedir *leading up to the striking off*. Then ki Minis i vin dan sa *picture*.

Konmsi *then*, dapre nou sa i en - *you know*, i met en, i *add* sa eleman lendepondans ek *eventually* latransparans atraver sa rapor ki pou *accessible to anyone who wants to come and look through it*.

And can be challenged to bann existing process. Be it under this Act or even as far ki Lakour i konsernen.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, mersi. Ou annan en lot pwen Onorab.

HON SEBASTIEN PILLAY

If that is the intent, then why zot in kit, eski zot in kit 12 parey? 12 pa koze lo sa dimoun ganny apwente par Minister.

I dir ou *the person appointed by the Registrar under subsection 10*. Be ou *subsection 10* se Minis ki fer ou apwentman. So, ou vwar, zot, sanmenm sa ki nou ti pe koz lo *mistrust*.

Akoz Lalwa orizinalman sete Minis li menm ki deside ki manner pou *vest*, ki manner tou keksoz, dan sa konteks

Minis se Prezidan Larepiblik.
So mon krwar zot bezwen koriz
12 *then*.

MR DEPUTY SPEAKER

Registrar wi.

REGISTRAR **GENERAL**
WENDY PIERRE

Yes Mr Chair. Mon krwar sa i en pti, *sorry* sa in sap nou, nou ti'n sipoze fer sa pti lamannman pou *accommodate* sa. *Yes, that is correct.* Pou nou fer li konsistan avek sa bann nouvo propozisyon ki ou'n anmennen.

HON JOHN HOAREAU

Totalman korek. Sa *administrator* i pou retir okenn *liabilities* ki kapab tonm lo en Minis dan sa ka. So pou fer li en pe transparan, en pe pli prop, i *the administrator* ki *deal with that issue*.

E wi parey ou pe dir *consequentially* nou pou bezwen *amend* 13, premye laliny, *instead by the Registrar*, nou met li *by the administrator*.
Ok.

So nou *go backward* en pti pe. Akoz nou pa ankor fini avek 11. *Ok. Is it ok? Ok 11. 11 the Registrar.*

MR DEPUTY SPEAKER

Hang on. Espere.

HON SEBASTIEN PILLAY

Vi ki ou pe propoz sa lamannman, eski alors rapor i ganny *submitted to the Registrar or to the Minister* ki'n apwent sa *administrator*?

MR DEPUTY SPEAKER

Answer, wi.

REGISTRAR **GENERAL**
WENDY PIERRE

Yes. I pou vin *to the Registrar. Because it's the Registrar which will recommend to the Minister.* E i pou tonm byen avek sa 2 propozisyon ki nou pe anmennen par la. Sa 2 *subsection. Thank you.*

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, i kler. Proceed Onorab Hoareau.

HON JOHN HOAREAU

Ok, 11 i pou read koumsa. "The Registrar shall subsequent to subsection 9 recommend to the Minister to which association or charity the undisposed asset shall be vested. "

Apré nou annan *numbering 12, 13*, parey mon'n dir, poudir nou'n sanz sa mo.

MR DEPUTY SPEAKER

Savedir *with the new 12* ki manner i lir prezan.

HON JOHN HOAREAU

12 pou lir, "a person appointed by the Registrar under section 10 shall submit a report to the Registrar."

MR DEPUTY SPEAKER

Non, i annan en sanzman lo la non? Registrar anler ou oule gid nou.

**REGISTRAR GENERAL
WENDY PIERRE**

Yes, yes. So Mr Chair, i sipoze "a person appointed by the Minister under subsection 10 shall submit a report to the Registrar."

MR DEPUTY SPEAKER

Ok.

HON JOHN HOAREAU

Ok, yah, korek. Ok, 'a person appointed by the Minister,' yes. Nou'n fini avek 13, nou al lo 14. 14 zis numbering.

18 last line, after the word 'determine,' – "provided there is no objection of the striking off from other relevant authorities. Following, 18(2) i annan en pti comma pou insert somewhere la after 'satisfied.'

Nou al lo 19(3). Which is a new insertion. "Upon receipt of a notice under subsection 2(a),

the Registrar may enquire from the relevant authorities to ascertain whether there exist any objection or reasonable ground to prevent the striking off, of the association."

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, lo sa pwen i annan en query, Leader Lopozişyon.

HON SEBASTIEN PILLAY

Yah. Mon pe regarde 19(3), why would you need to do that in relation to striking off. Eski should it be in relation to the amalgamation of the association or striking off?

19(3), akoz 19(3) i koz lo amalgamation. So ou pe dir mwan poudir enn sa lasosyasyon i bezwen ganny struck off before it is amalgamated?

MR DEPUTY SPEAKER

Ale reponn Registrar General wi.

**REGISTRAR GENERAL
WENDY PIERRE**

Yes, yes Onorab Leader Lopozişyon, that's correct.

MR DEPUTY SPEAKER

It's a natural process konmsi?

HON JOHN HOAREAU

Ok, nou kontinyen, i annan *numbering after 19(3)*, i vin 19(4) apre 19(5). Nou al lo-

MR DEPUTY SPEAKER

Wi tenir. Wi *LOTO*.

HON SEBASTIEN PILLAY

Eski ou pa krwar poudir nou bezwen mete *under 2(c)* ki sa 2 lasosyasyon i bezwen *apply to be voluntarily struck off*. Or i napa prosedir pou *voluntary striking off*?

Akoz ou prosedir i koumsa, *“give written notice of amalgamation the Registrar apply under section 3 for the registration of new association,”* ki byen.

Me i pa koze. Akoz 3 i bezwen *refer to en process* ki pou arive. *Regarding* prosen probableman dan *striking off* non? Ou pa krwar i mank en keksoz la?

MR DEPUTY SPEAKER

Panel i oule reazir lo la.

REGISTRAR GENERAL
WENDY PIERRE

Mr Chair *if* Onorab i kapab zis repet son *query please*.

HON SEBASTIEN PILLAY

Ok, so ki nou pe dir. nou pe dir 2 lasosyasyon i kapab zwenn kanmarad pou form en

lasosyasyon. Prezan pou sa kapab arive, sa 2 lasosyasyon i bezwen ganny *struck off*. Eski sa ki ou pe dir nou?

REGISTRAR GENERAL
WENDY PIERRE

Yes, akoz zot pou *seize to exist, because they are amalgamating* - yes.

HON SEBASTIEN PILLAY

So si zot pe *seek to exist, then* eski zot pou *voluntarily be struck off, or zot pou apply to be struck off*.

So si zot pou *apply to be struck off*, eski par egzanp ou pa devret annan anba tou ou dir zot ki zot bezwen fer. *“Give written notice of amalgamation to the Registrar. Apply under section 3 for registration of the new association.”* Apre zot bezwen *apply to be struck off* non? Pa bezwen fer okenn *nanryen to be struck off*? Zis *it is a natural process* ki zot pou ganny *struck off*?

MR DEPUTY SPEAKER

Wi ou kapab donn lesplikasyon *Registrar General*.

REGISTRAR GENERAL
WENDY PIERRE

Yes *that’s correct*. Konmsi i sa *due process eventually* ki zot *Registrar* pou *strike the*

menm off. *They don't have to apply for it. It's part of sa process.*

MR DEPUTY SPEAKER

Provided ki ou mazine pou fer sa. Onorab Hoareau.

HON JOHN HOAREAU

Ok. We move on to 20(7), i annan en space la ki pou, ki zot bezwen gete. 20(8), new numbering apre. After Attorney General i annan en comma. 20(9).

MR DEPUTY SPEAKER

It's a new 9?

HON JOHN HOAREAU

Yes it's a new 9 inverted. "The Registrar may determine that the whole or any part of the expenses or incidental to an enquiry resulting in an application made under subsection 22(b), be paid or refunded by the association and may direct the expenses to be so paid or refunded."

Apre nou annan en new 10, new 11, new 12, numbering sa mon pe koz lo la. 12, second line, 'shall be', - "constitute" i ganny tire avek sa slash. So "shall be deemed to be" - "to be" i ganny included.

13, new 13, 13(b) osi, nou annan (a) avek (b). Apre sa title

ki vin apre, "power of Registrar to call for production of books, accounts and other returns." Nou tir sa mo 'etcetera.'

Nou al lo 21(2), i annan insertion of the word 'to' after Registrar. Nou al lo 22(1). "The Minister may", nou tir 'shall.'

Nou al lo en pti comma lo subsection 3 apre sa, apre subsection 5, "an order of the Court for restoration of the association shall", nou tir sa word" to comply with this Act."

So nou tir 'to', nou al lo 23(1). Parey mon'n dir. Kot i annan Registrar partou, i capital 'R' e kot i annan Registrar of Association i capital 'R' avek capital 'A.'

Nou delete to, apre nou annan en renumbering ankor la, consequently. So i vin 3, 4, 5. Apre nou al lo secretary, apre nou kontinyen.

25(1), anba executive Committee, after the word 'Members', second line, "proposed and", apre i annan sa mo 'voted.' Apre nou'n retir 'and proposed.'

So sa bout, sa i ganny re aranze la. 25(2) i annan comma. 25(3) "a Member proposed and voted", apre nou tir sa 'and proposed' ki vin apre. Nou al lo 25(8).

Sorry 25(5) i annan spacing. 25(8) second line,

“*such a fee,*” nou tir ‘a.’ 25(10)(c).

MR DEPUTY SPEAKER

Hang on lo sa pwen, ou lo 25(c) la ou? *Proceed.*

HON JOHN HOAREAU

Yes.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi. Zis en klarifikasyon. Registrar ti pou kapab eksplik nou.

Anba *winding up of affairs of an association*, ler ou’n apwent en *liquidator*, anler ler ou ti apwent *administrator, disposal of asset* ti ganny fer par Registrar.

Ler ou’n apwent en *liquidator*, ou pe fer *disposal of assets* ganny fer par Prezidan, par Minis. *Why the difference?*

MR DEPUTY SPEAKER

Please, ou kapab *answer* - wi.

REGISTRAR GENERAL

WENDY PIERRE

It’s ok?

MR DEPUTY SPEAKER

Wi ou kapab reponn.

REGISTRAR GENERAL

WENDY PIERRE

Ok. Yes, Mr Chair thank you. So sa premye lenstans i ti

basically ler i en *striking off of* en lasosyasyon pou rezon nou *compliance*, prezan Registrar Office ki pran sa, konmsi ki *entame* sa prosedir. *Ok.*

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, larepons i *ok*. Sey redemann li, kekfw a i pa’n konpran ou.

HON SEBASTIEN PILLAY

Akoz Onorab Hoareau ti pe al ase vit *through* sa bann *Clauses*. Mon ti pe sey *catch up*.

E mon’n note ki anba *striking off*, ler administrater ti ganny apwente, ler nou’n fer i *dispose administrator* in fer son travay, bann *assets* i ganny mete dan en *charitable organisation or association* Registrar i determinen.

Ler ou pou vin lo 22 avek *liquidator* prezan, sa bann *assets* ki ganny reste or sa lasosyasyon, i ganny *disposed and vest in such association or charitable organisation*, ki Minis pou determinen, e dan nou konteks *it would be* Prezidan Larepiblik.

So mon pe demann ek ou, aköz diferans dan sa 2 ka? Bon, tou lede i anmenn menm prosedir, selman enn se Registrar ki fer sa *final disposal*.

E lot se Minis ki fer sa *final disposal*. Mon krwar anler nou'n koriz 'Minis', me anba nou pa'n koriz 'Minis.' Or eski lentansyon pou kit 'Minis' pou dezyenm e koriz premye pou 'Rezistrar?'

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, *Registrar* i ava eksplik nou.

REGISTRAR GENERAL
WENDY PIERRE

Yes thank you Mr Chair. Sorry mon en pti pe konfize avek the issue of Onorab Leader. Akoz i still Minister la non. So is there a contradiction avek anler? Akoz-

MR DEPUTY SPEAKER

Ou'n dir 22 - 22 *Registrar*.

HON SEBASTIEN PILLAY

Previously ler nou ti annan sa kestyon lo *administrator* ganny apwente, e sa ti anba, *I think it was*, les mon a fer li byen. 17(10).

MR DEPUTY SPEAKER

Ale redir nou *Clause*.

HON SEBASTIEN PILLAY

17(10).

MR DEPUTY SPEAKER

17(10).

HON SEBASTIEN PILLAY

"Upon the striking of lasosyasyon part of the register propriyete shall become vested in the Registrar" e *administrater* pou ganny apwente par Minis ki dan sa ka Prezidan Larepublik, *for the purpose of advising Registrar* ki mannyer pou *dispose* sa propriyete.

Prezan son 11 i dir *Registrar* prezan *subsequent to section 9, "recommend to the Minister which association or charity, the undisposed asset shall be vested."*

Ou rekomann ek Minis ou. *Ok*, sa *Clause* in ganny amande pou dir sa li. Prezan anba, *ok*, avan sa ti dir *Registrar* an konsiltasyon ek *Attorney Zeneral*.

La i *Registrar* zis i *consult* avek Minis, i *recommend* ek Minis. Dan 22 prezan i annan apwentman en *liquidator*.

Prezan ler ou *liquidator* i ganny apwente dan 22, *ok*, ou fini *claims* eksetera, *apply* en *asset* pou fer eksetera, prezan ler in fini *comply* tou son bann zafer, *Registrar* i pou rekomann ek Minis, ki tou *assets* i ganny, *"are,"* - *"that are not disposed of vested association or charitable organisation as the Minister may determine."*

So sa ki mon pe klarifye, se eski nou oule ki i *Registrar* ki determinen ki *charitable organisation* ki pou ganny sa *assets*, oubyen si se Minis ki nou oule, ki nou oule ki *determine* sa.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, so basically ou pe rod konsistan ant le 2 *Clause*. *Panel* i annan en, *Registrar General* wi.

REGISTRAR GENERAL
WENDY PIERRE

Thank you Mr Chair. Mr Chair sa i 2 diferan *process*.

Winding up the affairs of en asosyasyon konpare avek *the striking off, strictly speaking where Registrar* pou lezot rezon i deside pou, ou konnen ou'n kontravansyon Lalwa, prezan *Registrar* i *move in e ou asset basically* pou ganny servi pou anvoy, ganny *dispose of to* en lot *existing association*.

Winding up i *basically* si zot familye avek sa *process winding up of companies that is what this part is supposed to be capturing*. So *its 2* diferan *process* sa. Selman *still*, i konsistan ki Minis i annan sa *power* pou *appoint* sa -

MR DEPUTY SPEAKER

Wi, eksplik sa lo *mic*.

HON SEBASTIEN PILLAY

Enn ou pe dir, se ki ou *Registrar* ki rekomann ek Minis, lekel *Association* ou *charity, the undisposed asset shall be vested*.

Ou dir *the Registrar* “*shall subsequent to section 9*”, sa i anba anler, anba *striking off, recommend to the Minister to which association or charity under disposed assets shall be vested*.”

Ou ki dir ki lasosyasyon or lasarite ki *asset* pe al ganny *vested into*. Nou'n fini fer tou prosedir *striking off, winding up* la nou. Nou pe koz lo son *asset purely*.

Dan lot anba i menm prosedir, *asset* in fini ganny *dealt with*, prezan ou pe al dil avek, ki mannyer ou pou al *dispose* ek li. Anba ou pa dir parey.

Anba ou dir se Minis ki pou determinen dan lekel *charitable organisation* ki Minis pou determinen. Enn ou dir se *Registrar* ki pou rekomann avek Minis.

Lot ou dir ki se Minis ki pou determinen. Dan tou le de ka nou pe koz of *asset* en lasosyasyon, ki reste deryer apre ki en prosis in ganny fer avek li.

So sa ki mon pe klarifye, se akoz ki dan enn, dan enn nou dir se ou ki rekomann ek Minis kote pou anvoye, e dan lot Minis ki pou decide. Dan tou lede ka Minis ki anvoye. Me selman dan enn mannyer in mete, ou rekomande, dan lot pa ou ki rekomande.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, nou'n sezi ou pwen Onorab Hoareau oule azout en keksoz avan Registrar General?

HON JOHN HOAREAU

Yes. I kler ki se Registrar ki recommend to the Minister still. Akoz anba, wi Onorab lir 22(3).

Ok, i dir ou *"when the liquidator has compiled with the provision of subsection 2, he or she shall submit a written report of his or her conduct, the liquidation to the Registrar and upon the receipt of the report the Registrar shall recommend to the Minister, that all assets and of the association that are not disposed of shall be, shall vest in such association or charitable organisation."* So i still the Registrar.

MR DEPUTY SPEAKER

Ou lo mic ou.

HON SEBASTIEN PILLAY

Diferans ki zot, zot pe manke, se ki li i premye, i dir ou anler, i dir ou *"the Registrar shall subsequent to section 9 recommend to the Minister, to which association or charity the undisposed assets shall be vested."*

Li ki recommend to which association. Anba - anba 22 i pa dir menm zafer. Anba 22 li i dir, li fini ek sa mo *"to which the Minister shall determine-"*

Mon kestyon ki mon pe demann li, se ki anler li ki rekomande lekel sa lasosyasyon kot i pou anvoy sa larzan. Anba se Minis ki pou determinen li menm kote i pou anvoye.

Se sa diferans ki i annan. E mon ti pe regarde si pou annan parite dan tou lede ka, pou fer ki se Registrar ki decide kote, dan ki lasarite sa larzan i sipoze ale.

MR DEPUTY SPEAKER

So, si i vin en full stop zis apre charitable organisation, eski i sanze? Registrar General ou annan en keksoz ki ou oule dir.

REGISTRAR GENERAL
WENDY PIERRE

Yes Mr Chair. Mr Chair ler mon, *when I look at it, because you know the Registrar i recommend and of course*

Minister may determine baze lo sa rekomandasyon.

So mon krwar an term, konmsi an term lentansyon sa bann provizyon, mon vwar en parite ki egziste. So mon pa pe - *Sorry* Mr Chair. Me selman sa mo *recommend* i enportan pou nou brass la.

Akoz en rekomandasyon i pa en, i pa *bind the Minister* pour li swiv sa ki *Registrar* pe dir ek li. So *eventually* Minis i bezwen fer en determinasyon ladan *anyway*, baze lo sa rol rekomandasyon.

HON SEBASTIEN PILLAY

The 2 Clauses are inconsistent. Premye i dir *“the Registrar shall subsequent to subsection 9, recommend to the Minister to which association or charity the undisposed asset shall be vested.”*

I pa dir *“as the Minister may determine”* la. Anler nou pa dir sa nou, *ok*. Anba, si ou pe dir mwan oule dir sa. *Then* anler anba seksyon 17 anler, ou devret azoute, *“as the Minister may determine”* *“osi pou ou fer parite.*

Otherwise ou fer li enkonsistan. Akoz dan enn se ou *Registrar* ki dir par egzantp be *ok*, Prezidan mon rekomande ki ou anvoy sa larzan ki reste

dan *Red Cross, Red Crescent,* dan sa bann.

Dan lot anba ou dir poudir i annan *Red Cross,* i annan *Red Crescent,* i annan eksetera. I annan en lalis e Prezidan li ki pou decide si i pou donn *Red Cross,* si i pou donn sa lot.

Nou konpran diferans ant le de? Determinasyon dan dezyenm i pou Minis, i pou Prezidan dan sa konteks. Determinasyon dan premye i pou *Registrar.*

So ki mon pe demann ou, eski i bezwen, eski zot pe propoze ki i annan parite? Anler savedir ou bezwen azoute, *as the Minister may determine* *osi as well.*

MR DEPUTY SPEAKER

So ki *panel* ti ava propoze nou pran, *“as the Minister may determine”* nou azout anler. *Registrar.*

REGISTRAR GENERAL **WENDY PIERRE**

Yes thank you Mr chair. So mon panse an term, *yah,* konsistans an term langaz ki pe ganny servi nou kapab azout sa *“as may be determine by the Minister”* anler.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok. Vice-Chair Bills Committee ou'n sezi? So ki manner anler savedir, redir Lasanble ki Clause apre ki manner i pou lir. We have to go back.

Eski Lasanble pe dakor avek sa? Panel i dakor avek sa propozisyon? Panel i dir wi. So gid nou Onorab Hoareau.

HON JOHN HOAREAU

Well mon napa okenn lobzeksyon avek si panel i dakor.

MR DEPUTY SPEAKER

Wi, selman zis lir pou benefis bann Manm, fer sir tou dimoun in swiv nou, konpran.

HON JOHN HOAREAU

I pou kot, ki Clause mon pou relir la?

MR DEPUTY SPEAKER

Sa enn anler kot in azout, ki clause Onorab Hoareau 17. Onorab Pillay 17?

HON SEBASTIEN PILLAY

Yah, si Onorab Hoareau i mazin byen, 17(11), ki 17(11) la, ki koz lo Registrar, subsequent to section 9 ti ganny amande pou konsider en konsern ki ti annan regarding sa disposal of asset. Ok. Ki mon propoze, si nou oule fer li parey, nou pran

sa finisyon wording ki anba dan lot Clause ou fer li antre anler dan sa Clause and then i mars parey.

E sa i kapab ganny fer par legal draftsperson pou fer li gel ansanm. Otherwise then ou pou annan lenkonsistans. Dan enn nou dispose of asset en fason, dan lot nou dispose of it en fason.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, mon vwar panel, VP apre Registrar General i oule dir en keksoz. VP proceed. Onorab Hoareau, mersi.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

Mersi Mr Chairman. Mr Chairman si nou pou bouz dan sa laliny ki in ganny propoze, mon krwar 17, new 11 at the end of the line "shall be vested as may be determine by the Minister", nou azout sa bout. As the Minister may determine.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok.

THE VICE-PRESIDENT AHMED AFIF

This is the amendment. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

So that's settled. So we go back to where we were.

HON JOHN HOAREAU

So mon pa bezwen relir sa. In fini eksplik after “vested as may determine” by the Minister.

Ok so nou lo 25(10)(c). 25 (10)(c) lo dezyenm laliny nou include, nou tir ‘constitution’ nou include ‘rules of the association’.

Aprè nou al lo 11 first line. After ‘for’ nou tir ‘any’ nou include ‘a’.

Renumbering ankor. 12, new 12. Aprè nou annan en insertion en 13.

“for the avoidance of doubt, the chairperson, vice-chairperson, treasurer and secretary shall not hold office for more than two terms or a tenure exceeding six years, except where an application is made to the Registrar on exceptional grounds, for extension of the two terms for a further term of three years.” Ok.

Aprè nou annan en new 14. “An application under subsection (13), shall be made to the Registrar in the prescribed form.” Ok.

Aprè i annan renumbering. Go on. Then we go on to ‘Contribution’ 26 (1). Ok last line reads as follows after the word “centum as may be prescribed in regulations.”

27(2)(b) there is spacing ki zot bezwen regle kot ‘SCR1000’.

Then 28(2)(d) ‘where required to do so’ sorry. “where required so to do” nou retir ‘so’ avek. I annan de fwa ‘so’.

Ok. 30 (6) i annan comma after ‘displayed’.

31 (3) Roman numeral 1(i) ‘auditor’s’.

Aprè nou al lo 32(1) second line tir ‘thirty’ pou include ‘sixty days’.

32 (2) ‘Magistrate’s’.

32 (4) retir ‘advocate’ met ‘legal representative’. Last line.

Aprè nou al 35(2) (v) include ‘that the association.’ Ok.

Comma dan 39(2) after the word ‘continued’.

Aprè 40(4) ‘The administrative sanctions’ so nou remove ‘Registrar may impose any of the type of’ sa i ganny tire.

40, non. 43.

MR DEPUTY SPEAKER

Hang on. Registrar i annan en keksoz i le dir.

REGISTRAR GENERAL
WENDY PIERRE

Yes, Mr Chair. Just going back to 41 Honorable Hoareau. Is there, napa en comma after ‘the Act’ please?

HON JOHN HOAREAU

Sorry, a comma after 'Act'. Yes, mon'n mank sa enn ptipti.

Apré 39(2). Mon'n dir sa en comma after' continued'? ok sorry mon'n mank sa.

Ok so we move on to 40 (4). Mon'n dir nou tir 'Registrar may impose any of the type of' nou'n met 'the administrative'.

Nou kontinyen "sanctions include which the Registrar might impose" sorry 'may impose'.

Under sub section (2) nou tir 'which' kontinyen 'may include.'

Apré i annan (a) nou tir 'issue'. (b) nou tir 'impose'. (c) 'prohibition on'. Ok.

Lizye i komans fer soz la.

MR DEPUTY SPEAKER

Pa reste ou lontan ankor.

HON JOHN HOAREAU

Alright 41 (4) after the word 'offender' i annan en comma.

Ok nou al lo 41 (7) third line. Nou tir 'the' after the word 'and'.

Apré nou al lo 43 i annan en comma after 'instrument'.

44 (1) apré nou annan 44 (2). Ki ganny numbered kot 'notwithstanding'.

Apré nou annan 44(3) ki en new insertion – "at the coming into operation of this Act,

any reference to the repealed Registration of Associations Act (Cap 201) contained in any Act or Statutory Instrument shall, without any modifications be a reference to this Act."

Sa in ganny proposed. I ok.

45(4) i annan comma la ladan. 45(5) osi. Apré i annan en spacing if I am not mistaken. Yes. Ok.

Prezan nou al lo Schedule A. Nou retir 'Registration and Regulation' aköz i zis Associations Act.

Apré 'this is to certify that name of the association has this day been registered as an association.'

MR DEPUTY SPEAKER

Taler ou pa ti dir nou kot association i aparet partou i vin capital A? So dan sa ka la. Ou ti dir nou sa taler?

HON JOHN HOAREAU

Non as an association. As an association, si nou pou bezwen capital? I stand to be...

MR DEPUTY SPEAKER

Registrar.

**REGISTRAR GENERAL
WENDY PIERRE**

Ya wi, wi. Yes, thank you Mr Chair. Avan nou ti pe koz lo

Registrar of Association to have capital 'R' and capital 'A'. Pa dan sa enn konteks ki la. Mersi.

Stays with the small, yes.

MR DEPUTY SPEAKER

Yes.

HON JOHN HOAREAU

Thank you. Ya. Ok. So, and then after the word 'Associations' nou tir 'Registration and Regulation' ankor. Ok.

Nou move lo Schedule C. non avan Schedule C nou al Schedule B. I annan en small 'f' dan plas capital 'F'.

6 apre nou al Schedule C. Ankor nou tir 'registration and regulation'. Ankor nou tir 'Registration and Regulation' apre dan sa premye paragaf.

Nou al lo Schedule D. Nou tir 'Registration and Regulation' ankor. Same in the first paragraph in the certificate. Nou tir 'Registration and Regulation'.

Apre nou al Schedule E. yes, yes. Dan Schedule D i annan en 's' after the word 'association' right, rightly sorted.

Apre Schedule E. 'Association' nou tir 'Registration and Regulation' ankor.

E finalman Mr Chair dan 'Notice of Appeal' kot i mark sa mo 'Appellant' zis avan dernyen

pti morso kot i 'to Registrar Association'. Zis avan sa i annan en capital 'L' pou Legal. The word 'Legal representative of Appellant'. Kot son address.

That was the amendments from the Bills Committee. Thank you very much.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi bokou Vice-Chair Bills Committee Onorab John Hoareau. E aprezan nou ava reconvene dan Lasanble pou nou kapab pran Third Reading.

Mersi. Donk Chief Whip LDS Onorab Arissol ou ava move to Third Reading.

HON SANDY ARISSOL

Mersi Mr Speaker. Bonn apre midi ankor enn fwa tou dimoun.

Mr Speaker anba nou Order Standing Orders anba Order 76 (1), mon le move ki Bill Associations Registration and Regulation Bill, 2022 as amended i ganny lir en Trwazyenm Fwa. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi. Mon not Onorab Wavel Woodcock ki pe segrade ouswa?

HON WAVEL WOODCOCK

Mosyon segrade Mr Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi byen. Donk nou ava pran en vot lo *Third Reading*. Tou bann Manm ki an faver? E okenn Manm ki kont?

Mersi Madanm Clerk. Donk vot lo *Formal Third Reading lo Associations Bill, 2022 as amended*, i annan 18 Manm ki'n vot an faver. Napa Manm ki'n vot kont. E i annan 8 Manm ki'n *abstain*.

Donk sa *Bill* parey in ganny amande i pase.

Prezan mon ava demann Madanm Clerk pou i fer en *Third Reading* silvouple.

MADAM CLERK

Mersi Mr Speaker. *This Act may be cited as the Associations Act, 2022 and shall come into operation on such date as the Minister may, by notice published in the Gazette, appoint.* Mersi Mr Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi bokou Madanm Clerk. Donk sa in anmenn nou lafen nou deliberasyon lo sa *Bill*. *I know it has been a very long day* pou nou *panel*.

Nou ava dir mersi Vis-Prezidan Ahmed Afif ki'n avek nou depi bomaten. Akonpanyen par Mrs Wendy Pierre ki *Registrar General*. Mr Lawrence Kamugisha ki

Principal Legal draftsman kot *AG's Office*. E osi Mr Suleiman Athanasius ki *Senior Compliance Officer* kot *Registration Office*.

Donk nou ava eskiz zot. Mon war Onorab Andy Labonte ou lanmen i anler.

HON ANDY LABONTE

Mr Speaker zis mon ti anvi fer en koreksyon. Akoz dan konte i annan en fot. I paret mwan i annan zis 7 ki'n *abstain* akoz Onorab Aglae in vot an faver sa *Bill*. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Hang on. Wi mon'n kont 17 Manm lo kote *LDS* avek enn ki nou ti'n dir 18 Manm in vot an faver.

Wi *abstention* savedir i pou vin 7. *Ok* savedir mon ava zis redir. Vot lo *Formal Third Reading*, an faver i 18, napa personn ki'n vot kont, e *abstention* i 7. Mersi pou *point* sa *out*. E i ava al lo rikord korek Lasanble.

Donk nou a eskiz nou panel parmi nou e mersi pou sa long letan zot in pase avek nou. Mon swete ki in en lazournen tre friktye pou zot.

(THE VICE-PRESIDENT AND HIS DELEGATION WAS EXCUSED FROM THE HOUSE)

MR DEPUTY SPEAKER

Ok. Nou'n ariv 3er edmi. Lo Order Paper 2 lezot item i 2 Mosyon. E 2 Mosyon ki mon krwar nou pa ti pou kapab konplete. Menm si nou komans li ozordi.

*So nou pa pou komans en Mosyon pou nou kontinyen semenn prosenn. Alor nou ava *adjourn* pou ozordi. E nou ava rezwenn Mardi 9er bomaten.*

(ADJOURNMENT)